

ŠELDON B. KOL

DOIK HOLIDEJ

CENA 20 DINARA

BROJ 119

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

VRATI
SE
HOLI-
DEJE

★ **DOK HOLIDEJ** ★

ŠELDON B. KOL

VRATI SE HOLIDEJE

NIŠRO FORUM OUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

DOK HOLIDEJ

Broj 119

Glavni i odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
Sheldon B. Cole
SOMEWHERE-A SUNDOWN

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Korektori:
Magda KOLARŠ
Julija SMIT
Ida DUDAŠ

Stampa: 25. XII 1981.
Tržište: 7. I 1982.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — O OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode
Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ. Urednik: Zorka ĆIRIĆ.
Naslov originala: Sheldon B. Cole — SOMEWHERE-A SUNDOWN Copyright:
UNIVERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.

Dok Holidej se udobno namestio na ledima svog dugonogog pastuva Miga, dok je u daljini, u šljastim vrhovima planina preko kojih je upravo bio prešao, odjeknula potmula grmljavina. Pred njim se pružao predeo zelenkast i travan kao majfiniji tepih na kome je lagano šetajući bezbrižno paslo veliko stado ugojenih goveda. Bio je to daleko najlepši predeo koji je video u toku cele godine. Dok je jahao niz prevoj pun špicastih vrhova kao petlova kresta, potmulo mrmljanje grmljavine nastavilo se među planinama i liticama bregova, nalik na hrkanje usnulog čoveka. Dok Holidej se osećao vrlo prijatno. Proveo je dosta prijatnih dana posle odlaska iz Luska, čak je imao vremena za lov i ribolov. Sada je bio na svom putu prema Linkolnu.

Slab vetar tek nešto jači od prijatnog povetarca, duvao mu je u leđa, noseći sa sobom miris dolazeće kiše. Ali, kada je sišao u niže predele, povetarac je prestao, i oko njega se spustila potpuna tišina. Bio je to u svemu dan koji je navodio čoveka na razmišljanje. I on je počeo da razmišlja o Lusku i nemilim događajima koji su se tamo zadesili. Jedan čovek završio je život od metka iz njegovog revólvera, ali, Holidej je nastojao da sebe uveri, taj čovek nije bio zaslužio ništa drugo nego smrt i verovatno da niko zbog njega nije ni žalio. Pa ipak, sećanje na taj obračun ostalo mu je urezano u svesti, pomešano sa dru-

gim uspomenama, uspomenama na ženu plavih očiju i plave kose koja ga je, na njemu nesreću, volela više nego onog drugog koji je sada bio mrtav. Taj nesrećnik, jer bez obzira na njegov život i njegove postupke, on ipak nije bio ništa drugo, nije mogao podneti pomisao da ta plavokosa žena voli nekog drugog, a ne njega. Potegao je revolver u momentu kad Holidej nije bio raspoložen da deli milosrđe, i taj pokušaj platio je životom. No, bez obzira na moralno opravdanje, Dok Holidej je u usnama osećao neki ukus gorčine, koji čak ni dve nedelje provedenih u lovu na vukovima planine nije moglo da izbrusi. Sada je išao nerramo gde, i u krajnjoj liniji, nije mu mnogo ni značilo kuda ide. Put kojim je išao nije vodio nikuda određeno, ali on je nastavio da njim ide, bez obzira da li će ga taj put dovesti u sukob sa ljudima koji ga nisu voleli čak i ako za to nisu imali nekog određenog razloga, sa ljudima koji ga nisu razumeli... Ljudima koji ga nikada neće ostaviti da živi u miru.

Holidej je pomilovao svog konja po vratu i poterao ga u pravcu njegovog cilja. O gradu Linkolnu znao je vrlo malo, ali, rekli su mu da je to bio jedan vrlo napredan gradić gde je svaki čovek koji se nije libio rada mogao naći posla. Kada se o tome raspitivao, Dok nije imao u vidu nikakav određen posao, ali, pomišljao je da tamo gde ima posla ima i ljudi željnih zabave i kocka,

To će mu pružiti šansu da ne misli, da zaboravi. A Holideju je baš to bilo potrebno; zaborav, nešto što će ga držati obuzetog, nešto što će njegove misli skrenuti sa neprijatnih događaja u prošlosti. Razmišljajući o Linkolnu obišao je oko jedne krivine i sa mesta dokle je došao ugledao je Linkoln koji je ležao neposredno pred njim na nešto više od pola milje udaljenosti.

Bio je to veći grad nego što je očekivao, sa dve glavne ulice. Četiri uzane ulice sekle su dve glavne avenije, i na taj način formirale četrnaest malih kvadrata skoro jednake veličine. Bilo je već kasno posle podne jedva nešto više od dva časa pre sumraka i na ulicama je bilo puno sveta. Toliko sveta na ulici u Lusku bilo je samo na dan izbora za gradsku upravu, a u Čejenju, koji je bio znatno veći grad, takvu gužvu viđao je samo u vreme dogona stoke.

Desetak minuta kasnije ujahao je u glavnu ulicu visoko uspravljen u sedlu, naočit, opušten, s izgledom čoveka koji od toga grada nije očekivao ništa više nego od svakog drugog grada na dalekom zapadu. Njegova odeća slagala se u svemu s izrazom njegovog lica. Na širokim ramenima lepršao mu je ogrtač zaštitnik od kiše i prašine, i skrivao dosta uredno elegantno odelo. Karirani kaput i uzane sive pantalone, čistu košulju sa tankom kravatom, a ispod sakoa „kolt“ 45 u finoj futroli od crne zmijske kože. I njegov konj ostavljao je veličanstven utisak dok je čist i sjajne dlake gracioznim lakim korakom išao ulicom, kao konj na kome su, hteli ili ne, svi šetači na trotoarima morali zadržati radoznali poled. Bio je to konj koji je pobuđivao svačiji interes.

Na glavnoj ulici bilo je zaista mnoštvo sveta, kauboja u njihovim dronjavim, nemarno navučenim odelima, dobro odevenih rančera i poslovnih ljudi, kockara u tamnim odelima koja su otkrivala njihovo zanimanje, kopača zlata i tragača za dragocnim metalima sa šeširima koji su im senčili oči iz kojih su još uvek izbijali snovi o blagu kome su se nadali. Bilo je tu i žena, starih i mladih, starijih koje su gledale podozrivo, a mladih koje su Holideja posmatrale sa neskrivenim interesovanjem, pa čak i obožavanjem. Pre nego što je zakoračio pedesetak metara niz ulicu, Dok Holidej je došao do zaključka da će mu se grad svideti. Nad gradom je lebdela neka atmosfera zabave i oduševljenja koja ga je mamila. Ovde se nešto događalo, odnosno činilo se kao da će se stvari događati. Bio je to dosta veliki grad, dinamičan, zanimljiv, pogodan da se čovek u njemu izgubi.

Dok Holidej je poterao svog konja sasvim blizu pored pokrivenog trotoara. Ugledao je isturenih natpis jednog sakuna i prošao pored njega ne osvrćući se, zatim je prošao pored jednog rektorana i niza poslovnih zgrada. Ulica je posle toga počela da se širi, i pred njim se ukazao grad u punoj njegovoj veličini. Ljudi su dolazili i odlazili, mešali se, probijali pojedinačno i u gomilama, neki su žurili a neki su opet išli lagano kao da imaju previše vremena. Na privezištima sa jedne i druge strane ulice stajali su vezani konji, a ulicom je pored Holideja projurio jedan teretnjak, dižući zakovitanim točkovima oblake prašine koji će posle dolazeće kiše postati žutko blato.

Nešto dalje niz ulicu, Dok Holidej

dej je ugledao jednu zgradu sa niskim krovom. Na drvenoj tabli koja se škripeći njihala na gvozdenim kukama pisalo je da je to šerifova kancelarija. Holidej je upravo Miga prema toj zgradi zapazivši i drugi salun veći i veselije obojen nego prvi, koji se nalazio nedaleko odatle pored jedne velike zgrade u glavnoj ulici na kojoj je bio ispisan zvučni naslov „Stočarski raj”.

Holidej je sjahao i poveo svog Miga ka privezištu, kada je jedan visok mlad čovek rošavog lica sa kratkom, skoro dopušenom oćgarom u ustima, izašao iz sporedne ulice pored saluna. Mladić je kratko pogledao Holideja a onda je njegov pogled prešao na Miga. U njegovim, krupnim očima crnim kao ugalj odmah je planuo izraz divljenja. Ponovo je digao pogled do onoga ko je jahao tog lepotana i usne mu se lukavo rastle. U tom trenutku, u mladom čoveku Holidej je video oličenje opasnog čoveka pripadnika jedne određene vrste, meleza koji nije želeo da bude ni belac ni Meksikanac. Takvi kao on na ovom mestu i u ovim krajevima bili su prognanici prezreni od svih, ljudi koji su živeli u svom svetu stvorenom od njihove sopstvene gorčine.

Dok Holidej se malo ispravio u sedlu kao da je time hteo da na znanje posmatraču da se ne zanosi uzaludnim priželjkivanjima. Sa njegovog lica nestao je onaj dotadašnji izraz zamišljenosti, a oči su mu budno motrile. Sedeo je u sedlu napet i spreman za akciju kao zamka. Rošavi mladić je učinio još jedan korak ka Holideju bez prestanka gutajući pogledom raskošnog ždrepcu. U jednom trenutku, izgledalo je kao da je zaustio da nešto kaže Holideju, kada je nešto na drugoj strani

ulice iza Holideja privuklo njegovu pažnju.

Visoki mladić se osmehnuo, i oči su mu planule od oduševljenja. Osvrnulo se oko sebe pre nego što je dugačkim skokovima potrčao trotoarom. Holidej je okrenuo svog Miga i ugledao visokog mladića kako punom brzinom trči pored zgrade zatvora, a zatim dalje trotoarom u pravcu ugla dve ulice gde su stajale jedne karuce. Kada se mladić nalazio na nekoliko metara daleko od ugla, jedan stariji čovek pokušavao je da se popne na sedišta kola. Visoki mladić je u skoku dograbio starca za prsa košulje i potegao ga sa sedišta tako jako, da je starac pao na ulici i ostao tamo da sedi. Zatim je melez skočio na vozarsko sedišta i dograbio vođice u ruke.

Dok je mladić trčao, Dok Holidej je mirno posmatrao i pitao se šta taj iznenadni gest treba da znači, ali, kada je mladić bacio starca na ulicu, on je poterao Miga malo dalje od trotoara. To što se događalo nije bila njegova stvar, ali ipak, nešto u njemu nije mu dalo da mirno stoji i gleda kako se prema jednom starom čoveku postupa tako grubo. Odmah zatim, kola su brzo krenula, pravo prema Holideju. Dok je potegao vođice i hitro se osvrnulo oko sebe, pre nego što je poterao petama svog konja u trk. Kola su dolazila sve bliže, a sledeći na vozarskom sedištu, tamnokoži mladić je svom snagom šibao dva konja upregnuta u karuce.

Jedan kratak trenutak Holidej je mislio da će uspeti da izbegne sudar, ali, tada se Mig odjednom sapleo i zadnji deo kola, koji se u brzini zaneo, zakačio je životinju po levoj prednjoj nozi. Mig je bolno i uplašeno njisnuo, pao na prednje

noge i izbacio Holideja iz sedla. Jahač je pao na ulicu i nekoliko puta se prevrnuo. Digavši glavu, ugledao je mladića koji se u tom trenutku okrenuo lica iscerenog u vedri osmeh.

Zatim se mladi nasilnik ponovo okrenuo napred i poterao zapregu punom brzinom. U međuvremenu Mig, koji je bio pao na stranu, uspeo je da se podigne, na noge. Sada je stajao na mestu dok su mu slabine podrhtavale. Holidej ga je dohvatio za uzde i pokušao da ga umiri tapšanjem po vratu, što mu je brzo uspeo, a zatim je pažnju skrenuo na povređenu nogu svog konja. Niz Migovu glatku dlaku sli-vao se tanak mlaz krvi.

— Ne boj se, sve će biti dobro, konjiću — rekao je Holidej mirnim glasom.

Dok je Holidej bio zabavljen smirivanjem svoga konja, kola sa besno teranom zapregom stigla su do kraja ulice, tamo se okrenula i sada su se vraćala nazad punom brzinom, dok je mladić i dalje besno šibao konje. Holidej je poveo svog konja prema trotoaru, da bi se sklonio pred naletom pomahnit-log vozača i prišao mestu gde je ošamućeni starac ležao na daskama. Stari se već pridizao i nastojao da ustane. Holidej mu je tučnuo vođice u čvornovate ruke i rekao. — Pri-pazite mog konja. Noga mu je povređena, pa vam neće zadati nikakve muke.

Rekavši to, uputio se uz ulicu pre nego što je zbunjeni starac uspeo bilo šta da mu odgovori. Dugačkim koracima prešao je brzo na drugu stranu ulice gde je na trotoaru stajala jedna mlada žena lica bledog od straha. Kada su se kola i konji

približili, ona je resko kriknula i nagla u bekstvo. Mladi tamnoputi melezi, koji kao da je ceo poduhvat sa kolima preduzeo samo zbog nje, zategao je vođice i u mestu zaustavio zapregu, a zatim skočio na zemlju i dao se u trk sa devojkom.

Videvši da se događa nešto neobično, Dok Holidej je potrčao za njima. Odmah zatim, žena je skrenula u dvorište jedne kuće pre nego što je mladi mrkokoži mladić stigao do vrata dvorišta. Još uvek zahuktan, pružio je ruku da otvori vrata i nastavi gonjenje, kada je nečiji glas grmnuo.

— Stoj Semole! Ako učiniš samo još jedan korak skresaću ti metak u tvoje bedno kukavičko srce!

Mladić koga je neko nazvao imenom Semol zastao je. Zastao je i Holidej, primetivši da je mladiće-va ruka kliznula ka dršci revolve-ra. Sjaj oduševljenja nestao je iz očiju tamnokosog mladog čoveka, i umesto toga, pojavio se izraz mutne neodređene ljutine. Njegove usne lagano su se zatele u cinično keženje.

— Ne kušaj suviše svoju sreću, mladiću! — nastavio je glas nepoznatog.

Prošavši pored izloga jedne trgovine koja je u tom nizu zgrada bila poslednja, Holidej je ugledao jednog starog čoveka opuštenih ramena koji je stajao na terasi kuće. Starac je u ruci držao pušku starog tipa čija se cev pružala prema prsima mladog nasilnika.

— Šta, ti me izazivaš Grahame? — zapitao je mladić kao da mu nije bilo jasno šta starac misli. Hoćeš da turaš nos u moje poslove.

— Moja unuka nije tvoj posao dečko, nego moj posao — rekao je na to sedokosi starac.

Na njegovom starom, od vetra i sunca izbrazdanom licu, nije se zapazio ni najmanji znak straha, i njegove ruke čvrsto su držale pušku kao da su i one od istog čelika kao i puščana cev. Sav izdužen i mršav, on nije ostavljao utisak osobe koja bi se mogla meriti sa snažnim, prsatim i fizički mnogo nadmoćnijim mladićem, ali, Holidej je znao da takav kakav je, starac može iz tog duela izaći kao pobednik.

Dok Holidej se sada nalazio samo desetak metara daleko od Semola. U međuvremenu, mlada devojka se popela uz stepenice verande i okrenuvši se posmatrala je sa ulaznih vrata scenu koja se odigravala pred njom. Na ulici se nije čuo nikakav šum. Semol je i dalje stajao sa rukom zgrčenom na dršci revolvera.

A onda je Holidej primetio da se mišići na mladićevim prstima grče, da mu podgravaju tetive na podlaktici. Pretrčao je nekoliko poslednjih koraka do Semola, dohvatio ga šokom za desnu ruku i okrenuo ga ka sebi.

Semol, čija je pažnja do tada bila usredsređena na starog čoveka, progundao je nešto od iznenađenja. Zatim je rekao jasno.

— Ne mešaj se u ovo stranče.

Dok Holidej je odmahnuo glavom. — Naletio si kolima na mog konja i možda si ga vrlo teško povredio, mister. Nije moj običaj da onome ko tako nešto učini dopustim da se bez ikakve kazne provuče.

Semolove oči su sevnule besno. Mladić se trgao, oteo se iz Holidejevog stiska i ustuknuo jedan korak nazad. Zatim su se njegove usne izvinile u opak preteći grč.

— Nije tvoj običaj da pustiš nekoga da se nekažnjeno provuče? — prasnulo je! — Sta do đavola misliš ko si ti? Sto mu gromova...

Semol je zamahnuo rukom i usmerio udarac prema Holidejevom licu. Holidej se, međutim, sagnuo izbegao udarac i zario desnu pesnicu u Semolov stomak. Zatim je zamahnuo levom i levi kroše odbacio je Semola na ogradu od letava, od koga se udara oграда celom dužinom zaljuljala.

Povređen i iznenađen udarcem, Semol se odgurnuo od ograde, obrisao rukom usne i pogledao trag krvi na nadlanci. Zatim je besnim pogledom ošinio Holideja i pružio ruku ka revolveru. Holidej mu je priskočio, dohvatio ga za članak ruke i svom snagom udario ruku o ogradu. Semol je oštro kriknuo i revolver mu je ispao iz ruke, pao na zemlju i otkotrljao se nekoliko metara dalje u dvorište. Holidej je dograbio mladića za rame i svom snagom ga odgurnuo. Kada se Semol opružio po zemlji on je dodao.

— Ne dozvoljavam nijednom revolveraškom štonetu da napada neku mladu ženu niti pak nekog starca, Semole. Da si neki čovek, ne bi svoje snage odmeravao s onima koji ti nisu ravni. Sada se čisti odavde u pakao pre nego što mi dođe na um da si možda mog konja osakatio zauvek.

Semol je seo na zemlju, a na licu mu se ukazao izraz najstravičnije zlobe i mržnje. — Već si se umešao, mister, i sada više nećeš moći da se izvučeš. Ja ti to neću dozvoliti.

Dok Holidej je i dalje ostao na svom mestu malo raširenih nogu, čekajući da se Semol dignu. Me-

lez jo još jednom prešao šakom preko usana, i dok je to činio, kradomice je pogledao prema svom revolveru. Pošto nije mogao da ga nade, on se uspravio s izrazom mržnje duboko urezanom na njegovom tamnom licu. Zatim je učinio malo korak nadesno, a onda se okrenuo nalevo, obuhvatajući ostrim očima nepoznatog stranca. Ono što je video, mora biti da ga je navelo na pomisao da treba da bude oprezan, jer posle tog okreta on je ostao na mestu, dišući duboko i streljajući protivnika pogledima koji su bockali kao munje. Pogledao je u pravcu starog čoveka i u tom trenutku njegov pogled se zadržao na mladoj ženi. Slab smešak razdvojio mu je usne, i on je dva puta klimnuo glavom, pre nego što je iz njegovih usta izašlo nešto što je ličilo na zadovoljno gundanje.

— U redu, glavni, sad ćemo videti. Može biti da ti to nisi znao, ali, ovim što si učinio doneo si sebi više nevolje nego ikada u svom životu. Da znaš da ću te rastrgnuti na komade — rekao je melez.

— Pa lepo — rekao je Dok Holidej — čekam te. — Zatim se, pre nego što je melez napao, začuo starčev glas.

— Bilo bi bolje da stvar ostavite tako kako je, stranče. Ja ga imam na nišanu. Ako se ne ukloni odavde i ne ostavi nas na miru, ja ću mu dunuti jedan metak koji će ga odneti tamo gde inače pripada, a to je pakao.

Dok Holidej međutim, nije prestajao da fiksira Semola u oči. Sa druge strane ulice na trotoaru ispred saluna počeli su se okupljati građani, ali, niko nije prilazio da se umeša i da spreči tuču.

Ta činjenica, i Semolovo drsko samopouzdanje, govorili su Holideju s kim ima posla. Očigledno da je Semol važio, i da je sam sebe smatrao, za opasnog i nepobedivog borca.

Trenutak kasnije, Semol je jurio na njega, brzo, besno, kao ogromno čudovište koje je ispred sebe krčilo put udarcima nabijenim strahovitom snagom. I ako je uspeo da izbegne udarce, Holidej je bio odbačen nazad samim strahovitim nasrtajem, a Semol je krenuo za njim, smeškajući se surovo, očigledno uživajući u ukusu očekivane pobeđe.

Čitavih pola minuta Semolov napad bio je usmeren na Blejkovo lice, a onda, pošto je Holidej pokazao da je vešt i nepokolebiv borac, Semol je lukavo i vešto zadao seriju udaraca prema njegovom pleksusu i prsima. Holidej je osetio pun udar dva zamaha pre nego što je mogao da odskoči u stranu. Shvativši tek sada da pred sobom ima pravog gandioznog ubojicu, Holidej je počeo da oskivira. Hteo je da protivnika navuče, da ga namami, da u njemu stvori ubeđenje kako je na domaku pobeđe, i to mu je uspelo. Odmah potom, Dok Holidej je krenuo u napad. Njegove pesnice zasule su uraganskom brzinom Semolovo lice i glavu, od čega je mladi melez ustuknuo i nehotice digao ruke u gard, da zaštiti lice. Jedan od Holidejevih vešto naciľjanih udaraca razbio mu je gard i rasekao desnu arkadu, a drugi udarac pogodio je mladića u nos. Krv je linula niz Semolovo lice i njemu su noge zaklecale. Ali, uspeo je da se održi na nogama.

Holidej je nastavio da ga obasipa udarcima i sistematski ga je zama-

rao, nastojeći da ga dovede do tog stanja kada će moći sa jednim ili dva vešto usmerena svonga da završi borbu. Melez je međutim, bio uporan. Branio se, mada nije mogao da se meri sa munjevitom Holidejevom preciznošću, ali, to je nadoknađivao snagom i izdržljivošću kojom je podnosio udarce. Ipak, posle nekoliko minuta, disao je ubrzano, i sve je više gubio dah. No, Semol nije bio od onih ljudi koji se lako predaju. Hitrina njegovih nogu napustila ga je, a njegovi udarci ni približno nisu bili tako snažni kao na početku, ali, još je uspevao da odoli protivniku, i u jednom trenutku uspeo je da uzmakne pred jednim teškim udarcem koji bi svakako okončao borbu. Posle tog uzmaka odbio se od ograde i dohvatio Holideja u klinč. Uhvativši se s njim u koštac, nastojao je da ga što duže zadrži u tom položaju, ali, Holidej je uspeo da ga s obe pesnice gurne u grudi i odvoji od sebe, a zatim mu je zadao jedan kratak oštar svong po desnoj slepoočnici, od čega je borbeni melez ustuknuo, i zateturao se u stranu.

— Samo nastavite tako stranče — doviknuo je starac sa verande. Oči starog ratnika sijale su od borbenog oduševljenja. Stari je spustio svoju pušku i stajao je oslonjen na nju kao na štap. — Ako ga pustite da se povрати, mladiću, imaćete muka s njim kao da su protiv vas svi đavoli iz pakla. Zato ga dokrajčite, dokrajčite što je moguće bolje, skratite ga tako da ostane da puzi po zemlji.

Holidej međutim, nije želeo da tako postupi. Po njegovom mišljenju, Semol se hrabro borio, i on ga je zbog toga cenio, bez obzira na okolnost što se borio za pogrešnu

stvar i bez obzira na to što se verovatno uvek borio za pogrešnu stvar. On je bio nasilnik, nadmeni, uobraženi, surovi i bezobzirni nasilnik, ali, u svakom slučaju, on nije bio kukavica.

Za to vreme, Semol je u njega zurio crnim očima koje su piljile sa krvavog lica. Disao je ubrzano i teško, a isprekidani škipav dah probijao se iz premorenenih pluća kroz razbijene nozdrve.

— Spreman sam da prekinem ako si raspoložen Semole — rekao je Holidej.

Semol se isprsiio i iz njegovih crnih očiju sevnula je munja mržnje. Obrisao je lice rukavom, ali je i posle toga ono ostalo umrljano krvlju. Iz povređenih obraza i usana curio je tanak i jedva primetan mlaz krvi.

— Reci kako ti je ime — rekao je Semol hrapavim glasom.

— Dok Holidej — odgovorio je Holidej u nadi da će ga to možda odvratiti od dalje borbe, i navesti da se povuče.

— Holidej — rekao je Semol kao da želi da to ime ureže u svoje sećanje za nešto kasnije što je imao na umu. Zatim je rekao. — Holideje, ti si mrtav čovek. Možeš računati da si mrtav čovek.

— Ja baš ne mislim tako, Semole. Sve što si dobio sam si tražio. Zašto se na tome ne bi završilo?

Semolove usne su se izvile, i on se naslonio na ogradu. Pod njegovom težinom jedna letva je popustila i osetivši je pod rukom, Semol se osmehnuo pobedonosno. Njegove oči su sevnule divlje. Odmakao se korak u stranu, i istrгнуo letvu. Zgrčivši se, Semol je počeo, laganim korakom kao mačka spremna na skok, da obilazi oko Holideja.

Holidej je ustuknuo pred njim i počeo da se povlači, dok se nije našao leđima uz ogradu. U teškoj letvi koju je ljutiti Semol stiskao u ruci, svetlucao je debeli ekser.

Starac sa verande je povikao. — Ti si obična kukavička hulja, Semole. Pokušaj da poraz i batine podneseš kao čovek.

Na to je Semol odgovorio. — Najpre ću prebiti njega, a onda ću to isto učiniti s tobom, Grahame. Znaj sigurno da ti neću oprostiti što si digao pušku na mene. Zatim će na red doći devojka. Ovo joj je bilo poslednji put što me je ponižavala na ulici i pljuvala mi u lice. Niko na ovom svetu, a najmanje neki probisvet i fićfiric koji je odnekud vetrom donet u ovaj grad, neće me sprečiti da s njom uradim ono što mi je volja.

Semol se opet samouvereno smejurio, i sa povratkom snage vratilo mu se i samopouzdanje. Čvrsto je stisnuo letvu s obe ruke. Držao je orizontalno sa zemljom negde u visini kolena, a onda je skočio i zamahnuo svom snagom. Holidej se jako sagnuo i izbegao udarac teške letve koja mu je fijučući proletela iznad glave, ali je lukavi Semol od jednom prekinuo zamah i zavritlanu letvu vratio opet istom snagom nazad. Oštri ekser zviznuo je samo nekoliko santimetara dalje od Holidejevog lica.

Posle prvog napada, Holidej je zastao u iščekivanju novog, nogu čvrsto oslonjenih na tlo, tela napetog i spremnog za skok u bilo kom pravcu. Semol je ponovo nasrnuo vitlajući svom snagom debelom letvom, besan zbog prvog neuspeha. Holidej je ustuknuo pred zamahom, odskočio jedan korak, izmislio se da bi izbegao udarac i počeo da eski-

vira levo i desno, manevrišući tako, a sa ciljem da Semola neprimetno okrene leđima ka ogradbi. Kada mu je to pošlo za rukom, on se bacio na svog protivnika. Teška letva se digla uvis sa ciljem da se razlamajućom snagom spusti na Holidejevu glavu, ali, to je bilo baš ono što je Holidej želeo. Bio je to lažirani napad koji je Semola trebalo da odvede u fatalnu grešku. To se i desilo. Semol je zamahnuo svom snagom, i udarac koji bi bio u stanju da ubije i bika, sručio se prema Holidejevoj glavi. Dok je munjevito odskočio i letva je tresnula o zemlju. Bio je to momenat koji je Dok Holidej čekao. Spuštenih ruku, sa letvom okrenutoj ka zemlji, Semolovo lice i vrat bili su nezaštićeni, i Holidej je tu priliku iskoristio. Jedan kratak, panterski skok doneo ga je nadohvat ruke do njegovog protivnika, i dva brza, oštra svonga pogodila su Semola u slepoočnicu i vrat. Začulo se muklo bolno stenjanje i mladi melez se sručio na kolena. Dok je zamahnuo još jednom i jedan sekući svong brz kao udarac sekire, spustio se na Semolov potiljak. Semol je samo uzdahnio i pružio se po zemlji.

Holidej je pogledao slomljenu letvu i ekser u njoj. Osetio je mučninu u stomaku. Jedan udarac tim eksersom u vrat ili glavu, mogao mu je doneti smrt ili u najmanju ruku teške povrede.

Za to vreme, starac je sišao sa verande i prilazeći Holideju zastao kod vratnica. Lice mu je blistalo od oduševljenja i neskrivenog obožavanja čoveka koga je video na delu. — Do sto vragova, mladiću, stvarno ste ga dobro udesili. Čak možda suviše dobro. — Zastao je i prišavši palom Semolu pažljivo ga

je pogledao, a zatim ga vrhom puške munuo u rebra. Prigušeno se zasmejao kad Semol nije ni najmanje reagovao na taj dodir. Zatim se starčevo lice ponovo uozbiljilo, i on je zabrinuto pogledao nepoznatog došljaka.

— Čini mi se da bi za vas bilo najbolje da sada što pre isparite odavde, stranče. Semol je vrlo nezgodan tip. On neće dozvoliti da ga neko udesi tako kao što ste ga vi udesili, i da se na tome završi, ne gospodine, to on neće dopustiti. Kad se bude osvestio i pribrao snagu, on će vas ponovo napasti. Samo, ja mislim da će sledeći put umesto ove letve u ruci držati revolver, a kako se meni čini, u toj vrsti borbe nema toga ko bi se mogao meriti s njim. Bar ja do sada nisam video takvoga.

Starac je Holideju pružio ruku. — Ja sam Hardi Graham. Ova mlada devojka je moja unuka Džoj. U poslednje vreme ovaj Semol joj je zadavao grдне muke i glavobolje, i nikako je nije ostavljao na miru, ali, sve do sada nismo verovali da će ići ovako daleko. Moj sin je ovde šerif, prema tome, ja ću otići da ga potražim i da mu kažem da ovog nitkova izbaci iz grada. Ipak, trebalo bi da vi pođete vašim putem, mister. To bi bilo najbolje za vas.

Dok Holidej je međutim, gledao pored njega u pravcu kuće. Iza zatvorenog prozora kuće ugledao je prestrašeno lice mlade devojke koja je nekoliko minuta pre toga bila predmet Semolovog napada. Holideju se činilo da ga devojka posmatra, ali, odsjaj sunčevih zraka na prozoru, onemogućavao mu je da tačno vidi i da bude sasvim siguran da gleda baš njega.

— Ja imam konja za koga treba

da se postaram — rekao je Holidej Hardiju Grahamu, kao da nije čuo starčevo upozorenje i savet da napusti grad.

— Onda to učinite što brže, i posle toga jašite punom brzinom, mister. Ništa dobro neće proizaći iz toga ako ostanete ovde i ukrstite robove s ovim šašavim ubicom. Na ovaj ili onaj način, on će nastojati da vam se revanšira, a možda i da vam uz dug vrati dobru kamatu. On je opasan kao zmija, a sem toga, mislim da je lukav kao i svi njegove vrste, i kao što sam rekao, on je nevaljalac kakvog vi, siguran sam, do sada niste sreli. Za ovo što ste učinili ja sam vam mnogo zahvalan, biću vam zahvalan i biću uvek vaš dužnik. Ali, to nije jedini razlog što sam vam dao savet da hitno odete iz grada. Na izvestan način, vi me podsećate na mene samog, onakvog kakav sam nekada bio, pre nego što se na moju glavu slegla prevelika gomila godina.

Dok Holidej se ljubazno osmehnuo starcu i pre nego što se okrenuo i pošao svojim putem, još jednom je kratko pogledao Semola. Na pola puta dalje niz ulicu zaustavio se pored jednog korita za napajanje stoke, i nekoliko puta zapumpao vodu kojom se pljusnuo po licu i vratu. Nije osećao nikakve posledice nedavne tuče, i jedino što su mu pesnice i ramena malo brideli. Prešavši ulicu, primetio je da se pred salunom bila okupila poprilična gomila ljudi i da je još nešto veća gomila bila poređana duž drvenog trotoara kojim je trebalo da prođe. Ali, svi su stajali, nemo ga posmatrali i niko mu nije prilazio.

Stigavši do starog čoveka koga je Semol u početku tog događaja prvog zlostavljao, Holidej je iz nje-

gove ruke uzeo vođicu svog konja. Starac ga je izvesno vreme posmatrao netremice a onda mu je rekao.

— Konju je povredena noga, ali, povreda nije teška. Samo mali uboj.

— To sam i ja računao — odgovorio je Holidej.

— Ipak će trebati dan ili dva dok uboj umine i konj bude sposoban za put.

Iza tih reči, Dok Holidej je naslutio prizvuk zabrinutosti, ali je, ne uzimajući to ozbiljno, poveo svog konja niz ulicu. No, stari ga nije napuštao i idući pored njega trotoarom, nastavio je da govori. — Hoćete li da odmah pojašete tog konja? Mislim da on ne bi mogao da podnese taj napor, ali, ako vam konj treba hitno, ja ću vam dati jednoga, a ja ću se postarati za ovog vašeg. Izleću ga i čuvaću ga dok se vi nekom prilikom ne vratite.

Holidej je međutim, skrenuo u ulicu u kojoj se nalazila štala. — Odjahaću odavde onda kad budem spreman i voljan za to — rekao je starcu ozbiljnim tonom, ne želeći da prema njemu bude neljubazan, jer stari to nije zaslužio. Ali, nije prihvatio njegov savet, i udaljio se ka štali, što mu je bila prvobitna namera.

Starac je ispravio svoje koščato telo do pune visine i zadovoljno klimnuo glavom. Njegove bezbojne oči zamišljeno su gledale dok je tiho govorio više za sebe nego za Doka koji ga je jedva mogao čuti.

— Da mladiću učiniceš tako. I treba tako da učiniš i da nam svima pokažeš šta je srčanost. Ipak, je šteta. Dobri ljudi ne zaslužuju da umru.

Dok Holidej nije čuo njegove poslednje reči. Nastavio je svojim putem, i stigavši do štale, video je da

je i štalar jedan stariji čovek, čije su vešte ruke odmah znalački opipale Migovo povredeno koleno. Samo posle nekoliko sekundi, stari je digao pogled i progovorio.

— Ovo je vraški dobar konj mister — konstatao je zadovoljno kao da je u pitanju njegov sopstveni konj. — Časna reč, nisam do sada video mnogo boljih od njega. Biću ponosan što ću ga imati u mojoj štali, stranče, i znajte da ga možete ostaviti kod mene koliko god dugo želite.

— Dva dana biće dovoljno da opet bude sposoban za put — primetio je Holidej. — Ne mislite li i vi tako.

— Pa, tako nekako. Mislim da će dva dana biti sasvim dosta.

Dok Holidej se okrenuo i udaljio, osećajući na svojim leđima starčev radoznao pogled. Išao je dokonom korakom šetača, duž trotoara od drvenih dasaka, sve vreme mičući ramenima i vratom, da bi neutralisao neprijatan osećaj ukrućenosti koji ga je tek sada počeo obuzimati kao posledica malopredašnjeg obračuna. Pesnice su mu sada bile naduvane više nego ranije, a od nekoliko primljenih udaraca u rebra i pleksus, osećao je tičtav bol koji mu je pomalo smetao da duboko udahne.

Linkoln grad u koji je tek bio prispeo, nije bio baš previše miran grad, bio je to Holidejev prvi utisak. Osmehnulo se u sebi. To neće biti ništa novo i po svemu sudeći, Linkoln će biti samo još jedno ime u dugoj listi gradova u kojima je Dok Holidej doživeo poneku nepriliku, i načinio još poneki korak na putu sticanja slave pustolova i revolveraša. Kada je razmišljajući o tome ušao u salun, nije bio svestan

toga da ga posmatra skoro polovina građana.

Nešto dalje odatle, pod pretnjom puške Hardija Grahama, Najk Semol se s mukom digao i klateći se na nesigurnim nogama zašao u sporednu ulicu, da kao ranjena zver daleko od očiju ostalog sveta liže svoje rane.

I da kuje planove za osvetu...

II

Barmen je Holideja podsećao na ogromnog grizlija sa velikim čvorovitim pesnicama koje su podsećale na ogromne maljeve i licem ušavljenim i izbrazdanim kao rdavo štafvljena koža. Stojeći na svom mestu iza šanka, taj barmen je izgledao tako zastareo i tako van svog vremena i prostora, da se Holidej čudio kako se takav čovek uopšte mogao naći tu. Na sebi je imao širok prsluk, a preko njega šarenu kecelju, pa je sve to zajedno s atmosferom koju je osetio kada je stupio u salun, naveo Holideja da se osvrne oko sebe kao da se čudi da li je ušao tamo gde je želeo.

Lice snažnog čoveka, međutim, razvuklo se u širok prijateljski osmeh kada je video ko je ušao unutra. — Pretpostavljam da želite da nešto popijete, stranče? Možda jedno žestoko piće ili čak dva? — A onda je dodao razvukavši lice u još veći osmeh. — Što se mene tiče ne bih mario ako bi u pitanju bila i cela boca. Za vas, imam ovde najbolji viski, onaj koji ja sam pijem, i to po pravoj poštenoj ceni, i neka vrag nosi sve šta će se desiti posle toga, ako se bilo šta desi.

Barmen je stavio bocu viskija na tezgu i iz Holidejeve otvorene šake odabrao nekoliko metalnih novčića.

Niko u salunu nije pokušavao niti pokazivao nameru da se približi Holideju. Očigledno da su građani Linkolna bili obazrivi i oprezni ljudi. Ili može biti da nisu želeli da na bilo koji način budu povezani s njim.

— Kakav je čovek Semol, barmene — zapitao je Dok Holidej, mada njegov običaj nije bio da se raspituje o svojim neprijateljima. On ih je obično primao onakve kakvi jesu, znajući da u otsudnom trenutku nikakav savez i nikakvo obaveštenje ne mogu čoveku pomoći da bude brži u potezanju i precizniji u nišanjenju. Ali, ovog puta u njemu se probudila izvesna radoznalost. — Je li on neki vrhunski revolveraš u ovom kraju?

Sa barmenovog lica nestalo je toplog osmeha dobrodošlice i njegove oči su se brižno i zamišljeno suzile. Posle kratkog razmišljanja, on je klimnuo glavom. — Jeste, mister, on je brz, stvarno vraški brz. Što je još gore, on je đavolski opasan kao čovek koji ne zaboravlja uvredu i sigurno je da će vas potražiti, o tome nema nikakavog dvojumljenja. Prema tome, zašto ne biste uzeli vašu bocu i lepo pošli negde napolje da pijete u miru i tišini? Ili što bi bilo još bolje, zašto ne biste uzeli vašeg konja i lepo pijucali uz put.

Holidej se blede osmehnuo i ponovo napunio čašu. Ovi ljudi, to je bilo jasno, plašili su se Semola kao žive vatre. — Pa, meni se čini da je i ovo mesto dovoljno mirno i tiho.

Barmen se osmehnuo usiljeno. — Nemojte misliti da sam zabrinut za sebe ili moj lokal, mister. Ali, vi izgleda ne znate da je čovek koga ste maločas pretukli Najk Semol,

a to u ovom gradu znači da ste kupili kartu za groblje. Najk Semol do sada nikome nije dozvolio da stavi prst na njega, a da mu to ne vrati trostruko. Ovo što ste vi učinili može da vam vrati samo metkom.

Holidej se opet neprimetno osmehnuo i ispraznio svoju čašu. Ovoga puta, barmen mu je nasuo drugu, a zatim se udaljio kao zanet brisanjem šanka ispolivamog kapljicama viskija. Kada je grdosija konobar počeo da služi druge goste, Holidej se nagnuo na tezgu i zamišljeno se zagledao u svoju čašicu. Savetovali su mu da ode. Ali zašto da ode, pitao se? To pitanje, u stvari, često je imao prilike sebi da postavlja. Nije njegov običaj bio da svuda gura svoj nos i u većini slučajeva, stajao je po strani događaja. Mešao se samo tada kada između zla i dobra nije postojala srazmera snaga. Tada ga je njegov impuls humanog čoveka terao da se stavi na stranu slabijeg. To je, u izvesnom smislu, učinio i sada. Zato nije ni video pravi razlog zašto bi morao da ode. Zašto bi otišao iz grada ako je neko, u ovom slučaju neko mlađo revolveraško štene, prešao ljudska ovlašćenja i posle toga bio vraćen na svoje mesto? Smatrao je da za to nema razloga. Pa ipak, neka prituljena briga ili čak možda strepnja, ključala je negde u dubini njegove podsvesti, i ostajala tamo živa da i dalje buja, zahvaljujući opštoj brizi da će Semol na svaki način nešto učiniti, i da to nešto neće biti običan svakidašnji naivan potez. S druge strane, uprkos tuči sa Semolom, Holidej nije gajio nikakvo veliko neraspoloženje, a još manje mržnju za divljačnog i temperamentnog mladića. On je cenio hrabrost, a taj mladi melez dokazao

je da poseduje dosta hrabrosti. Holidej se jednostavno nadao da Semol možda ima prijatelja koji će ga ubediti da sve treba da ostane i da se završi na tome što se desilo, i da ne preduzima nikakve dalje korake.

Tek što se, isпивši treću čašicu viskija do polovine, upola okrenuo ka sali kako bi imao bolji pogled na to šta se tu dešava, Holidej je osetio da ga je neko kucnuo po rameu. Brzo se okrenuo i odvojio od šanka tek toliko da mu desna ruka bude slobodna za akciju. Istog trenutka, našao se pred čovekom izduženog opaljenog lica. Taj čovek imao je kratko potkresane brkove, naglašene obrve i uredno namešten šešir na čelu, a po njegovim ležerno raširenim rukama na šanku, bilo je očigledno da želi da ostavi utisak čoveka koji ne želi nikakve neprilike. Holidej je njegov pogled moju kćer sve do kuće. Otac mi je izdržao bez kolebanja. Novopridošli je na grudima svoje košulje nosio prikopčanu metalnu zvezdu, a na bedru mu je visio samo jedan revolver u futrolji.

Usne ispod brkova su se otvorile i šerif je rekao. — Ja sam šerif Alek Graham.

— Već sam se upoznao sa vašim ocem — rekao je Holidej.

— Da, otac mi je to rekao, mister Holideje. Ispričao mi je i ostatak vašeg susreta, kako je Semol povredio vašeg konja, pošto je prethodno zlostavljao mog ključara zatvora, i kako je posle toga jurio moju kćer sve do kuće. Otac mi je rekao da ste se vi umešali i da ste uzimajući stvar u svoje ruke, sprečili da dođe do najgoreg, jer bi, da toga nije bilo, moj otac bio prinuđen da ubije Semola.

— Može biti da do toga ipak ne

bi došlo — rekao je Holidej i srknuo piće, još uvek posmatrajući Aleka Grahama preko ruba čaše. Gosti saluna koji su se tog trenutka našli u odaji, prestali su da diskutuju, pa je čak i konobar, koji je do tada bio zauzet čišćenjem šanka, digao glavu i načuljio oši zauzimajući stav pažljivog slušaoca.

— Možda ne bi došlo do pucanja — primetio je i šerif — a s druge strane, možda bi i došlo, Holideje — dodao je. Skinuo je svoj „stetson“ sa širokim obodom i rukom nekoliko puta prošao kroz već proređenu kosu. Holidej je procenio da šerif može imati nešto više od 40 godina, možda se čak približavao pedesetoj. Ali sudeći po izgledu šerif ili je suviše naporno radio ili je u svojoj karijeri mnogo puta bio vrlo zabrinut. Verovatno da je ovo drugo, zaključio je Holidej, davalo čoveku sa značkom izgled nešto stariji nego što je on u stvari bio.

— Što se mene tiče, taj događaj je završen — naglasio je Holidej posle kratkog ćutanja. Graham je liznuo usne i s nevericom odmahnuo glavom. Na njegovom visokom čelu pojavila se još jedna bora zalanutosti.

— Ja mislim da je daleko od završetka mister Holideje, Najk Semol je vraški uobražen i tvrd čovek. Neće on dozvoliti, da dobije batine i da se na tome završi. Ne, taj to neće dopustiti.

— To su mi već svi rekli — rekao je Holidej kao da ne obraća pažnju na to što je čuo za koje vreme je mirno nalivao sebi piće u čašu. — Pijete li za vreme službe šerife?

Graham je pogledao bocu sa vi-

skijem i odmahnuo glavom. — Nikada ne pijem pre zalaska sunca, a i tada uzmem samo čašicu ili dve, Holideje. No, u svakom slučaju, hvala na ponudi. Posle ovoga što mi je otac rekao da se desilo, smatrao sam da je red da vas potražim i da vam pomognem koliko je to moguće. Najbolja pomoć koju mogu u ovom momentu da vam pružim je savet da osedlate konja i odjašete što brže. Ouli, moj ključar rekao mi je da vaš konj nije teško povređen i da vas može poneti do drugog grada, gde biste mogli lečiti njegovu nogu.

— Svejedno, rešio sam da ostanem ovde — rekao je Dok Holidej tiho ali odlučno.

Graham se namršten zamislio, i posle toga isprsisio, povukao svoje ruke sa šanka i obrisao ih o bokove. — Niste me izgleda shvatili. Kad sam vam rekao da odete, nisam vam kazao da bežite i da se sakrijete. Samo sam vam predložio da budete razumni za dobro nas obojice.

— Da li vas Semol mnogo brine, šerife? — nastavio je Holidej da ispituje, i posle tih reči zapazio je da je bora na šerifovom čelu postala dublja.

— Možda, Holideje — priznao je Graham. — Ali, zbog toga neću sebe smatrati kukavicom, ako je to ono što ste mislili kada ste mi uputili to pitanje. Kako ja vidim razvoj ovog događaja, to što sam vam predložio da odete, i što sam u izvesnom smislu zabrinut, čini mi se da je sasvim logično i razumljivo. Najk Semol je najbrži revolveraš u ovom kraju. On je do sada smakao najmanje pola tuceta ljudi, to je koliko ja znam, a možda još pola

tuceta koje ni ja ni bilo ko drugi ne zna, i za koje ga niko neće pozvati na odgovornost. Dodajte tome činjenicu da je on vrlo opasan i da je spreman da u svako vreme potegne revolver ili učini neku drugu manju grubost, i imaćete, bar se nadam, jasnu predstavu o tome u šta ste se upustili ako ostanete ovde.

Holidej je vrhom prsta obrisao gornju usnicu i zamislio se. Pogledom je prešao s Aleka Grahama do ostalih gostiju saluna. Zapazio je da su neki od njih izgledali zabrinuti, dok su drugi bili jednostavno radoznali a treći, koji su sačinjavali najveću grupu, stajali su jednostavno u očekivanju da vide šta će se desiti.

— Kada sam došao ovamo, Graham — rekao je Dok Holidej — mislio sam da je ovo prijatan tih mali grad u kome će se možda naći nešto za mene. Ništa od ovoga što se posle mog dolaska desilo nije mi dalo razloga da to mišljenje promenim, a što se tiče Semola... pa, većina gradova u kojima sam do sada bio, imaju po jednog, dvojicu, a nekad čak i više takvih tvrdoglavih nasilnika kao što je on. Prema tome, ja ću ostati ovde i ostaviću mom konju dovoljno vremena da mu se noga zaleži. U međuvremenu, ispiću ovde neko piće, možda ću odigrati i neku partiju pokera ako nađem na nekog dovoljno dobrog i zainteresovanog partnera. Kad budem spreman da pođem, ja ću nastaviti put, ali, ne pre toga.

— Nemojte biti tako đavolski tvrdoglavi! — pranuo je Graham glasnije nego što je nameravao, jer se odmah posle tog povika osvrnuo

oko sebe da vidi da li su ostali zapazili tu njegovu nervozu. Zatim je Graham obrisao znoj sa čela i nešto spustio glas. — Slušajte, Holideje, ovo nije grad za koji ste vi vezani. Ako hoćete da budem baš sasvim jasan Najk Semol ima mnogo više prava da u njemu živi nego vi. Vi ste ovde došljak, vi ste došli sa strane i na neki način prozrokovali neprilike.

Na Holidejevom licu ukazao se izraz iznenađenja i negodovanja. — To me malo čudi, šerife. Da li vi ljudima kao što je Semol dajete neka specijalna prava u ovom gradu? To čini mi se ne bi bilo u redu. Možda bi trebalo da se pre svega zapitate dve ili tri stvarčice. On je progonio jednu mladu ženu sa verovatnom namerom da je napastvuje, a ne ja. On je nameravao da potegne pištolj na vašeg oca da nekom srećom stari nije imao pušku u ruci i već ga držao na nišanu, a ne ja. Sem toga, prema onome što su mi vaši sugrađani a i vi do sada rekli, Semol je i do sada maltretirao sve i svakoga, kao da mu je to jedino pravo uživanje. Zato me čudi kakvo je to vaše naopako rezonovanje o mom i njegovom pravu, kakvo, je to mišljenje da on ima više prava da ostane u ovom gradu, nego što ga imam ja, šerife?

Alek Graham je nervozno liznuo usne, i iz njegovog lica nestalo je normalnog rumenila. Čutao je dosta dugo, i tek posle nekoliko trenutaka odlučio se da progovori prigušenim glasom koji je Dok Holidej jedva mogao da čuje. — Kažem vam Holideje, vi ne poznajete tog čoveka. U prvom sudaru vi ste ga tukli, ali, kad dođe do revolvera, on je iz osnova drugi čovek. Bez obzira

ko ste vi, kažem vam da je njega nemoguće pobediti.

Dok Holidej je završio svoje piće. — Šerife, mislim da ste mi zasada rekli sasvim dovoljno. Ma šta još želeli da mi kažete, znajte da me to mnogo ne zanima.

Posle tih reči Dok Holidej se okrenuo i pošao, ali ga je Alek Graham dohvatio za ruku. — Šta je sad? — zapitao je Holidej hladno. — Da vam nije slučajno na um došla ideja da me proterate iz grada?

— Nemojte biti prokleta budala, Holideje. Zahvalan sam vam za ono što ste učinili za moga oca i kćer, i mogu da vam kažem da ste u ovom gradu zadobili za kratko vreme više poštovanja nego ja. Ovo jeste prijatan i miran grad i možda će jednog dana zaista postati mesto o kakvom ste vi maločas govorili i kakvo većina nas priželjkuje. Ali, ne i u ovom trenutku. Zato jašite, idite odavde, i učinite uslugu nama obojici, i vama i meni. Kunem vam se da je to u ovom momentu najbolje.

Holidej je mrdnuo ramenom, istrigao ruku iz šerifovog stiska, i bez reči se udaljio. Čuo je kako Alek Graham prigušenim glasom proklinje nešto sebi u bradu, a onda je čuo odjek šerifovih koraka koji se uputio prema izlazu iz saluna. Ne obazirući se na njega, prišao je jednom stolu gde su već sedela dva kauboja i privukavši stolicu seo pored njih. Oba čoveka su se iznenađeno zgledali i kao po komandi se digli sa svojih mesta.

— Čini mi se da je već davno bilo vreme da krenemo, Džude — promrmljao je dan od njih. Zatim su se obojica klimnuvši Holideju

glavom u znak pozdrava uputili prema šanku gde su naručili piće.

Holideja njihov postupak nije začudio. Suviše vremena živio je on na Dalekom zapadu da ne bi poznavao psihozu straha koja je kadkad vladala u gradovima kao što je bio Linkoln. Znao je da dvojica kauboja nisu hteli da ga uvrede, i da je jedini motiv njihovog postupka bio strah od represalija kojim ih je mogao izvrgnuti besni Najk Semol, ako bi slučajno saznao da su sedeli s njim za istim stolom. Bez mnogo dramatizacije dao je znak rukom konobaru da mu donese još jedno piće, i kada je ovaj to učinio, Dok se zagledao kroz prozor na ulicu i počeo da razmišlja o svom položaju. Brzo je zaključio da nema ničeg značajnog što bi trebalo da ga uznemiruje. Takve ljude kao što je Najk Semol sretao je i do sada.

Svi u gradu očigledno su smatrali kao sigurno da će ga Najk Semol potražiti pre ili posle. Pa dobro, ako je tako, ako svi tako misle, neka bude. Ali, on nije nameravao da zbog svog relativno beznačajnog sukoba sa Semolom napravi sebi razlog za obračun revolverima. Pokušaće, ako to bude bilo moguće, da Semolu predoči par stvarčica. Pokušaće da ga urazumi ako to bude moguće, mada, morao je sam sebi da prizna, nije imao mnogo iluzija da će uspeti u tome. Svejedno, ako posle toga, dođe do obračuna, onda će to biti samo Semolova greška i posledice koje nastupe neće pasti na njegovu savest.

Prošlo je više od pola časa pre nego što se naglo utišao žagor koji je od trenutka kada je seo za sto postajao sve glasniji i bučniji. U

tišini koja je odjednom zavládala, Holidej je čuo kako su se zadnja vrata saluna zatvorila. A onda su se koraci nekog čoveka čuli sve bliže njemu. Holidej se namerno nije ni potrudio da se okrene.

— Holideje!

Glas kojim je njegovo ime bilo izgovoreno nosio je u sebi smrtonosan otrov. Holidej se lagano okrenuo na stolici, privlačeći rukom čašu sa pićem. Kao da je nezainteresovan onim što se oko njega događa, digao je lagano pogled i zadržao ga na izubijanom i pomodrelom licu Najka Semola.

— Želiš li nešto? — zapitao je Dok Holidej kao uzgred.

— Da, Holideje, želim tebe. Ustaj, mister, i bez pričanja. Ovde sam za to što hoću da te ubijem.

Dok Holidej je lagano odmahnuo glavom. — Ako te interesuje šta ja mislim Semole, onda znaj da me niko neće ubiti.

— Ustaj kad ti kažem, ili ćeš dobiti svoje tu gde sediš?

Semolova ruka grčevito je stezala dršku revolvera. Holidej je lagano ustao na noge, zatim je pružio ruku, uzeo svoju čašicu i ispio viski do kraja. Zatim je spustio čašu na sto, i okrenuo se Semolu podnoseći mirno njegov besan, mržnjom ispunjen pogled.

— Naša svađa je okončana Semole, ja tako mislim. Ti si prekoračio granicu pristojnog ponašanja, i zato si dobio zasluženu kaznu. Da sam ja bio na tvom mestu, pravo bi bilo da prođem isto kao ti. Prema tome, pustimo stvar da ide svojim tokom i recimo da je sve svršeno.

— Ne, nećemo pustiti. Sad hoću nešto drugo. Pokaži mi umeš li da upotrebiš revolver koji nosiš Holi-

deje. Neki kažu da si poznat kao brz na pištolju, ali, mene to ne plaši — rekao je Semol cedeći reči kroz zube. — Videćemo da li ćeš uspeti da potegneš revolver pre nego što napravim rupu u tvom kukavnom srcu.

Gomila je ustuknula nekoliko koraka levo i desno, prepuštajući Semolu i Holideju sredinu odaje. Iza Semola visoko obešena na tavanici visila je jedna svetiljka. Zadnja vrata bila su otvorena i večernja tmina ispunjavala je dvorište. Ni odkuda se nije čuo nikakav šum.

Holidej je malo raširio noge kao da traži čvrst oslonac, i rekao glasom u kome nije bilo ni mržnje ni želje za osvetom, već samo upozorenje. — Semole, znaj da činiš ozbiljnu grešku.

— Potegni revolver vrag te odneo!

Semolova ruka se naglim trzajem pružila naniže, i Holidej je shvatio da više nema povlačenja. Znao je da je melez učinio korak ka putu bez povratka. Munjevito je i sam pružio ruku naniže, glatko obuhvatio dršku revolvera i potegao ga iz futrole. Njegov pokret bio je munjevit skoro nevidljiv. Pre nego što bi čovek trepnuo, on je već ispalio hitac u Semolovo levo rame i od udarca vrelog taneta, nasilnik se okrenuo u krug oko sebe. Neki čovek niskog rasta u odelu kauboja jauknuo je kada se Semol srušio na njega. Osećajući miris baruta u nozdrvama, Holidej je stajao spreman da dočeka sledeći Semolov potez.

Melez je brzo povratio ravnotežu, odgurnuo malog kauboja u stranu i okrenuo se očiju usplamtelih od mržnje.

— Opomenuo sam te da činiš pogrešan korak — rekao je Holidej.

Ali, Semol se ni najmanje nije obazirao na njegov savet. Pokušao je da digne revolver i nanišani na Holideja, ali, Holidej je, nemajući drugog izbora, pritisnuo okidač i ispalio drugi metak na svog protivnika. Prasak hica prigušio je tup udar taneta u telo, i Semol je pogođen u grudi učinio korak nazad, kao da ga je neko odgurnuo. Iz njegovog lica nestala je poslednja kap krvi. Izraz užasa preplavio mu je lice, a zatim su iznenađenje i neverica zbrisale izraz straha. Odjednom, kao list na vetru, počeo je da podrhtava i noge su mu klecale.

— Ne! — rekao je u poslednjem dahu, dok je licem okrenut zemlji padao na pod. Revolver mu je ispao iz ruke i preko poda skliznuo ispod stola. Holidej je i dalje držao naciľjan revolver iz čije se cevi dizao pramen dima, ali, Najk Semol se više nije okrenuo. Niti je sa njegovih usana izgovorena još neka reč.

*

— Sto mu gromova, uspeli ste Holideje!

Tek što je odjek poslednjeg hica zamro u gluvoj tišini saluna, Hardi Graham, koji je do tada stojao negde napolju, uleteo je u odaju tutnjeći kao razigrani bizon. Ulazeći očešao je ramenom i odgurnuo trojicu građana, i ugledavši prizor, zastao je iznad mrtvog tela Najka Semola. — Udesili ste ga časno i pošteno na najbrži mogući način koji sam u svom životu video. Video sam mnogo potezanja pištolja u mom životu, to vam tvrdim sasvim sigurno. Video sam i najbolje i

najbrže revolveraše, braću Kromer, Luka Šorta, Pita Medela. Niko im nije bio ni prineti u potezanju pištolja, niko nije mogao da se s njima meri kada je dolazilo do obračuna. Ali, časna reč, Holideje, ono što ste vi malo čas uradili i kako ste uradili brzo dok okom trepneš, e ja mislim da to zasluđuje, da bude pomenuto i upoređeno sa najboljim od svih obračuna revolverima koje sam video. Po drugi put danas, mister, hteo bih da vam stisnem ruku.

Pre nego što je Holidej mogao da povuče ruku, stari je zgrabio i žestoko prodrmusao. Kada je najzad uspeo da izvuče ruku i da se odmakne korak dalje od nasmejanog i uzrujanog starog čoveka, u salunu je nastao žagor. Svi su hteli ako ne da mi čestitaju ono bar da mu stave do znanja da su uvek bili uz njega. Hardi Graham je međutim pošao ka šanku, probio se kroz gomilu koja je okruživala Holideja i došavši do tozge na kojoj se nalazio čitav niz praznih i polupraznih čaša, tresnuo je svom snagom pesnicom po uglačanoj daski.

— Hepe, — povikao je razdragan — napuni sve čaše koje vidiš. I časne mi reči, to piće ćeš ti platiti.

Barmen Hep Tonkin malo se trgao, ali se brzo pribrao od iznenađenja, i digavši obrve rekao. — Važi stari, naredajte se svi koliko vam ima.

— Imaš računa da častiš Hepe — nastavio je da čavrlja stari Graham. — Ovo što je Holidej učinio, vredi ti suvog zlata. Oslobodio te je najveće glavobolje Najka Semola — nastavio je da brblja Hardi Graham. Holidej je upravo pre pet minuta poklonio ovom gradu najveći poklon za poslednjih deset godina nje-

govog postojanja. Sada, kada je Semol uklonjen, svi ćemo imati mira, i slobodno ćemo disati. Sada više i šerif neće morati da se brine i da strepi kada će ga Semol izazvati i kada će učiniti grešku da mu se suprotstavi. I svi mi ovde, koji smo pred Najkom Semolom morali da ustuknemo danas u rđavom raspoloženju ne bi zgazio, svi mi možemo mirno odahnuti. Prema tome, šta misliš Hepe, imaš li računa da častiš piće.

Hep Tonkin je zamišljeno nabrao obrve i prošlo nekoliko trenutaka pre nego što je sračunao broj prisutnih gostiju. Pošto je većina onih koji su se nalazili u salunu prišla šanku, našao je da ih ima dosta, čak više nego što bih želeo, ali je ipak, po izrazu njegovog lica, Graham zaključio da popušta.

— Da, Hepe, šta misliš o tome? Semol ti je zadavao grdne neprilike, može se reći da ti je život bio težak kao u paklu, i posle toga sigurno je da Holideju duguješ mnogo za ovo što je učinio. — Te reči izgovorio je jedan visoki građanin koji se probio do Hardija Grahama i nasmejanog lica stao pored šanka. Tada su i ostali počeli da galame, podupirući sugestiju Hardija Grahama i njihovog visokog sugrađanina. Konačno, videvši da nema drugog izbora, Hep Tonkin je uzdahnuo glasno, digao ruke dajući time znak da gosti treba da začute i objavio.

— Okej, okej, smirite se. Ja sam ionako nameravao da sve častim pićem. Ali, pre svega, pustite da ova-mo pride Dok Holidej. I neka niko ne takne Semola. Ostavite ga tu gde je, dok Alej dođe da mu ispričamo kako se sve to desilo. A sada se smirite i bez guranja. Ima dovoljno mesta i pića za sve.

Čitav hor razdraganih glasova prolomio je tišinu, i nastala je takva trka ka šanku da je od naleta gomile tezga mogla biti prevrnutu. Tonkin je izvadio nekoliko punih flaša ispod tezge i predao ih žudno ispruženim rukama.

Holidej je vratio revolver u futrolu i sa strane stao da posmatra komešanje i guranje razdraganih ljudi. Za kratko vreme, ostao je prepušten sam sebi, oslonjen na sto pored koga je na podu ležalo telo Najka Semola, čoveka koga jedva da je poznavao, čoveka sličnog mnogim drugim ljudima koje je sreo i koji nisu bili dovoljno mudri da životnim istinama pogledaju u oči.

— Okej, okej, smirite se već jednom.

Kroz gomilu pripitih i razgalamljenih ljudi probio se šerif Alek Graham i odgurnuvši svog oca koji mu se našao na putu prišao Holideju. Kratko vreme pažljivo je posmatrao mladog pustolova. Izgledao je da šerif više ni na koji način nije zabrinut. U stvari, Holideju se činilo da na šerifovom licu i u njegovom pogledu vidi veliko olakšanje zbog događaja koji se desio te večeri.

Dok je Holidej čekao da mu šerif pride i počne da postavlja pitanja, Hardi Graham i Hep Tonkin su izneli njihovu verziju obračuna. Alek Graham ih je saslušao pažljivo, zatim je ostavio svog oca i konobara za šankom i lagano pošao preko odaje. Dok je koračao, grizao je donju usnu i po svemu se činilo kao da se upinje da izgleda ozbiljan, ali je ispod te maske ozbiljnosti iz njegovih očiju izbijao izraz oduševljenja, a na njegovim usnama, mada se upinjao da to priкри-

je, kao da je lebdeo neki pritajeni osmeh.

— Izgleda mi da neće biti nikakve potrebe da vas saslušavam zbog ovog smrtnog slučaja, Holideje — rekao je šerif prilazeći Holideju. — Izgleda da svi ovde znaju da je borba bila poštena i da vas je Semol izazvao i potegao prvi. Tako svi kažu. Na neki način, ja sam vaš dužnik, što mislim da ćete razumeti.

Holidej je zamišljeno digao obrvu i mašivši se rukom tabakere izvuкао jednu tanku „havanu”. — Šta mislite da treba učiniti sa Semolom šerife, da ga ostavimo ovde? — rekao je najzad.

Pogled Aleka Grahama kliznuo je preko poda do mesta gde je ležalo telo. Pritežući opasač sa revolverom oko vitkog struka, on je odgovorio mrzovoljno. — Do vruga, to nikako nećemo. Za kakvog me vi smatrate, Holideje? Postaraću se da bude pokopan, i čini mi se da će to biti srećan završetak ove epizode, bez obzira da li mi je on smetao ili ne.

— Onda ukoliko pre bude odnet odavde, utoliko bolje, zar nije tako? — nastavio je Holidej.

Graham je stisnuo usne i u očima mu se pokazao plamičak ljutnje. — Čekajte malo Holideje. Činjenica da ste sredili Semola i da ste dokazali svoju vrašku brzinu u potezanju revolvera, ne daje vam pravo da...

— Ništa nikome ne daje prava koja taj neko inače ne bi zasluživao, šerife — rekao je Holidej mirno. — Ja nisam od onih ljudi koji dižu nos do nebesa. Stoji činjenica da mi se nikako ne sviđa kako se stvari ovde odigravaju. Možda nije sva krivica do Semola. Da je neko od ovih ljudi koje ovde vidite u

prošlosti zauzeo čvršći stav prema njemu, možda Semol ne bi bio zaveden pogrešnom idejom da može pobediti ceo svet. Prema tome, sahranite ga kako to dolikuje časnom i poštenom građaninu, jer, on je bar imao hrabrosti da se bori za ono što želi.

Dok Holidej je dao znak rukom konobaru da mu naspe još jednu čašu viskija i sa pićem u ruci udaljio se od šerifa, na čijem je licu lebdeo izraz nezadovoljstva. Na polovini odaje zastao je za trenutak kao da se nešto dvoumi, osećajući u isto vreme da ga prate pogledi svih prisutnih. U jednom momentu, setio se davnašnjih događaja, nekih događaja sličnih ovome, i ljudi koje je tada upoznao, i odjednom se u njegovo srce uvukla neka tuga koju nije znao da objasni. Pitao se nije li možda učinio neku grešku sada, kao i ranije, pitao se nije li možda i on često grešio kao i drugi ljudi koje je sretao. Pomislio je kako jednog dana može naići na čoveka koji će biti brži od njega i tada će on, kao sada Semol, ležati ovako na podu sa tanemom u srcu.

Nastavivši lagano hod, pogledao je u dvorištu gde je noć već bila osvojila. Kroz otvorena vrata dopirao je hladnjikav povetarac. Onda, je, telo Najka Semola lagano izašao kroz vrata i uputio se u dvorište.

— Vrag ga odneo, on smatra da sam kukavica, otvoreno mi je to rekao — mrmljao je Alek Graham sebi u bradu. — On smatra da je mnogo ranije trebalo da neki način smirim Semola, smatram da je trebalo

da ga uhvatim za jaknu i da ga izbacim iz grada.

Hep Tonkin, stari Hardi Graham i još dosta drugih građana čuli su šerifov monolog, ali, nisu rekli šta misle o tome. Nekolicini drevnih pijanica već su otišli kućama, ali se u salunu zadržala i dalje prilično velika gomila ljudi koji su, neki pored šanka neki na ulazu, a neki čak i na ulici, i dalje raspravljali o obračunu i smrti Najka Semola. Činjenica da je Holidej nameravao da ostane u gradu sada im nije značila ništa. Za nekoliko časova svog boravka, on je gradu dao neki svoj pečat, i kroz njegov postupak, pre, za vreme, i posle obračuna, pokazao je svima da je sve drugo samo ne krvožedni ubica. On je ostavio na ljude utisak da je čovek usamljenik, čovek, kome se ne može lako prići, lutalica bez određenog cilja i određenih veza za mesto gde je do tada boravio, i čovek koji nije pokazivao želju da takve veze zasnuje. Mnogo razmišljanja i prepričavanja bilo je okon njegove ličnosti. Ko je bio on? Odakle je došao? Kako je moguće da je tako brz na revolveru, a da njegova reputacija nije doprla do ovog malog grada na granici Dalekog zapada, ili bar u široj oblasti? Istina, bilo ih je nekoliko, koji su se prisećali da su tamo dalje čuli njegovo ime, i da su se oko tog imena ispredale čitave bajke, ali, i oni nisu bili sigurni da se radilo o istom čoveku, ili u najmanju ruku nisu bili sigurni da su te priče bile istinite.

Dok je gomila žagorila, Hardi Graham je uzeo svog sina pod ruku i poveo ga do šanka. Onako visok i uspravan, sa sedom kosom koja mu se u pramenovima slivala niz krupnu glavu, stari Graham je stavio

svoju očinsku ruku na šerifovo rame i rekao. — Nisi živeo toliko dugo kao ja, i zato nisi naučio da shvatiš ljude Holidejevog kova, sine. Ja dobro znam ljude njegove vrste, ja sam se sa takvima sudario ili sam s njima rame uz rame ratovao za vreme rata, a i kasnije u teškim danima koji su nastali oko reke Plate i na ovoj strani granice. Ja sam video dosta sličnih ljudi, mučenih u njihovoj duši sumnjama i nevericama o njima samima, ljudi koji su se protiv tih neverica borili lutanjem i traganjem za nečim čemu ni sami nisu mogli dati ime. Niko te ne osuđuje niti sme da te osuđuje što se nisi biagovremeno pravilno postavio prema Najku Semolu, sinko, i siguran sam da te niko ni ubuduće neće osuđivati. Semol je bio hulja, pas, to je sigurno, ali, Holidej je bio nešto... Slušaj, sinko, bez obzira koliko se on pošteno i dobro ponašao od kako je prispeo u grad, budi siguran da je on čovek koji drži do sebe, ima način razmišljanja i svoj sistem ponašanja. Ja se, bez obzira koliko je meni lično pomogao, ne bih mnogo pouzdao u njega. Kad tad, on će pokazati da je čovek koji se vlada prema svojim pravilima. Konačno rečeno, da sam ja šerif i da ja nosim tu značku koju ti носиš, ja bih ozbiljno porazgovarao sa Holidejem i unapred bih ga stavio na njegovo mesto. Ne bih ponovio istu grešku kao sa Semolom. Semol je bio brz na revolveru, to je tačno, ali, koliko je stvarno bio brz i dobar. Da li je on ikada smakao nekog ko je ranije pokazao da je revolveraš? On je skinuo nekoliko pijanih kauboja i ništa više. Za mene lično, taj momak Dok Holidej još uvek nije dokazao da je tako veliki da bi ga trebalo pustiti da šeta dignute glave i gle-

da preko nas. Mi smo mu dužni, moja, odnosno tvoja porodica više nego ostali, kako bih rekao, ali, ta obaveza ne bi trebalo da nas zaslepi, pa da ne vidimo istinu da Dok Holidej nije ništa bolji nego bilo koji drugi revolveraš. Mislim da ga možemo tolerisati i da ga možemo trpeti u gradu samo toliko koliko se bude držao pravila ponašanja i poštovao mir i red.

Alek Graham je sumorno pogledao svog oca i šakom obrisao znoj sa obrva. U tom trenutku, Hep Tonkin, koji je stajao u blizini progundao sebi u bradu izražavajući time svoje nezadovoljstvo. Stari Hardi Graham pogledao je barmena.

— Ti se ne slažeš s ovim Hepe? — zapitao je stari ratnik energičnim glasom.

Tonkin je neodlučno slegnuo ramenima, a onda se usiljeno osmehnuo. — Meni se čini da u ovom gradu ljudi mnogo brzo menjaju mišljenja, a to mi se ne sviđa. Jaš jutros mi smo svi kao psi podređenog repa prolazili na drugu stranu ulice kada bismo ugledali Najka Semola, strahujući od momenta kada će se njegov brat vratiti i kada će njih dvojica zajedno napraviti od ovog grada poprište čuda i nevolje. A sada, samo pola časa od kako nam je taj teret skinut sa ramena, mi već počinjemo da otresamo prašinu sa ramena i da peremo ruke, kao da nas se to nije ticalo.

— Da peremo ruke? — ponovio je Hardi Graham njegove reči. — O čemu ti to do varga, govoriš Tonkine? Ja sam se uvek držao na isti način, uvek sam imao ponosa i ponašao sam se onako kako mi je moja časna prošlost omogućavala. Sto mu gromova, da sam ja sada tvojih godina, kao što nisam, ja bih Semo-

lu i ranije pokazao kako treba da se ponaša. A pokazao bih i takođe i Holideju, ako bi se desilo da počne da traži neprilike.

Građani su u međuvremenu počeli da se razilaze, ostavljajući Hardija Grahama da gleda za njima. Alek Graham je bolje namestio metalnu zvezdu na svojoj košulji i rekao tiho. — Dobro, to je završeno. Ko će mi sada pomoći da sahranimo Semola? Najbolje bi bilo da to učinimo iz ovih stopa.

Ni Tonkin ni Hardi Graham nisu pokazali ni najmanju želju da mu ponude pomoć. Proklinjući u sebi, Alek Graham je završio svoje piće i nevoljno se uputio ka Semolovom telu koje je sve vreme ležalo opruženo na podu. Zastao je iznad njega i pogledao dole, pre nego što se osvrnuo oko sebe po salunu, tražeći pogledom ko bi mu pomogao. Ali, izgledalo je da je Najk Semol bio usamljenik ne samo u životu nego i u smrti, jer se na njegov upitan pogled niko od građana nije odazvao.

Alek Graham je nervozno prasnuo. — Neka neko od vas ljudi koji tamo stojite dođe i pomogne mi. — Rekao je najзад obraćajući se grupi kaubojja koji su stajali oko stola za kartanje. — Neće vas ujesti ne bojte se.

Dok je on to govorio na zadnja vrata iz dvorišta u salun je stupila jedna vitka smeđokosa devojkа, Ušavši u osvetljenu prostoriju, ona je zastala i radoznalo se osvrnula oko sebe. Pošto su prisutni začuťali i neprimetno ustuknuli pred njenom pojavom, ona je zapitala. — Gde je moj brat? Gde je Najk?

Pošto joj niko nije odgovorio, ona se ljutito okrenula prema Hepu Tonkinu na šta je barmen pokazao rukom prema mestu gde je stajao šerif

Graham. — Eno ga tamo, Tereza. Tamo je vaš brat.

Tereza Semol je pošla pogledom u pravcu koji je Tonkin pokazao. Kada je ugledala svog brata opruženog na podu, ona je kriknula i potrčala preko odaje. Šerif nije bio dovoljno brz da joj se ukloni s puta, i ona ga je grubo odgurnula u stranu, i kleknula na pod. Jecaj od koga su joj se ramena zatresla odjeknuo je odajom. U gluvoj tišini u kojoj se sem njenog plača ništa drugo nije čulo, niko nije rekao ni reči.

Devojka je glavu svog brata podigla i prigrllila na prsa, a njišući je kao da u rukama ima malo dete, počela glasno da rida. Posle izvesnog vremena, spustila je nežno njegovu glavu na pod i podigla pogled do Grahama.

— Ko je to učinio?

— Čovek po imenu Holidej. Neki došljak mis Semol. Dvoboj je bio pošten i častan, ako ste to hteli da pitate.

— Lažljivče! — povikala je Tereza. Skočila je na noge i počela da tuče Grahama koji je iznenađeno ustuknuo i počeo da uzmiče. Udarama ga je pesnicama po ramenima i vratu. — Lažljivče! Niko u ovom gradu nije mogao ubiti mog brata u poštenom obračunu, ukoliko nije pribegao mučkom ubistvu. Šta se dogodilo? Ko je bio prisutan da mi kaže šta se desilo?

Graham je najzad uspeo da je odgurne od sebe i mrmlijaujući neke reči koje su ličile na kletve rekao. — Salun je bio pun i svi oni koji su se tu nalazili, jasno su videli, vrag vas odneo! Možete mi ne verovati, a možete da ne verujete i ostalima u čiju reč niko inače ne bi imao razloga da sumnja, ali, je tačno, vaš brat je ovoga puta zagrizao više nego što

je mogao da proguta. Izazvao je čoveka i za tu drskost dobio je tačno ono što je zaslužio. Dobio je metak.

Tereza je ponovo jurnula na njega i udarila ga pesnicom, a Graham je ponovo ustuknuo. Zatim se devojka hitro okrenula, i krupnim crnim očima ošinula ljude koji su u nizu stajali pored šanka. — Recite mi istinu! — zatražila je plačnim glasom. — Hoću da znam istinu!

— Šerif je rekao tačno kako je bilo — prvi je progovorio Tonkin. — Neki čovek po imenu Dok Holidej dojahao je ovamo i uhvatio se u koštac sa Najkom. Taj Holidej prebio je Najka kao što možete videti po masnicama na njegovom licu. Najk nije hteo da dozvoli sebi tu sramotu, i nije dopustio da se završi na tome. Potražio je Holideja nešto kasnije i pribegao revolveru. Na žalost kao što vidite, nije uspeo u tome, i kraj je bio fatalan za njega. Eto, to je istina.

Besno usplamtelih očiju, uzdrhtalih usana, i široko otvorenih nozdri, Tereza Semol je laganim koracima pošla prema šanku. Nekolicina prisutnih gostiju uklonili su joj se s puta, ne želeći da joj se suprotstave. Ali, Hardi Graham je ostao na svom mestu i prkosno se isprečio ispred nje.

— To što ste čuli je čista, najčistija, božija istina, mlada ženo — rekao joj je bez trunke kolebanja. I to što se desilo mislim da se desilo u novo vreme, bolje reći u poslednjem času. Sada ćete možda vi i ostali iz vašeg plemena shvatiti da vam ovde nije mesto, i da treba da napustite ovaj grad.

Tereza je kratko oštro ciknula i udarila šakom starca po licu. — Ti si najveći lažov od svih ovih lažova ovde! Ti nikada u svom živo-

tu nisi rekao ni jednu reč istine. Da, čula sam ja sve te glupe priče i krupne laži o tome kako si ti nekada bio veliki i hrabar čovek. Ali, od te laži nikada krupniju laž nisam čula. A tvoj sin nije ništa bolji od tebe, i on je kao i ti lažljivac i kukavica koji nije dostojan da Najku obriše cipele. A što se tiče tvoje dobre i zlatne unuke, ona je priča za sebe, isti takav nevaljalac kao i vas dvojica, uprkos svim njenim slatkim osmesima. Ti i cela tvoja familija ostavljate za sobom svuda gde prođete trag laži, samo što niko do sada to nije hteo da vam kaže. Ali ja, ja vam to kažem tebi i tvom sinu i tvojoj unuki, starče.

Hardi Graham je pobledeo i ručke su mu se zgrčile oko predice kaiša. Ali, pre nego što je mogao da izgovori makar jednu reč, Tereza ga je prezrivo odgurnula u stranu i stala pred Hepa Tonkina koji je počeo da prediše.

— Rekli ste da je ime tog čoveka Dok Holidej, Tonkine?

Tonkin je ćutke klimnuo glavom.

— Gde se on skriva? Da li je osedlao konja i odjahao? Ako je to učinio, mogu da vam kažem da će ga Kejn goniti do na kraj sveta i da će ga najzad ubiti.

Tonkin je i dalje bez reči samo odmahnuo glavom. — Poslednji put sam ga video kada je otišao u dvorište, ne obazirući se ni na koga oko sebe. Sto mu gromova, nemojte se vi izdirati i počinjati svađu sa nama. Mi koji smo ove, nemamo ama baš nikakve veze s tim. Naik i Holidej su jedini učesnici tog obračuna i sem njih dvojice, niko drugi nije bio umešan.

Naslonjena na šank, Tereza se

nagnula prema barmenu i mada to niko nije očekivao, pljunula mu u lice. — Huljo i lažljivče! — krikнула je, a zatim se okrenula na petama i zamahnula rukom prema nekolicini ljudi koji se nisu blagovremeno dovoljno udaljili od nje — Svi vi mrzeli ste Najka. Znam i zašto. Mrzeli ste ga, jer ste ga se bojali! — Pošto ih je sa nekoliko zamaha rukom naterala da ustuknu, Tereza se žustrim korakom uputila preko odaje, zatežući šal nabačen oko vitkih ramena. Iz njenih tamnih očiju navirala je plima mržnje, a usne su joj bile stisnute u grč osvetničkog besa.

Pre nego što je stigla do zadnjeg ulaza u salun, u odaji se iznenada pojavio Dok Holidej. Tereza je odjednom stala kao ukopana i crte lica pokazale su da je napeta kao violinska struna. Holidej je ozbiljno posmatrao nekoliko trenutaka, zapazio ubrzano dizanje i spuštanje njenih grudi i po tome, a i po izrazu njenog lica i plamenu u njenim očima shvatio je da devojka nije u stanju da kontroliše svoje osećanje.

— Ja sam Dok Holidej — rekao je.

Terezine usne su se otvorile i sledile u grč iznenađenja. Učinilo se kao da je zaustila da nešto kaže, ali ni reč, ni krik besa, ni jauk bola nisu jo sišli s usana. Odmahnula je jedva primetno glavom, a zatim su joj se usne razvukle i otkrile bele zube kao spremne za ujed. Iz nje je pokuljala nova bujica ljutnje.

— Vi ste ubili mog brata?

— Nije mi ostavio nikakvu drugu mogućnost — rekao je Holidej, klimnuvši potvrdno glavom.

Pesnica zgrčenih i ruku sklopljenih pored tela, Tereza je u prvom trenutku pošla laganim korakom prema njemu. Holidej je zapazio da je čak i tako uzrujana, ispunjena osvetničkom mržnjom, narogućena kao olujno nebo, devojka bila izvanredno lepa. Crna kosa padala joj je u debelim slapovima preko ramena, stvarajući tako kontrast sa belom svilenom bluzom zategnutom preko njenih visoko dignutih, čvrstih grudi. Stuštena kao oličenje osvete, ona se zaustavila na dva metra od njega.

— Kako imate smelosti da stojite tu preda mnom i govorite mi takve laži? — zapitala je. — Ja sam njegova sestra. Moj brat nije mogao biti pobeđen u časnom dvoboju, sem od strane neke prljave kukavice, od strane nekoga koji je u tom obračunu upotrebio neki prljav trik!

Holidej je mirno odmahnuo glavom. — Bilo je ovde mnogo svedoka koji će potvrditi moje reči, madam. Pođite sa mnom napolje, i ja ću vam objasniti ostalo.

— Objasniti? — dobacila mu je Tereza, a zatim se svom snagom bacila na njega. Holidej je osetio ujed nienih noktiju na obrazu pre nego što su se niene pesnice spustile kao mali čekići na njegovo lice. Napad je bio tako brz i žestok, i za njega tako iznenađan, da je tek posle nekoliko sekundi mogao da se pribere. Kad je dohvatio za ruke i zadržao je na izvesnoj udaljenosti od sebe, ona je počela da vrišti, da se baca, da udara nogama i da uieda kao divlja mačka.

— Smirite se — rekao je Dok. — Ne bih želeo da vas povredim.

— Svinjo! Prljava lažljiva huljo

i svinjo! — vikala je Tereza iz sve snage i sa novom snagom obnovila napad sa takvom žestinom da je Holidej bio prinuđen da je gurne unazad, okrene joj lice prema zidu i pritisne je rukom oko pasa. Kada je ona uprkos tom teškom položaju nastavila da se otima i pokušala da ga napadne, Holidej se obratio Hepu Tonkinu.

— Imate li u blizini neku sobu u koju je mogu zatvoriti?

Tonkin je odgovorio spremno — imam malu ostavu. Pre kratkog vremena očistio sam je, jer sam očekivao da dobijem novu robu.

— Pokažite mi gde je to — rekao je Dok.

Tonkin je iz svog džepa izvadio jedan žičani kružić sa ključevima i pohitao da izađe iza šanka. Idući ispred Holideja, prošao je jednim uzanim hodnikom i došavši do kraja otključao je i otvorio vrata jedne odaje. Vrativši se korak nazad, rekao je. — Na odaji nema prozora, a vrata su od duplih dasaka.

Holidej je zadovoljno klimnuo glavom. Prinudio je Terezu da uđe u odaju i, držeći je još uvek čvrsto rukama, rekao. — Vratću se kad budete u stanju da se kontrolišete i da saslušate ono što ću vam reći. Sve što se desilo treba da vam se objasni i prikaže u pravom svetlu. Tada više neće biti potrebe da me mrzite.

Tereza je uspela da se upola okrene prema njemu i pljune, ali, njen pokušaj da mu pljune u lice nije uspeo. Pokušala je takođe da ga ujede za ruke, ali je on to izbegao vešto. Istog trenutka, priskočio je Tonkin, istrgao je iz Holidejevih ruku i grubo je odgurnuo u odaju. Vrata za njom su se s treskom za-

lupila, i jednim pokretom ključa, Tonkin je zaključao. S druge strane vrata, Tereza je počela da lupa pesnicama i proklinje, ali konobar je ostao neosetljiv na njene kletve i uvrede.

— To će je za izvesno vreme zadržati, Holideje — rekao je Tonkin. — Ali, morate imati na umu da ne može zauvek ostati zatvorena u ostavi. Ne želim da tu divlju mačku vidim u mojoj blizini sve dok se sasvim ne smiri, a možda čak ni tada. Siguran sam da do sada niste imali prilike da se srotnete sa takvom zverkom kao što je ona, zar nije tako.

Holidej je samo odmahnuo glavom i ćutke protrljao pesnice na mestima gde ga je temperamentna devojka bila zagrebala. Osetio je odjednom da ga obuzima neki težak, neprijatan umor. Pogledavši nazad niz hodnik kojim su došli, ugledao je građane koji su u gomili stajali pored ulaznih vrata. Jedan njegov ljutit pogled vratio ih je u salun da brinu tamo svoju brigu pored svoje čaše pića. Zatim se obratio Tonkinu.

— Ja ću ostati u blizini dok ne budem sasvim siguran da se smirila i da je u redu.

— To znači da ćete ostati ovde dosta dugo vremena — rekao je Tonkin. — Ta Tereza ima u sebi punu meru indijanske krvi, ako niste znali. Da je nekim slučajem muškarac, bila bi sto puta gora nego bilo koji od njene braće. Divlja je kao pravi šumski ris.

— Znači li to da ona ima još braće? — zapitao je Dok.

— Da, Kejna Semola — odgovorio je Tonkin.

Dok Holidej se namrštio, a Ton-

kin ga je pogledao ozbiljno. — Da li ga možda poznajete?

ostavljajući Holideja da se vrati u salun, kada nađe da je to celi-

— Holidej je klimnuo glavom. — To ime mi je nešto poznato. Izgleda mi da sam ga već negde čuo.

Tonkin je šakom obrisao znoj sa čela. — Onda znači da nemam potrebe da vam nešto više o tome kažem, zar ne? Najk je bio jedno a Tereza je opet nešto drugo. Ali Kejna Semol, e bogami... — Tonkin je slegnuo ramenima kao da se nelagodno oseća i žurno se udaljio, shodno.

III

Sa poluodškrinutih leptirasnih vratnica pored kojih je stajao oslo-njen na drvena krilca, Ouli Menuel je radoznalo posmatrao gomilu u salunu. Kada je u jednom kutu odaje ugledao Dok Holideja usamljenog i zadubljenog u senetvene misli, na njegovom ogrubelom suncem opaljenom licu ukazao se izraz nalik na mešavinu osmeha i grčenja. Hep Tonkin je pored šanka bio zauzet služenjem gostiju, ali je izgledalo da svoj posao ne obavlia sa naročitim zadovoljstvom. Menuel je širom otvorio vrata i vukući noge ušao unutra. Bio je to jako star čovek u dronjavom prijavom odelu. Koža na njegovom mršavom licu bila je tako zategnuta da se činilo da je skoro providna.

Menuel je prišao šanku i našavši negde u nekom još neiscenanom džepu sitan metalni novac, poručio sebi piće. Pogledavši one oko sebe ozbiljnim, skoro strogim pogledom, on se okrenuo i unutio se preko odaje. Došavši do Holidejevog stola privukao je jednu stolicu i zau-

zevši mesto bez pitanja, počeo polako da srkuće svoje piće. Posle izvesnog vremena rekao je.

— Vi mi ne ličite na čoveka koji prima savete od ljudi, Holideje, ali, ja sam na neki način izuzetak od tih ljudi, i voleo bih da me saslušate.

Dok Holidej ga nije pogledao niti mu je bilo šta odgovorio. Već čitav sat umor koji je osećao bio je sve veći, i Holidej je iz iskustva znao da taj umor dolazi kao posledica nekog iščekivanja. U ovom slučaju, znao je i kakvog očekivanja. Pojava Tereze Semol, mada nesvakidašnja i interesantna, nije mu mnogo pomogla da se oslobodi tog mutnog utiska. Na neki način, u njemu se akumulirao osećaj nezadovoljstva ovim gradom.

— U čemu ste vi to na neki način specijalni — zapitao je. Dok Holidej ne dižući pogled sa zemlje. Starac mu se inače činio simpatičnim, a njegov otvoren pristup bio je zanimljiv.

— Ja sam specijalan — rekao je Manuel — zato što se u ovom gradu nalazim duže nego bilo ko drugi, uključujući čak i starog Hardina Grahama. Prema tome, ja znam više o ovom gradu nego svi oni zajedno. Manuel je srknuo piće kao da se umorio tolikom dugom pričom i obrisao grubim rukavom usta. Pogledao je prema ljudima koji su stajali naslonjeni na šank sa nekim neodređenim prezrenjem — koje je zainteresovalo Holideja.

— Ja sam u ovom gradu već punih trideset godina, Holideje. Ja se nalazim ovde još od dana kada je ovuda prošao jedan karavan i nas nekolicinu, tek nekih desetak ili nešto više ljudi ostavio ovde u

južnom delu doline. Ja sam poslednji preživeli iz te grupe i mislim da slobodno mogu dodati da sam i jedini. Nikada nisam mnogo držao do sebe, i nikada nisam postigao neki veliki uspeh. Možda najviše zbog toga što nisam imao ambicija da stvorim nešto naročito i što sam uglavnom bio zadovoljan onim što imam. Posao u zatvoru sasvim mi dovoljno donosi i odgovara mi. Imam redovno da jedem, preostaje mi nešto za duvan i piće, a s vremena na vreme dobišem od nekoga po nešto starog odelu. Nemam na šta da se požalim.

Dok Holidej se počeo pitati šta je stari nameravao ovakvim uvođom i kuda će ga odvesti ta priča. Ali, pošto nije imao ništa bolje da radi, pustio je staroga da priča do mile volje. Na kraju krajeva, stari mu je na neki način bio simpatičan.

Kao da ga je Holidejevo ćutanje ohrabrilo, Manuel je nastavio. — Eto, to sam ja i moja sudbina. Ali, dosta je bilo pričanja o meni. U stari, nešto sam drugo hteo, hteo sam da pričam o Naiku Semolu. Naik je bio čovek koji je vladao po svojim pravilima, naročito onda kada se u blizini nalazio njegov brat Kejn. Njih dvojica kada su bili zajedno, nisu hajali ni za koga, niti su se bojali bilo čega. Oni su sprovodili šta su hteli, maltretirali su sve i svakoga u ovom gradu, i slali su sve do vraga. Naik lično ustrelio je četvoricu ljudi, bar koliko ja znam, a on je to izveo tako brzo, vešto i u krajnjoj liniji otvoreno, da niko nije mogao ni za šta da ga optuži. U početku je Alek Graham vrebao trenutak da ga sredi. Ali, tada se odnekuda pojavio Kejn, i Alek, nalazeći da su njih dvojica

suviše krupan zalogaj za njega i da su mu ruke vezane, bio je prisiljen da se povuče i da čeka svoj trenutak. Samo, pogrešio je u jednom. Čekao je suviše dugo. Najk je postao oprezan, pošlo mu je za rukom da ga nekoliko puta nadmudri i tako se nastavilo sve dok konačno Alek nije znao šta da preduzme, kao što niko drugi nije znao. Posle toga, Kejn je otišao svojim putem, ali se ipak s vremena na vreme vraćao. Najk je bio vrlo mudar, stavljao je svima na znanje da će se Kejn vratiti ako mu on samo zvuzne ili pošalje poziv, i zato je svako živi, neko manje a neko više, dopuštao Najku da radi šta hoće. Sve do danas, kada ste vi prispeli. Najk je danas bio bez sreće. Vi ste bili i suviše brzi i opasni za njega.

Holidej je uzeo čašu i pogledao Oula Menuela. Zatim je njegov pogled prošao pored staroga hodnika na čijem je kraju u maloj ostavi Tereza Semol još uvek bila zatvorenik. Bila je prestala da urla i viče, i više nije lupala pesnicama o vrata, ali Holidej je bio uveren da se nije predomislila u pogledu njegovog učešća i njegove uloge u poslednjim događajima.

— Uzmimo, eto, Aleka Grahama — nastavio je Menuel tiho. — Alek je nekada bio jedan vrlo dobar policajac, tvrd kao kremen kamen i kako se kaže, spreman stići i uteći i na strašnom mestu postojati ako bi se desilo da neko naruši red i mir. Ali, godine su prolazile, i njemu isto tako kao i njegovom ocu Hardiju. Njih dvojica, dok su radili zajedno, držali su ovaj grad u šaci, i sve je bilo tiho i mirno, čak i kada su Najk i njegov brat Kejn bili tu. Prema tome, ne treba suviše ošt-

ro suditi o Aleku. On jednostavno nije bio u stanju da se pomese sa Najkom, i on je bio svestan toga. Da je pokušao, to bi mu donelo tražičan kraj, bio bi ubijen, u to ne može biti sumnje.

Menuel se zavalio u svojoj stolici i grubim kažiprstom pritisnuo gornju usnu. Pre nego što je nastavio, čutao je izvesno vreme kao da je potpuno zaboravio da razgovara sa Dokom Holidejom. — A sada nešto o Terezi ako želite da čujete. Ona je stvarno temperamentna devojka vrele indijanske krvi. Ona se do sada kretala i rasla u senci njene braće, i nije se libila da stoga pribavi sebi svaku korist koju je mogla izvući. Na taj način, i ona se predstavljala kao rdava, možda čak i gora nego Najk i Kejn, jer dok su oni rizikovali, ona ni prstom nije mrdnula da bi zaslužila ono što je od građana u ovom gradu tražila kao svoje pravo. Ta devojka je prava divlja paklena mačka. Ona krade, vara, juriša na častne i ugledne ljude, a posle toga im se smeje, kada oni nasednu na njen mamac. — Menuel je rezignirano lagano odmahnuo glavom. — Ali, i pored toga, ona je na neki način prava žena, od one vrste žena na koju čovek ne može da ne obrati pažnju. Ako ona na nekoga baci oko, onda znajte da će ga i dobiti, i da će biti onako kako ona hoće. Zbog toga pazite dobro, i budite vrlo oprezni, Holideje, jer ona poseduje sve što jedna lukava i u isto vreme lepa žena može da poseduje. Budite sasvim sigurni da će vam se osvetiti ako joj pružite makar najmanju šansu.

Holidej je sve više i više počeo da se interesuje za starčevu priču, i na njegovo zadovoljstvo, Menuel je nastavio, jer kada bi stani počeo da

priča, on je imao običaj da nastavi pričanje kao navijen, i ništa ga nije moglo zaustaviti. — Ali, ono što hoću da vam kažem to je sledeće. Vi ne treba mnogo da brinete zbog nje, ne gospodine. A sada slušajte me dobro. Vi imate odličnog konja i sudeći po vašem odelu i vašem držanju, zaključujem da niste neki kriminalac koji je u bekstvu, ili neki skitnica koji ne zna kuda će. Vi ste čovek iz finog društva i može biti da tamo odakle ste došli imate finu udobnu kuću koju ste iz nekog nepoznatog razloga napustili i koju sada nastojite da zaboravite i da joj se više ne vratite. Ja ne znam u čemu je stvar, i u krajnjoj liniji i nije moje da brinem o tome. Ali, vi ste mi pomogli kad me je Najk napao, a sem toga, pomogli ste Grahamovoj devojčici i starom Hardiju, i pokazali ste ovom gradu da imate svoju reč i svoje ja, uprkos savetima mnogih budala, kojih je ovaj grad pun, da pobegnute odavde. Ali, slutim da neprilike tek dolaze, Holideje, možda čak suviše krupne neprilike i za čoveka višeg kalibra. Kejn Semol, govorim vam ovo na osnovu iskustva od 30 godina provedenih u ovom kraju, je najbrži revolveraš, koji je ikada stajao pod suncem na ulicama ovog grada. Vi ste, nesumnjivo dobri, ali on, on je kao prokleta paklena munja. Prema tome, pošto sam vam sve ovo rekao i činjenice složio po logičnom redu, moj savet bi vam bio da ostanete ovde, sačekate Kejna Semola i ustrelite ga kad se ne bude nadao.

Na te reči, Dok Holidej se trgao i izmenjeno pogledao staroga u oči. — Šta hoćete time da kažete?

— Mislim da sam sasvim jasno rekao šta hoću da kažem, Holideje. Ako odete odavde, tačnije ako po-

begnete, Kejn Semol će vas goniti do na kraj sveta, makar mu to uzelo ceo život. Ja ne znam tačno zbog čega ste vi došli čak ovamo, ali ne ličite mi na čoveka koji je u ovaj grad došao iz nekog specijalnog razloga. Prema tome, pred vama stoji izbor. Ako bežite, bežaćete ceo život, a ako ostanete, imate šansu da skinete sebi bedu sa vrata. Mislim da je za vas bolje da ostanete ovde i dočekate Kejna Semola, a za dobro ovog grada ja ću vas podupreti. To će učiniti takođe i stari Hardi, jer uprkos njegovoj galami i stavu čoveka koji se ne brine mnogo o ljudima oko sebe, on je na smrt uplašen da će jednoga dana njegovom sinu Aleku pući pred očima, i da će on pokušati da bude isto tako veliki i pravi čovek kao što je on nekada bio i da će ga to koštati života. Potrebni ste ovom gradu, Holideje.

Holidej je šumno odahnuo i provukao ruku kroz crnu talasastu kosu. — To što sam čuo je najluđa i najbesmislenija stvar u mom životu, Menuele — rekao je posle kraćeg ćutanja. — Kakvo pravo imate vi da...

— Imam pravo čoveka kome u životu nije preostalo ništa drugo sem nekoliko prijatelja koje ceni i poštuje, bez obzira na to što su ti prijatelji malo pokliznuli sa puta osnovnih ljudskih moralnih načela. Video sam vas kad ste ubili boga u Najku Semolu i tom prilikom, vi ste se predstavili kao čovek kome neprilike raznih vrsta nisu baš nepoznate. A posle toga, video sam kako ste se držali kada je došao sa revolverom i po tome sam zaključio da vi imate više sposobnosti i veštine nego što ste do sada pokazali. Obećavam vam da, ukoliko ostanete, nećete morati potpuno sami da se

uhvatite u koštac sa Kejnom Semo-
lom. Imaćete podršku. Kada se to
završi grad će biti čist od siledžija
i neki moji prijatelji će posle toga
mnogo lakše disati. Šta u tome vi
imate da izgubite?

— Šta imam da izgubim? — pono-
vio je Holidej njegovo pitanje i lu-
kavo se osmehnuo. Starčevo rezo-
novanje bilo je samo delimično is-
pravno. Zaista nije imao da izgubi
mnogo jer kad tad na njegovom pu-
tu naći će se neki Najk ili Kejn Se-
mol koji će potegnuti pištolj za delić
sekunde brže od njega. Ali, ipak ni-
je hteo da u nevolju gazi bez mnogo
razloga pogotovu što u ovom gradu
nije imao više šta da traži. Jedini
razlog koji je mogao da ga zadrži,
bio je taj što mu se još uvek nije
polazilo, i što nije trpeo nikakvu
prinudu. Pogledao je starca iskosa i
nastavio. — Ovaj grad meni ne zna-
či ništa. Da li biste na mom mestu
vi ostali i rizikovali glavu?

— Možda i ne bih — rekao je
Menuel — ali, vi ste već u tom gra-
du koštali života jednog čoveka.

— Čoveka, koji je sam tražio ono
što je dobio — rekao je Dok.

— Na taj način, hteli vi to ili
ne, spetljali ste se sa njegovim bra-
tom i sestrom. Bez obzira kuda bu-
dete otišli oni će vas naći i konačno
ubiti. Neće tu biti nekih obzira.
Ako ne časno, Kejn će vas smaknu-
ti iz zasede. Prema tome, za vas bi
bilo najbolje da otpor pružite ovde
gde možete dobiti neku pomoć.

Holidej je ustao i pri tome kukom
zakačio sto od čega se čaša sa viski-
jem zaljuljala i prosula. Dok je pru-
žio Menuelu flašu sa viskijem koja
je stajala ispred njega i rekao od-
lučno ali dosta blago. — Mister, is-
pijte još jedno piće na moj račun i

za ime božje ne mešajte se u moje
poslove.

— Vaši poslovi su i moji poslovi,
Holideje — rekao je Menuel mirno.
— Činjenica je da vas imam u ša-
kama.

Holidej je zastao i pogledao ga na-
mršteno. — Šta hoćete time da ka-
žete starče?

Menuel se slabo osmehnuo. — Pa,
kažem vam jednostavno ono što
stoji. Evo kako ja vidim stvari. Vaš
konj, onaj fini snažni pastuv ne
može nikuda sa vama, Holideje, a
po onome što sam video i kako sam
vas proceniv, vi niste čovek koji
će ga ostaviti. U ovom trenutku,
prema njemu se postupa bolje nego
prema bilo kom konju na ovom
svetu, samo što sam ga ja odveo
negde gde ga vi ne možete naći.

Dok Holidej se trgao i zahvaćen
valom ljutine okrenuo se, pružio
ruku i dograbio Menuela za oko-
vratnik košulje. Ali, savladao je
ljutinu, jer se starac dobroćudno
osmehnuo i rekao.

— Čujte me dobro Holideje. Vi
ste ovom gradu potrebni i ja sam
čvrsto odlučio da vas ovde zadržim.
Za ono što sam učinio imam pod-
ršku i od ostalih, i verujte mi, da
vas niko neće podržati protiv mene,
bez obzira šta budete preduzeli. Tu-
cite me ako hoćete ili učinite mi
bilo šta drugo, ali verujem da ste
do sada mogli zaključiti da me je
život već dosta šibao i tukao, i da
sam na muke u neku ruku imun.
Kada bude došao čas, dobićete va-
šeg konja, u to nemojte sumnjati,
ali, ne pre toga.

Holidej je za trenutak imao na
umu da Menuela grubo protuma-
sa, ali je od toga odustao i samo je re-
kao strogim glasom. — Imaću moga
konja smesta.

Menuel se i dalje smeškao dobroćudno. — Ne, Holideje, nećete ga dobiti čak i ako biste me ubili. Ako se Kejn Semol ne pojavi za nekoliko dana vi ćete dobiti vašeg konja izlečenog, odmornog i nahranjenog za dugačak put. Drugačije nikako ne može biti.

Još uvek ljut, Holidej je upola izdignuo Menuela iz stolice, a onda ga čušnuo nazad. Stari se ispružio koliko je duo, ali je ostao čvrsto da sedi na svom mestu i videvši da je oluja prošla, pružio je ruku i natočio sebi piće iz flaše. — Ako nemate gde da prenoćite u zatvoru će biti mesta, Holideje, možete biti šerifov i moj gost za nekoliko dana.

Holidej je ljutito stisnuo pesnice nemoćan da urazumi simpatičnog starca. Shvatio je da ne vredni ljutiti se jer stari ni u kom slučaju neće promeniti svoju odluku. U međuvremenu, primetio je da su se prisutni gosti utišali. Zapazio je takođe da je na ulici neposredno ispred leptirastih vrata stajao šerif Alek Graham zamišljen i namršten, očigledno zabrinut zbog nečega. Dok Holidej je međutim, ponovo obratio pažnju na Menuela.

— Mister ključar, kažem vam da hoću da mi konj bude osedlan i spreman za put rano sutra ujutru. Ako ne bude tako nemojte se čuditi ako budem toliko besan da uzdrmam grad iz temelja.

Oule Meneul je pogledao u stranu, a onda se kradimice osmehnuo Aleku Grahamu. Kada je Holidej učinio pokret kao da će se udaljiti od stola i uputiti prema vratima, Graham se žurno udaljio niz ulicu. Holidej je energičnim pokretom otvorio leptirasta vrata i izašao pred salun, ali, od šerifa više nije bilo

ni traga. Na drugoj strani ulice preko puta saluna, stajao je Hardi Graham oslonjen na ogradu svoje kuće, i pri svetlosti svetiljke koja je dopirala sa verande jasno se videlo da se osmehuje. Holidej je promrmljao kletvu sebi u bradu i vratio se u salun. Bio je ljut i nameravao je da nikako ne dozvoli građanima da ga na taj način sateraju u čošak. A u tom trenutku, dok se u njemu sve kuvalo, začuo je vrisak neke žene iz hodnika, tamo gde su on i Tonkin bili zaključali Terezu Semol. Holidej je zastao u mestu i pogledavši Tonkina zapazio da se i ovaj zabrinuto zagledao prema vratima. Menuel je već izašao iz saluna ponevši sa sobom Holidejevu flašu sa viskijem.

U tom trenutku, drugi vrisak presekao je tišinu odaje. Holidej je prasnuo. — Šta je ovo do đavola, mister?

— Tim hodnikom je upravo otišla jedna grupa ljudi, Holideje. Bili su ovde veći deo dana, sedeli su tamo u čošku i dobro su se podnapili.

— Kakva grupa?

— Dobi Marlon i njegova banda.

— Ko je do đavola Dobi Marlon? — prasnuo je Dok Holidej na njega, i obuzet rastućim nestrpljenjem čvrsto stisnuo pesnice. Ali, za nestrpljenje vremena nije bilo, jer se začuo još jedan vrisak i Dok je shvatio da nema više vremena da čeka Tonkinovo objašnjenje. Trčeći kroz hodnik, začuo je tup udar tela o zid ostave, čija su vrata stajala otvorena. Ušavši nekoliko sekundi kasnije u sobu, on je najpre ugledao ogromna široka leđa nekog kauboja, a tek onda vitku siluetu Tereze Semol preplašeno zgrčenu u uglu sobe.

Sa neskrivenom pohotom u glasu, snažni kauboj je govorio. — Suviše dugo si mi se izmicala devojko. To mi se nikada nije sviđalo i trebalo je da sam ti već ranije prišao, ali, nije bilo mogućnosti da te ščepim, sve dok ona hulja od tvog brata nije bio ukokan.

Snižni kauboj je pružio ruke i dograbio devojku za kosu. Ona je kriknula i zamahnula noktima prema njemu, i njeni nokti zaorali su duboke brazde na njegovom licu. Kauboj je zaurao od bola i ljutine, a onda zderao bluzu sa njenih ramena. Pri mutnoj svetlosti blesnulo je jedro nago telo. Dok Holidej je načinio dva dugačka skoka zgrabio kauboja za rame, okrenuo ga ka sebi i zadao mu snažan udarac desnicom u lice.

— Marlone svinjo! — povikala je Tereza pokušavajući da rukama pokrije obnažene dojke.

Mrmljajući nerazumljive psovke Dobi Marlon se odvojio od zida na koji je grunuo. Najpre je besno pogledao Doka Holideja, a onda jurao na njega mašući mišićavim rukama. Holidej je hitro iskoračio u stranu i zadao napasniku kratak udarac levicom u vrh brade od čega je Marlonova glava odskočila unazad kao lopta. Zatim je Holidej prišao bliže i zadao grdosiji jak udarac u pleksus. Kada se Marlon zatureo preko odaye i naleteo na Terezu, ona je odskočila i propustila glomazno telo da kao zahuktala teretna kola tresne svom težinom o zid. Pokrivajući komadima košulje obnažena prsa ona je odgurnula Holideja u stranu i kao izbezumljena divljač izjurila iz odaye.

Od sudara sa Terezom, Dok Holidej

dej je za trenutak izgubio ravnotežu, ali, to je bilo dovoljno Dobi Marlonu da se pribere. Nadlaničnikom je obrisao krv sa rasepijenih usana, a onda se bacio napred i s obema rukama zgrabio Holideja u koštac. Holideju se učinilo da će ga snažni čovek tim stiskom prelomiti napola. Pomet naletom, nije mogao da mu se na pravi način odupre, sve dok ga Marlon u naručju nije doneo do zida. Onda je Dok digao koleno i zario ga Marlonu u donji deo trbuha. Marlonov stisak je popustio, i to je bilo dovoljno Holideju da s obe ruke udarom odozgo razmakne Marlonov zagrljaj, odgurne ga u stranu i munjevito zada jedan kratak „svong“ Marlonu u slepoočnicu. Od tog udara nasilnik se srušio kao pokošen.

Dok Holidej je stao pored njega, strahujući iz čiste predostrožnosti da bi napadač mogao ustati, mada je znao da posle takvog svonga nema protivnika koji bi mogao nastaviti borbu. No, kao što je očekivao, napasnik se samo još jednom pomerio, zastenjao i ostao da leži nepomičan. Udahnuvši vazduh punim plućima, Holidej se okrenuo da dočeka gomilu ljudi koji su jurili iz saluna. Ispred svih, trčao je Hep Tonkin široko razrogačenih očiju od čuđenja i brige, ali, ipak dovoljno pribran da svojim pomašanjem zadrži reku radoznalih posmatrača.

— Mesta! — povikao je. — Dajte Holideju dovoljno mesta!

Dok Holidej ga je odgurnuo u stranu i pogledao prema zadnjem dvorištu. Ugledao je Teresu Samol koja je brzinom uplašene antilope bežala kroz dvorište ka drugom kraju grada. Tada je pristigao a

šerif Alek Graham i gurajući se, probio se kroz gomilu. Bacio je kratak pogled na ozbiljno lice Doka Holideja i prošao pored njega. Zastavši u dovratku izvukao je revolver i doviknuo:

— Skenlone, Filde i Pitvele! stanite tamo gde ste!

Dok Holidej je pošao za šerifom u dvorište. Tri kaubojas sedeli su na konjima u blizini udaljene ograde. Jedan od njih držao je osedlanog konja i kada im je šerif doviknuo, sva trojica su ga nervozno pogledala. Jedan od njih je rekao dosta skrušeno. — Mi s tim nemamo nikakve veze, šerife. Mi se nismo mešali u Marlonove stvari i devojka nas nije interesovala. Sto mu gromova, to je istina, kao što vidite nismo čak ni pokušali da je zaustavimo kad je protrčala pored nas.

— Vas trojica ste bili u društvu sa Marlonom — optužio ih je Alek Graham smelo, idući prema njima s uperenim revolverom za slučaj neke njihove nepredviđene akcije. — Prema tome, ono što Marlon čini vi...

— Ne — rekao je jedan od njih, najviši rastom, crvenokosi i mršav kao motka. — Mi smo dojahali sa Marlonom i zajedno smo s njim na ranču. A za ostalo nije nas briga. Šta drugo očekujete od nas kad svi zajedno radimo za Karla Perija? Karl nam naredi da nešto učinimo i mi smo dužni da slušamo bio sa nama Marlon ili neko drugi.

— Vi ste dojahali u grad sa Marlonom, sve vreme ste slušali njegovo hvalisanje i sve ostalo što je on pričao da može učiniti. Najku Semolu, je li tako? I zar niste sve vreme pokazivali da vam se to sviđa? Vrag te odneo Skenlone? Ne-

moj me lagati! Ti si vrlo dobro znao šta će on uraditi, pa ipak si...

— Vi znate Marlona, šerife — nastavio je mršavko užurbano, kao da želi da predupretili neki šerifov prebrz zaključak. — Šta smo mi do vraga mogli da učinimo? Da smo pokušali da ga sprečimo, on se mogao okrenuti protiv nas, takav kakav je. Prema tome, mi ga nismo sprečavali, ali smo mu rekli da s tim nećemo da imamo nikakve veze, i da ono što hoće može izvesti sam. Nismo hteli da imamo nikakve veze ni sa Terezom niti sa Holidejem niti sa bilo kim drugim.

Dok Holidej je začuo žagor u gomili koja se u međuvremenu bila okupila u dvorištu iza njega. Pažljivo je izvesno vreme posmatrao Skenlona, a onda je rekao mirno. — Šerife, vaš ključar zatvora je uzeo i sakrio mog konja. Postarajte se da sutra u zoru moj konj bude vezan ispred saluna i da bude spreman za put. A što se tiče ovih ovde, učinite šta vam je volja s ovim budalama i s onom huljom u magazinu.

Posle tih reči, Holidej se okrenuo. Alek Graham ga je pozvao po imenu, ali, Holidej na taj poziv nije obratio pažnju. Udaljujući se, čuo kako šerif kaže. — Okej, Skenlone, pokupi svoje prijatelje i uzmite Marlona iz magazina, a posle toga se nosite bestraga iz ovog grada. I postarajte se da se ne vratite ovamo bar za nedelju dana, ili ću imati to zadovoljstvo da vam pružim gostoprimstvo u zatvoru. Sad se gubite i da nisam čuo više ni reči protivljenja.

Sa izrazom nezadovoljstva na licu, Dok Holidej je laganim koracima udaljio idući svojim putem. Suviše mnogo događaja odigralo se

tog jednog dana. Tako zamišljen, zašao je u tamu. No, o jednoj stvari bio je sasvim siguran: grad Lincoln nije imao ništa interesantno da mu ponudi.

IV

Dok Holidej je čuo škripanje rasušenog poda na kraju hodnika u kome se nalazila njegova soba, i ustao je sa revolverom u ruci. Od kako je u potrazi za novim pustolovnim životom napustio svoj dom, on je spavao vrlo lako, skoro kao mačka, ali već dugo vremena nije spavao toliko oprezno kao što je to bilo noćas, jer se, pre nego što je legao r krevet, setio divlje mržnje u očima devojke Semol, a sem toga, raspinjala ga je i sumnja da možda Dobi Marlon neće ostati dalje od grada kao što mu je šerif savetovao, već da će se možda vratiti i pokušati da se nevidljiv u noćnoj tmini, osveti za poniženje koje je doživeo.

Holidej je na prstima prišao vratima, okrenuo jabuku kvake i naglo ih otvorio. Pred njegovim uperenim revolverom našla se vitka silueta Tereze Semol. Ona je kratko prigušeno kriknula i koraknula korak nazad. Holidej je u magnovenju primetio da nije naoružana, ali, pre nego što je mogao da joj uputi neko pitanje, sa drugog kraja hodnika prišao je Alek Graham sa pištoljem uperenim u Terezu. Još izdaleka, policajac je rekao: — Motrio sam na nju, Holideje, sve vreme od kako je poslala telegram svom bratu Kejnu u Lou Springs. Recite samo jednu reč, i ja ću je staviti tamo gde neće moći više da vam

smeta i da vas uznemirava, ni vas niti bilo koga drugoga.

Tereza se okrenula i besno pogledala Grahama. — Ti ne bi bio u stanju da pratiš ni sopstvenu senku, šerifiću, a da se ne sapleteš preko nje. Zar misliš da te nisam videla kako se šunjaš oko mene i praviš od sebe budalu? Otkuda ti odjednom hrabrost da se pojaviš, mister veliki šerife?

Graham se ugrizao za usnu i duboko udahnuo vazduh, što je značilo da su ga devojčine reči pogodile. Ali, on je prišao, isprsi se ponosno i pokušao da pokaže čvrstinu i odlučnost. No, bez obzira na njegovo držanje, Tereza nije obraćala pažnju na njega i gledala je samo Doka Holideja.

— Došla sam da razgovaram sa vama — rekla je.

— O čemu? — zapitao je Dok.

— O Najkovoj smrti, a sem toga, i o mom drugom bratu — odgovorila je devojka. — Vi ste taj kome neke stvari treba objasniti, mister Holideje, a ne ja. Ja sada znam šta se desilo. Sve sam čula od ljudi kojima mogu da verujem.

Alek Graham se počeo vrhom revolverске cevi po bradi i promrmljao. — Ja joj ne bih verovao ni kada bi joj bile vezane i ruke i noge, Holideje. Kažem vam, ta indijanska krv u njoj je...

— Umukni! — prosiktala je Tereza kroz zube. — Ja se sada obraćam gospodinu Holideju, jedinom čoveku u ovom gradu koji je imao hrabrosti da pomogne ženi kad je bila izložena napastvovanju od strane jednog od vaših časnih i hrabrih građana. I ti sebe nazivaš šerifom! — Pljunula je. — Pogled na tebe tera mene da povraćam.

Alek Graham je zbunjeno progutao vazduh i pogledao Holideja.

— Sve je u redu — rekao je Holidej.

— Vraga je u redu, Holideje. Upozoravam vas...

— Nisu mi potrebna vaša upozorenja — presekao ga je Holidej nemilosrdno. Do sada, Grahame uspevao sam da sam vodim brigu o sebi, a to sam uspeo i u vašem gradu. Mislim da ću to i dalje moći. — Zakoračio je u stranu i pokretom ruke pozvao Terezu da ude u njegovu sobu. Ona se kratko vreme dvoumila, a onda, videći da Graham ne namerava da se udalji, digla je ponosno glavu, pogledala prezrivo šerifa i dostojanstveno prošla pored Holideja.

Alek Graham je zakoračio korak prema vratima, očigledno još uvek nedovoljno spreman da stvari pusti da teku svojim tokom, ali mu je Holidej rekao. — Vi šerife treba samo da se postarate da moj konj ujutru bude tamo gde sam rekao, i da se postarate da vaš ključar i vaš otac ponovo ne dođu na neku suludu ideju da se mešaju u moj život. Koliko mogu da vidim, smatram da zasada držite grad u svojoj ruci... I da to možete ostvariti.

Posle tih reči, Holidej je zalupio vrata Grahamu ispred nosa i okrenuo se Terezi Semol. Ona je u međuvremenu bila obukla jednu suknju od lake tkanine i bila je takođe zamenila pocepanu bluzu. Očigledno da je od poslednjeg njihovog susreta bila utrošila dosta vremena da dotera svoj izgled i da se ulepša. Na obrazima je imala možda malo više ruža nego što je to bilo neophodno, a usne su joj vlažno blistale, Ali, previše šminke na licu nije umanjilo blistavu prirodnu lepotu i

sjaj njenih crnih očiju kojima je ozbiljno gledala Holideja.

— Imate li ovde neko piće, mister Holideje?

— Ne — bio je kratak odgovor.

Tereza se na to lako osmehnula i rekla. — U stvari ne verujem da mi je piće baš potrebno. To je samo zbog toga što sam u poslednje vreme često puta pićem umirivala sebe i one oko mene. Bila sam, ovde bili smo prilično velike budale.

— Svi? — rekao je Holidej i upitno digao obrvu.

Tereza ga je pogledala prodorno. Dok je zapazio da je u njoj još živio zloduh besa, spreman da svakog sekunda iskoči iz okova. Na najmanji izazov, ona je mogla eksplodirati i jurnuti noktima na njega kao i ranije. No, dok je stajala mirno, Dok je bio spreman da i on bude umeren i da je sluša.

— Da, bili smo budale. — rekla je devojka sa prizvukom potištenosti u glasu. — Ja, moj brat Najk, i moj brat Kejn. Posle onoga kada ste me spasili od one životinje Marlona, ja sam bežala i bežala. Dotrčala sam u svoju sobu i prvi put u svom životu poželela sam da sam mrtva. Najkova smrt strahovito me je pogodila i ja sam nameravala da vas ubijem i da vam se na taj način osvetim. S druge strane, bila sam vam na neki način zahvalna što ste me spasili poniženja. Ta protivurečna osećanja dovodila su me do ludila i želje da izvršim samoubistvo, ali, onda su došli neki moji prijatelji koji su vas videli u akciji i koji su shvatili koliko ste opasni. Niko od njih nije hteo da se uhvati u koštac i odmeri se sa vama. Moja želja za osvetom prevagnula je, i ja sam pozvala Kejna.

Dok Holidej je klimnuo glavom, seo na ležaj i nastavio pomno da je posmatra. Procenio je da ne može imati više od dvadeset godina, a možda čak i manje. Često mu se događalo da ga tamnija koža Meksikanki ili Indijanki zavede.

— Kejn će doći — rekla je. — I sigurno je da će vas on ubiti. Prema tome, morate pobeći iz grada i to smesta.

— Da li vi to meni savetujete da bežim? — zapitao Holidej iznenađeno.

Tereza je učinila korak prema njemu i zaustavila se sasvim blizu, gledajući ga tamnim očima u kojima se ogledala iskrenost. Miris njenog tela zapahnuo je Holideja i podsetio ga na miris borova pored planinskog potoka i bujnu zelenu travu na proplancima obraslim u bujne kupine, na šum lišća pri svežem prolećnom povetarcu.

— Da, mister Holideje, kao što sam vam rekla, ja sam u početku želela da vam se osvetim. Ali, to je bilo pre onog događaja u magazinu i pre nego što sam sa prijateljima razgovarala i oni mi rekli i objasnili šta se desilo između vas i Najka. Ja sam uvek govorila Najku da ostavi na miru Grahamovu devojk. Ona nije bila za njega. U društvenom pogledu, ona ima viši položaj, a sem toga, suviše je gorda i u stvari ne odgovara čoveku Najkove prirode. Ona ga nije htela i sigurno da ga nikada ne bi zavolela. Ali, Najk je bio suviše zainteresovan za nju, i sav se posvetio tome, da je osvoji, i danas, kada je odlučio da je otme bilo po koju cenu, pogrešio je.

Holidej se zavalio na jastuk s osećajem olakšanja, ali, i dalje spreman da odbije eventualni napad ako

bi se desilo da su njene reči samo pokušaj da ga uspava i uluči priliku za napad. Ali, Tereza je stajala oslonjena na noćni stočić pored njegovog kreveta i nije se makla, sem što je pokretom ruke začešljala kosu koja joj je padala po obrazu. U njenim očima Dok je video neku nepoznatu toplinu, a njene usne bile su sočne, neodoljivo pune i sočne.

— Nije trebalo da joj se Najk silom natura — rekla je devojka. — Nije trebalo ni da vas napada i da traži obračun sa vama, zato što ste ga pretukli. Ali, on je uvek bio vrlo ponosan, i uvek previše uveren i siguran u sebe. S vremena na vreme, ja sam ga upozoravala da će jednog dana naići na nekoga sebi ravnog ili boljeg. Ja sam čitave noći provodila budna, pitajući se gde je on, šta smeri i da li će doći kući ili će ga neko ujutru naći kako leži srca probijenog metkom.

Zažmirila je očima i usne su joj se ogorčeno stisnule, a na čelu joj je iskočila tanka vijugava zmija. Dok Holidej je pažljivo posmatrao. Zapazio je da sa njenog lica lagano nestaje izraz ljutine.

— Ubili ste ga samo zato što vas je on primorao na to — rekla je. — To su mi kazali ljudi kojima verujem. A onda, kada ste mi pomogli protiv onog prasca Marlona, bolje sam razumela kakvoj vrsti ljudi vi pripadate, da ste vi čovek kome Najk nije dao mogućnost da postupi drukčije, čovek koji bi sada nezasluzeno ležao mrtav, da je Najk sproveo ono što je hteo.

Klonula je ramenima i okrenula se i kroz prozor pogledala u dvorište pansiona. Duže vremena je ćutala, pre nego što je duboko uzdah-

nula i ponovo se okrenula da ga pogleda.

— Mrzim ovaj grad, mister Holideje. Uvek sam ga mrzela, ali, ipak sam ostala u njemu. Ljudi ovde o meni misle lošije nego o nekoj jeftinoj salunskoj igračici i zabavljačici koja prespava sa svakim ko ima dovoljno novca da plati njeno telo. — U očima su joj zaiskrile varnice negodovanja. — Ali, ti isti ljudi nisu bili u stanju da nađu put do mene i ako su to hteli. Oh, mnogi od njih činili su mi brojne predloge, i ja sam često prihvatila da me časte pićem i jelom, kao i njihovo laskanje, ali, nijedan od njih me nije imao, nije mu se pružilo zadovoljstvo da dodirne moje telo svojim prljavim rukama i da... da...

Tereza se zasmejala gromko i pokretom glave zabacila svoju dugu crnu kosu. U tom pokretu bilo je u njoj nečeg zavodljivog, nečeg životinjski privlačnog. Pri slaboj svetlosti petrolejke, njena tamna koža presijavala se kao saten.

— Svi su bili strašljivci — nastavila je prezrivo. — Svi su me priželjkivali, ali su se toliko bojali moje braće, da su se dobro čuvali da bilo šta preduzmu. Da, bili su obuzeti prljavim željama prema meni toliko da nisu skidali oka sa mene, ali, nisu se usuđivali ni da me taknu. I otuda, umesto da me vole, oni su me mrzeli i pričali su o meni najgnusnije laži.

Tereza je začutala i osvrnula se po sobi, obuhvatajući pogledom opasac sa revolverom prebačen preko ivice kreveta, Holidejeve poluvisoke cipele stavljene ispod kreveta, njegov pribor za brijanje na noćnom stočiću. Uzela je rukom brijač i učinila pokret kao kad se neko bri-

je. Zatim se zbog toga još jednom nasmejala glasno.

Onda je nastavila ozbiljno. — Ja toliko mrzim ovaj grad i svakoga u njemu, da od toga osećaja imam mučninu u stomaku. A sada još i Najk je mrtav, a Kejn dolazi. — Tereza mu je prišla bliže i stavila mu ruku na rame. — Ne osuđujem vas što ste ubili Najka i ako mi je teško što se to desilo. Ali znala sam da će se to pre ili kasnije desiti. Mislim da sam u dubini duše to uvek znala, i mislim da sam oduvek očekivala da će poginuti vrlo mlad. Mislim, takođe, da je i on to znao. To je bio razlog što nikada ni pred kim nije ustuknuo. Uvek je nastojao da živi po Kejnovom uzoru, ali na žalost, za to nije imao Kejnovu sposobnost.

Liznula je svoje pune senzualne usne i ozbiljno se zagledala u Holideja. Usne su joj zadrhtale kao da će zaplakati, i njena ruka je odjednom čvršće stisnula Holidejevo rame.

— Mister Holideje, molim vas idite iz ovog grada. Kejn će doći vrlo brzo i ubiće vas. Umorna sam već od svih tih obračuna, mržnje i ubijanja. Ovaj grad vam ne znači, ništa, kao ni meni. Podimo odavde, zajedno, dok još možemo, ma gde. Kasnije možemo rešiti šta je za nas dvoje najbolje. Obećavam vam da vam neću biti na smetnji, i na neću tražiti da obavezno ostanemo zajedno. Znam da svaki čovek ima svoj životni put, vi svoj kao i ja svoj.

Holidej se pridigao iz ležernog položaja i rekao — čak i kada bih to želeo, mis Semol, ne bih mogao.

— Zašto ne biste mogli? Vi svakako ne negujete u sebi onu vrstu

ponosa koju je imao moj brat Najk. Molim vas, ne budite kao oni koji skrštenih ruku čekaju da smrt dođe po njih.

— Ja radim ono što želim, i onda kad želim, madam — rekao je Holidej. — Mada je vaša ponuda primamljiva za svakog muškarca koji ima oči, ja ne mogu sada da otpustim. Moj konj je povređen.

Tereza mu se pažljivije zagledala u oči. — Od onoga što je učinio?

Holidej je klimnuo glavom.

— Koliko vremena će proći pre nego što budete u mogućnosti da odete?

— To ne znam da vam kažem, mis Semol.

Ona je nabrala obrve i udaljila se jedan korak od njega. — Kažu da su kola sasvim malo zakačila vašeg konja.

— To ne znam — rekao je Holidej i ustao. — Znam samo da konj nije sposoban za put.

Tereza je prišla bliže sa rukama stavljenim na bokove. Pogled joj je postao blaži, a na njenom licu ukazao se izraz dobuke iskrenosti. Dok ga je tako gledala, lice joj se oblilo rumenilom i ona je rekla:

— Potrebni ste mi, zar ne razumete to? Ubili ste mi brata, ali ja vas ipak želim. Potreban mi je čovek kao što ste vi. Upoznala sam vrlo monogo rdjavih, zlih ljudi, lopova i ubica koji su se družili sa mojom braćom. Ja sam morala da se brinem o njima, da im spremam hranu, previjam rane i da slušam njihove glupe razgovore. — Suze su joj navrle na oči i ona mu je prišla sasvim blizu, naslonila se na njega i pritislula njene čvrste grudi na njegova prsa. Digla je pogled ka njegovom licu i niz obraz joj se

skotljala jedna suza. — Ja sam volela Najka. On nije bio tako zao kao što ljudi pričaju. Bio je neobuzdan i nehajan, i nije brinuo o tome šta ljudi misle i govore. Ali, on je uvek bio otvoren, časno i pošteno se borio za ono što želi. Imao je svoja pravila kojih se bezuslovno pridržavao. Kejn je sasvim drukčiji. On je opasan i potuljen, i niko tačno ne zna kakav je u drušji. Ja se nikada nisam osećala njemu bliska i nije me briga kuda ide šta radi i šta će mu se desiti. Ali, mnogo mi je stalo, i briga me šta će se desiti vama... i meni.

Nežno, kao da ga miluje, prebacila je ruke preko Holidejevih ramena i od tog dodira, Dok je osetio da mu telom struji neko toplo žmarenje. Hteo je u jednom trenutku da je odgurne, a onda je odustao. Nije mogao. Nešto mu nije dozvoljavalo da je time povredi, a sem toga, taj napor bi i za njega bio suviše veliki. Osećaj blizine njenog tela bio mu je veoma prijatan.

— Kada će vaš brat doći? — zapitao je.

— Očekujem da će doći sutra, mister Holideje. Skoro sam sigurna. Preklinjem vas, hajdemo pre toga. Postaraću se da nas nikada ne pronađu.

Sada je stajala sasvim prislonjena uz njega, sa rukama čvrsto obgrljenim oko njegovih širokih ramena. Usne su joj se sasvim malo razdvojile, i između njih se iz dubine grudi oteo dubok uzdah. U sećanju Doka Holideja oživela je uspomena na jednu drugu divnu ženu koja je nekada dosta davno stajala tako blizu pored njega kao i ova sada, tako blizu da je živo osećao svaku oblinu njenog tela, i nje-

nu želju da mu se sva bezuslovno preda.

Nežno, koliko je nežnije mogao, Holidej je odvojio Terezu od sebe i rekao — Mis Semol ne mogu da vam pomognem.

Izraz Terezinog lica se promenio, postao nekako tvrdi, sumorniji. — Ne možete ili nećete, mister Holideje?

— Ne mogu.

— Onda to znači da ćete me ostaviti na milost i nemilost raznih hulja i nitkova u ovom gradu. Pomislite samo šta je Marlon hteo da mi učini, a ja vam kažem da će i mnogi drugi takođe pokušati isto, sada, kad Najk više nije živ, i nije u mogućnosti da mi pomogne i da me štiti. Zar još niste shvatili kakvi su ljudi ovoga grada. To su sve same kukavice, nevaljalci, ljudi skloni nasilju i požudi, ljudi koji gmižu kad treba, a čerupaju kad su u mogućnosti da se domognu onog što žele. A od toga što žele, jednoj časnoj ženi samo može da se smučti.

Holidej je odmahnuo glavom. — Bojim se da u tome ne mogu da vam pomognem mis Semol. Ja nisam u stanju da ispravljam moral i strasti građana ovog grada. Poslušajte moj savet i potražite šerifa Grahama. Uveren sam da će vas on zaštititi pod uslovom da se vi sami ponašate korektno.

Terezino lice se naglo obojilo rumenilom. Zamahnula je rukom kao da će ga udariti, i oči su joj planule ljutinom. Holidej je ostao nepomičan i pogleda zaronjenog u njene oči očekivao ishod. Znao je da su reči koje je izgovorio suviše veliki izazov za njen indijanski temperament. No, ona je odjednom duboko uzdahnula i ruka joj je klonula po-

red tela. Okrenula se i žurno prišla vratima i energičnim pokretom ih otvorila. Zakoračivši napolje zastala je u hodniku.

— Ako ostanete ovde, Kejn će vas ubiti — rekla je glasom u kome se osećalo nezadovoljstvo ili čak žalošt. — Moja kućica je poslednja na kraju ove ulice. Za pakovanje mi je poticbno samo nekoliko minuta ako se predomislite i odlučite da podemo odavde. Vi ste mi neophodni, mister Holideje. Sa vama ću poći bilo gde, na kraj sveta, i učiniću sve što tražite od mene. Ja znam da radim, a umem da budem i žena, možda bolja nego bilo koja druga koju ste upoznali.

Holidej je uhvatio sebe da uprkos njegovoj volji, njegov pogled šeta njenim telom od glave do nogu. Svesna njegovog interesa za nju Tereza se okrenula, potrčala nazad i bacila mu se u naručje. Holidej više nije mogao da se obuzda i sasvim spontano on je ljubio, žestoko i dugo, a zatim se ona otrgla i istrčala.

Holidej je izvesno vreme ostao da stoji na mestu, gledajući u prazna otvorena vrata. Digao je ruku i prstom dotakao usne, vraćajući se u sećanju do nekog davnog skoro zaboravljenog vremena i zaboravljenog mesta, sećajući se jedne druge žene. Konačno, odbacio je te misli od sebe i nogom odgurnuo vrata. Kada se ponovo ispružio na postelji, zaključio je da više nije tako umoran.

Hardi Graham je otvorio vrata Holidejeve sobe baš u momentu kada je na istoku izvirilo rumeno

radosno sunce. Pod miškom je nosio svoju staru pušku, a na glavi je imao stari izgužvani ratni šešir sa perom zalaknutim u mašni. Bio je sveže obrijan i oči su mu blistale od nekog unutrašnjeg zadovoljstva.

— Vreme je za ustajanje, Holideje — viknuo je glasno i rukom gurnuo napred svoga sina šerifa Aleka Grahama koji je, dvoumeći se, stajao u hodniku pred vratima sobe.

Dok Holidej je izvukao pištolj ispod ćebeta, i starac se najpre namrštio i ustuknuo jedan korak nazad, a zatim se njegovo lice razvuklo u širok osmeh. Munuo je puškom svog sina u rebra i zadovoljno rekao.

— Vidiš li momče? Rekao sam ti ja, zar ne? Ima on na sebi žig pravog lava i borca, uvek je spreman. Sto mu gromova, samo nekoliko takvih kao što ste vi uz Kastera i mene, Holideje, i mi bismo kod Litl Big Horna zbrisali Indijance kao mećava, kad je ono pre nekoliko godina došlo do velikog rata na granici. Časti mi, to bi nam uspelo kao od šale.

Starac je bučnim korakom ušao u sobu i smakao ćebad sa Holideja. — Ustajte čoveče. Treba dovršavati poslove.

— Šta vi dodavola hoćete? — rekao je Holidej trudeći se da na licu pokaže nezadovoljstvo, ali, neposrednog izliva osećanja starog borca, oseti stvarno neprijateljstvo.

— Hoću da porazgovaramo, mlađi čoveče, treba da vi i ja razjasnimo neke stvari. Sto mu muka, prošle noći misli su mi bile do krajnosti zbrkane. Ali, posle jednog dobrog sna, dužeg razmišljanja o vama i neprijatnostima koje se, ka-

ko izgleda, približavaju, zaključio sam da sam suviše mnogo vremena utrošio u upoznavanju sa vama. Treba to skratiti. Moja unuka priprema najbolji doručak koji ste u životu jeli i dok ga budemo doručkovali možemo se bolje upoznati i istovremeno možemo razraditi plan odbrane.

Holidej je bez žurbe ustao sa postelje. — Obrane? Od koga?

Hardi Graham se pogladio po bakenbardima i bajagi namršteno pogledao Holideja. — Šta pričate? Pa, od Kejna Sejmola, naravno. Zar još niste čuli. On dolazi. Treba da stigne u grad danas ili u najgorem slučaju sutra. Pre nego što ga je njegova krasna sестrica pozvala, nalazio se u Lou Springsu i pod uslovom da je odmah pošao, on će za kratko vreme biti ovde. Odavde do Lou Springsa nema više od sedamdeset milja, a to jedan lešinar lako preleti, Holideje.

Holidej se mašio rukom košulje i pošto je navukao i obuo poluvisoke cipele, on je prikopčao opasač sa revolverom i umio se u laboru koji je stajao na umivaoniku u uglu. Pošto je obrisao lice čistim ubrusom, proverio je da li mu je revolver pun. Bio je spreman da pođe, ali sačekao je Aleka Grahama koji je najzad ipak ušao u odaju.

— Mi smo, ako vas interesuje, u stvari došli da vas ubedimo da je vaše dobro i za dobro celog grada najbolje da isparite odavde. Holideje. Posle toga, kada Kejn Sejmol dođe, mi ga možemo uputiti za vama, ali naravno, u pogrešnom pravcu.

Holidej ih je ošinuo ledenim pogledom. — Zar biste se usudili da

tom glavnom dasi kažete neistinu, Grahame?

Alek Graham je nervozno liznuo usne i kratko se nakašljao sebi u šaku. Izgledao je bedno, najbednije od kako je Holidej došao u grad i prvi put ga video.

— Do đavola Holideje, a zašto da ne? Vi ste pomogli nama i mi ćemo uzvrat pomoći vama. To je razložno i pošteno, zar ne?

— Čekaj malo momče — rekao je Hardi Graham ozbiljnog izraza lica. — Prepusti to meni. Mister Holidej ne bi trebalo nikuda da beži. Zašto bi bežao od hulje kao što je Kejn Semol da bi negde na nekom drugom mestu bio podlo ustreljen s leđa? Holideje — nastavio je Hardi okrećući leđa šerifu — mi ne želimo da odete. Mi, to znači većina građana ovog grada. Mi želimo da ostanete ovde, a neka đavo nosi tog revolveraškog psa Kejna Semola. Dajem vam časnu reč, — dodao je isprisivši se u punoj visini i trudeći se da zauzme stav mladog ratnika kakav je nekada bio — da ću vas ja podupreti do krajnjih granica. To znači, do smrti. Ovde je bilo suviše glađenja niz dlaku kojekakvih skitnica i vagabunda koje su dolacile i harale gradom. Krajnje je vreme da se osvrnemo oko sebe i da postanemo pravi ljudi, spremni da se žrtvujemo, umesto da cvilimo kao pretučena štenad i da cvileći mašemo repom pred jednim ili drugim nitkovom...

— Hej, čekaj malo tata — umešao se Alek Graham. — Rekao si...

— Ono što sam ranije rekao sada više nije važno, sine. Od tada sam mnogo razmišljao i mnogo šta zaključio. Mi Holideju dugujemo mnogo, i ja nameravam da učinim

sve da taj dug bude plaćen. Neka samo Kejn Semol dođe. Ja ću biti tu kao što sam bio rame uz rame sa Kasterom, kao što sam bio sa generalom Kuom i brigadirom Mosom i sa naseljenicima duž Plate u onim danima naseljavanja, čekajući crvenokošce da urlajući dojure pijani od viskija belog čoveka i žedni njihovih skalpova, njihovih žena i njihove dece. Sto mu gromova! — Hardi Graham je snažno lupnuo pesnicom o šaku leve ruke. — Ja sam znao da se suprotstavim gomili spremnoj za linč kada su ti mangupi zapretili da će obesiti jednog mog prijatelja, i naterao sam celu tu gomilu u bekstvo, tako da su im pete sevale. Ja sam imao hrabrosti da Bena Jangera, oca ove sada čuvene braće Janger, šutnem nogom u donji deo leđa kada je jednom prilikom pošao da me traži u pogrešnom pravcu. — Posle toga, stari Graham je počeo da šeta odajom sve crveniji u licu kako je sve dalje nastavljao da govori. — U svoje vreme, ja sam ukrotio mnogo više ljudi i smirio mnogo više gradova, nego što bi ova sadašnja generacija takozvanih lafova mogla da izbroji za čitav jedan čas. Zar si makar jedan trenutak mogao pomisliti da će ta punjena ptica, taj mali tvor Kejn Semol doći ovamo u moj grad i uhvatiti ga za rogove kao ukroćenog bika? Ne, sto mu gromova to se nikada neće desiti!

— Kejn Semol nije ni punjena ptica niti štene tvora — ispravio je Alek Graham svog suviše uspaljenog oca. — Semol je visok više od šest stopa i širok je kao vrata. On je najbrži i najopasniji i najfatalniji revolveraš...

— On je štene, kepec i hulja! — grmnuo je starac.

Dok Holidej je prišao vratima i otvorio ih. — Ako nameravate da i dalje urlate, kako bi bilo da to nastavite na ulici?

Graham ga je pogledao ozbiljno pre nego što je odlučnim korakom izašao na vrata. Alek je pošao za njim, ali ga je Holidej uhvatio za ruku i okrenuo ga.

— Gde ste ostavili mog konja Grahame?

Šerifovo lice pocrvenelo je kao bulka. On je odmahnuo glavom. — Nisam ni prstom taknuo vašeg konja, mister.

Holidej je ljutito duboko uzdahnuo. — Slušajte šta ću vam reći, Grahame. Meni je ovog grada dosta do guše. Ili ćete mi dati mog konja ili ću doći do zaključka da braća Semol nisu u ovom gradu napravili dovoljno gužve, i da njihovom šenlučenju treba još nešto dodati. Gde je moj konj vrug vas odneo?

— Moj ključar Onli Menuel ga je odveo, Holideje. Priznajem da sam znao da će on to učiniti da bi za neko vreme odložio vaš odlazak. Ali jutros, kad sam došao do zaključka da će biti bolje ako napustite grad, ja sam tražio Menuela. I sada, ne znam ni gde je on, a još manje gde je odveo vašeg konja. To je čista istina časti mi moje, Holideje.

Holidej je tiho kroz zube procedio kletvu i okrenuo se starcu. — Znete li vi Grahame?

— Čak i kada bih znao ne bih vam rekao, Holideje. Zato što želim da ostanete ovde. Želim da ovaj grad na vašem primeru vidi šta se događa kada jedan čovek ostane pri svom. Želim da im svima date primer na koji će se ugledati, i od koga će možda živeti do kraja života.

Kao što sam rekao, ja ću biti porred vas, rame uz rame, u očekivanju da će to i drugi učiniti. Kada ova epizoda bude završena možda će moj sin imati dovoljno potpore od strane ljudi koji se neće bojati da se izlože opasnosti za ono za šta se vredi žrtvovati.

Holidej je prešao šakom po licu i duboko uzdahnuo, a Hardi Graham se udaljio ka vrhu stepeništa praćen njegovim sinom. Na samim stepenicama, starac se okrenuo i doviknuo.

— Nema nikakvog smisla da izgubite odličan doručak, Holideje. Moja unuka želi da vam se zahvali što ste joj sinoć pružili pomoć. Ne verujem da će čovek kao što ste vi smatrati da je vreme provedeno u njenom društvu izgubljeno, a još manje verujem da ono što će spremiti, neće prijati vašem želucu.

S osmehom na usnama starac se udaljio, hodajući ponosno kao ćuran. Ali, Alek Graham nije bio ni izdaleka tako zadovoljan i ostao je iza njega. Videvši da se Holidej zamišljeno namrštitio, šerif Graham je rekao. — Dobro, hajdemo da najpre nešto pojedemo, a onda ćemo poći da potražimo vašeg konja. Menuel mi se neće dugo opirati da kaže gde se nalazi kljuse. Dobavićemo vašeg konja, a posle toga možete ići kuda želite.

— Biće najbolje da tako i bude — rekao mu je Holidej, a zatim se uputio niz stepenice.

Izašavši napolje, Holidej je ugledao Grahamovu kćer koja je stajala na verandi Grahamove kuće. Blag povetarac nosio joj je pramenove duge guste kose. Kada je ugledala tri čoveka kako dolaze preko ulice, ona im se ljubazno osmehnula i pohitala unutra.

V

Rano jutarnje sunce obasjavalo je blistavim zracima verandu kuće, i njegov sjaj činio je da je otvor vrata izgledao tamniji nego što je inače bio. Trenutno zaslepljen blistavom svetlošću, Dok Holidej ušavši unutra nije mogao da razabere detalje nameštaja u kući, sve dok posle nekoliko trenutaka provedenih na ulazu, za koje vreme je u rukama okretao obod svog šešira, nije ugledao pored štednjaka jednu vitku devojkicu sa dugom bujnom kosom uredno začešljanom i povezanom tankom trakom od žute svile. Ta mlada devojkica kretala se graciozno spretno i ženstveno, i na prvi pogled odmah je ostavljala utisak ljupkosti, savršenstva i sklada. Ukratko, bila je to najljupkija osoba koju je Dok Holidej sreo za nekoliko poslednjih meseci.

Džoj Graham, tako se zvala unuka starog Hardija Grahama, okrenula se i stari Graham joj je prišao, veštim pokretom ruke joj odvezao kecelju i bacio je u stranu. Smeškajući se na svoj superioran način poveo je preko sobe.

— Džoj, ovo je Dok Holidej. Vi se još u pravom smislu reči niste upoznali, ali mislim da bi trebalo da se upoznate. Holidej je došao na doručak i kratak razgovor o neprikladnostima koje se pripremaju za nas i za sve ostale u gradu.

Za tih nekoliko kratkih trenutaka, Dok Holidej je o kući i devojkici koja je u njoj živela saznao mnogo više nego što je Džoj Graham mogla da zamisli. Sve u kući bilo je na svom mestu. Zavesa su visile tamo gde treba, a na nameštaju i posuđu nije bilo prašine. Čak ni miris kuvanja nije kvario prijatnu

svežinu kuće. Bila je to kuća koja je u svemu odgovarala pojmu doma, kuća koja je savršeno održavana od osobe koja je o njoj vodila brigu.

— Vrlo mi je drago što sam vas upoznala, mister Holideje — rekla je Džoj sa vidljivim osmehom. Vrlo mi je drago što mi se pružila prilika da vam makar zahvalim što ste me spasili od onog... — njen glas se prigušio negde u grlu.

— Od onog bednog podlaca i hujke Najka Semola! — završio je Hardi Graham umesto nje.

Pošto je skinuo šešir i brižljivo obrisao cipele na ulazu, Alek Graham je zauzeo mesto na divanu. Seo je bojažljivo na ivicu kao da se bojao da nešto može pokvariti.

— Zaslužio je da umre! — grmnuo je Hardi Graham. — Ja bih ga lično ubio da to niste vi učinili pre mene, Holideje!

Na te reči njenog dede, Džoj je porumenela.

Holidej joj je uštedeo dalje neprijatnosti rekavši odmerenim glasom. — Ceo taj događaj bio je splet nesrećnih okolnosti. Za sve koji su u njega umešani bilo bi mnogo bolje da se nikada nije desio.

— Znam — rekla je Džoj gledajući sjajnim očima Holideja u lice. — Najk Semol je bio neprijatna osoba, ličnost bez šlifa i takta, ali, ni u kom slučaju nisam želela da on pogine. Da je samo mogao da se na bilo koji način kontroliše...

— Sada je sve svršeno, madmoazel — rekao je Holidej. Mislim da — je najbolje ako bismo pokušali da taj događaj zaboravimo.

— Da. — Složila se Džoj i duboko uzdahnula i pošla prema šporetu. — Je li vaš konj u redu? — Zapitala je.

Holidej je pogledao Aleka Grahama koji je s izrazom neprijatnosti na licu još uvek sedeo na divanu.

— Nadam se da je moj konj u dobrom stanju — rekao je Holidej. Stari Hardi je strepeći pogledao sagovornike i osećajući približavanje bure, ustao je, i teškim korakom prešao preko odaje do štednjaka odakle se širio prijatan miris prženih jaja i slanine.

— Veoma sam gladan devojko — rekao je. — Ukoliko pre stavim nekoliko ukusnih zalogaja u usta, utoliko pre ćemo biti u stanju da se posvetimo pravljenju planova. Stoga požuri Džoj, da bismo sa više oduševljenja kasnije mogli da razgovaramo.

Hardi Graham je zastao između Džoj i Holideja zaklanjajući Holideju pogled na devojku koja je poslovala oko pripreme doručka. Starčeve oči su sijale od nekog unutrašnjeg zadovoljstva što je prilično onespokojavalo Holideja, znajući da stari mora imati nešto posebno na umu. Onda je Džoj prinela stolu tri tanjira puna mirisne slanine i prženih jaja. Alek Graham je ustao sa divana i seo za sto pored starog oca. Holidej je ostao stojeći pored svoje stolice i uputio upitan pogled devojci.

— Mis Graham...

Ja sam već doručkovala, mister Holideje — rekla je osmehujući se. — Molim vas samo sedite. Holidej je seo i s apetitom počeo da jede. Slanina je bila fino reš pržena, a jaja sveža, biskviti još vrući i fino pečeni, tako da su vruštali pod zubima. Kada je završio, Holidej je prihvatio drugu šolju kafe koju mu je devojka pružila, a onda se zavalio u stolici i iz tabakere izvadio tanku mirišljivu „havanu”. Unap-

red uživajući u potpunom zadovoljstvu, smeškao se na Džoj. Hardi Graham ih je posmatrao pažljivo ispod oka, pre nego što je namignuo Aleku i ustao iza stola.

— Pa Holideje, vi, možda nemate nikakvog posla, ali, nas dvojica imamo. Dok Alek bude tražio Menuela i proveravao da li je vaš konj u dobrom stanju, ja ću posetiti neke ljude da s njima razgovaram i pripremim neke vaše poslove. Kasnije, kada se salun bude otvorio, mi ćemo se tamo naći. Da li vam to odgovara?

— Odgovara, videćemo se u salunu — rekao je Holidej, a Hardi je prešao preko odaje do Džoj, i lako je dodirnuo usnama počelu.

— Vратиću se čim budem mogao, devojčice. Nemaš sada više čega da se plašiš. Budi bez brige.

Holidej je u očima Džoj zapazio izraz prikrivene brige i zaključio je da su ga stari i njegov sin iz nekog specijalnog razloga, za koji ona nije znala ili u čijem pripremanju nije učestvovala, ostavili nasamo sa devojkom. Njena očigledna nervoza i obrazi rumeni do krvi potvrđivali su to njegovo uverenje.

— Imate dovoljno vremena na raspolaganju Holideje, ne morate nigde da žurite — rekao je Hardi sa vrata, i gurnuo svoga sina ispred sebe. — Koristite vreme, uživajte u vašoj cigari i kafi.

Zatim je otišao. Džoj je ostala zbunjena na svom mestu i brišući ruke o kecelju, osvrtala se oko sebe. Holidej je ostao stojeći nekoliko trenutaka, zatim je seo i srknuo kafu, puštajući da mu nezapaljena cigara mlitavo visi u prstima leve ruke. Posmatrao je pažljivo dok se ona trudila da se pribere, a onda, želeći da joj pomogne u njenju zbu-

njenosti, rekao je jednostavno. — Izgleda mi da stari, kada se uputi tamo gde je naumio, ne meri kolike korake pravi.

Džoj je odmah shvatila značenje njegovih reči i stidljivo se nasmešila. — Deda je uvek bio takav. Kada bi se na nešto odlučio, ništa ga nije moglo sprečiti da to ostvari.

— Čini mi se da je svog sina malo previše vaspitao, hoću reći ukrotio — rekao joj je Holidej pre nego što se zavalio u stolici i zapalio cigaru.

— Da, tu ste u pravu — rekla je Džoj i vrativši se poslovanju u kuhinji počela da pere posuđe od doručka.

Holidej joj je prineo šoljicu od kafe i pružio ruku prema krpi za brisanje sudova. Ona se na to trgnula i rekla. — Ne nemojte, ja ću to završiti. Vi samo sedite i pričajte.

— Kućni poslovi nisu mi nepoznati gospođice, — rekao je Holidej bezbrižno. — Priznajem da sam ih malo zaboravio, ali, kada sam bio dete, često sam pomagao majci i dadilji. Na kraju, ionako nemam nikakvog posla, jer, kao što je vaš deda rekao, bez konja ne mogu nigde da odem.

— Jesu li vam oni uzeli konja? — zapitala je Džoj.

— Ne bih znao da vam kažem da li su to samo njih dvojica ili sem njih još i neko treći — rekao je Holidej. — Prema onome što mi je dosada rečeno, ključar Ouli Menuel je uzeo mog konja da bi me sprečio da odem iz grada. Sigurno je međutim da vaš dedica i tatice imaju takođe u tome svoje prste.

Prizvuk smeha u njegovom glasu naveo je Džoj da se ne uznemiri zbog ozbiljnosti njegovih reči. — Zašto bi oni to učinili? — upitala

je očigledno nemoćna da se sasvim opusti, kada je Holidej bio tako blizu nje.

Holidej je slegnuo ramenima. — Ja mogu da vidim samo jedan odgovor na to pitanje, i to onaj koji sam vam rekao maločas: da bi me zadržali u gradu. Ali, izgleda da se vaš otac u međuvremenu predomislio. On sada misli da bih ja trebalo da se spasavam. Na drugoj strani vaš dedica ipak ima plan da me zadrži u gradu kako bih bio tu kada stigne Kejn.

— Kejn Semol? — To ime s mukom je izašlo iz njenog grla. Čelo joj se odjednom nabralo i ruke zagnjurenene u sudoperu odjednom su prestale da se kreću.

— To je tačno — rekao je Holidej, mirno. — Najkov brat Kejn. Posle mog obračuna sa Najkom, njegova sestra poslala mu je telegram i pozvala ga da dođe. Čini mi se da su oni porodica koja se međusobno čvrsto drži.

Džoj je nervozno liznula suve usne. A onda je, posle nekoliko trenutaka dubokog razmišljanja rekla — Deda je katkad prosto nemoguć. On previše živi u prošlosti. Da sam na vašem mestu mister Holideje, ja bih mnogo više pažnje obratila na savet moga oca, nego moga dede. Deda ima u glavi ponekad vrlo jednostavne ideje i ne odustaje od njih kad mu dođu na um. Ako ste tražili da vam vrate konja, uverena sam da će moj otac učiniti sve da ga odmah dobijete. On nije od onih ljudi koji...

— On je od onih ljudi koji bi trebalo da skinu značku koju nose — rekao je Holidej tmurnog izraza lica. Posle toga, zapazio je da je njeno lice obuzeo izraz ljutine, ali,

odmah, ona se obuzdala, ugrizla se za usnu i potvrdno klimnula glavom.

— Da, bojim se da ste što se toga tiče u pravu. On čak i ne želi taj posao. U svoje vreme kada je bio priličan borac i dobro se nosio sa nevoljama. Sada želi da bude miran. Želi da dobije miran posao, da bude smatran kao i ostali ljudi, da bude deo grada i građanstva, a ne čovek prinuđen da uvek stoji sam za sebe protiv svake oluje koja može naići...

— Zašto onda nije dao ostavku?

— zapitao je Holidej prilazeći peći pored koje je devojka nešto poslovala. Kada se približio i pogledao je u oči, ona mu je tako uzvratila pogled kao da u sebi pokušava da donese neki zaključak o njemu.

— Ostavku? — zapitala je Džoj i naprala obrve. — Način na koji ste vi to reki... kako da kažem, zvuči nekako kao da mislite da je to nešto što treba da učini čovek koji nema dovoljno hrabrosti, kukavica.

— Ne — odgovorio je Holidej. — Kukavičluk nema nikakve veze s tim. Jednostavno, mislim da kada neki čovek nije više u stanju da obavlja svoj posao, on treba da dignu ruke od toga.

— Ali, tata može da obavlja svoj posao — rekla je Džoj dopuštajući da njome ovlada ljutina. — Nemate pravo da ga osuđujete na onakav način kao on...

— Nije to nikakva osuda — rekao je Holidej bezbrižno. — To je jednostavno otvoren i pravilan pogled na stvari. Pa, vaš otac je sam priznao da nije mogao da izađe na kraj sa braćom Semol. Kad jedan šerif nije u stanju da nasilnicima nametne svoj autoritet, kad ne želi da se uhvati u koštac s njima i kad ne prihvata rizik u koji može upasti kad

nastoji da zavede red, onda, on više ne bi trebalo da ostane u toj službi. Trebalo bi tada da potraži neki lakši posao, nešto što je manje opasno.

Devojčini obrazi su se zarumeneli od ljutine. — On nije kukavica! Prasnula je.

Holidej je ravnodušno slegnuo ramenima. — Nisam ni rekao da je kukavica. Ali, u svakom slučaju, to je posao van njegove snage i dometa, mis Graham. Kako ja vidim tu stvar, jedna žena kao što ste vi, koja je u toku svih njegovih poslova i zbivanja u njegovom životu, treba prva da mu to kaže i da pokuša da ga nagovori da svoj položaj napusti časno.

Džoj je prebledela u licu. Upinjala se da nađe prave reči, da se suprotstavi nečemu što je očigledno smatrala kao nepravičan napad na njenog oca, ali, nije mogla da nađe logičan odgovor i suprotstavi se čoveku koji je otvoreno rekao šta misli. Taj njegov osećaj sopstvene snage i samopouzdanja stavljao se pred nju, kao nepremostiva prepreka, mada je sa većinom ljudi koje je poznavala uvek lako mogla da izađe na kraj. Ne, mučila je misao da mora zaštititi ugled svog oca, čast njegovog imena i zato je na kraju našla snage da ponovo progovori.

— Moj otac je mnogo učinio za ovaj grad. Kada je bio mlađi...

No, Holidej je presekao u pola rečenice. — To što je učinio kad je bio mlad, služi mu na čast, ah, sada više nema značaja. S njim je svršeno i vreme je da to sebi prizna. Zašto to ne učini?

— On to zna, mister Holideje, on to zna. Ali, šta može da učini kad je toliko ponosan na ime porodice, da neće čak ni da sasluša želju mog

oca. A tata ne može da dozvoli sebi da ponizi svog oca.

— Da ga ponizi? — rekao je Holidej dižući obrve. — Kakve to veze ima? Vaš otac je dobro obavljao svoj posao, ali je sada izgubio svoju udarnu snagu. Šerifski posao traži snagu i inicijativu nekog mlađeg čoveka. Ako vaš otac ostane na tom mestu, dobiće na kraju samo groznu nečasnu smrt. Je li to čast i ponos koje vaš otac želi da održi?

— Nismo u pitanju ja niti moj otac, nego moj deda. Deda bi se odrekao mog oca ako bi ovaj skinuo šerifsku značku.

Holidej je napravio nekoliko kolutova dima i zamišljeno ih ispratio pogledom, dok su se peli prema tavanici. Posle kraćeg ćutanja rekao je. — Trebalo bi da neko kaže vašem dragom dedici da gleda svoja posla mis. — Ustao je i prešao preko odaje do čiviluka i uzeo svoj šešir. Džoj ga je još uvek upitno i zamišljeno posmatrala kad se on okrenuo i nastavio. — Zar ne biste vi mogli to da uradite mis Graham? Zar ne biste mogli da kažete vašim muškarcima da se trgnu iz sna pre nego što bude kasno?

Džoj je stisnula usne i za trenutak sklopila oči. — Zar mislite da nisam to već pokušala, mister Holideje. Probala sam to već više od deset puta, ali nijedan od njih dvojice nije hteo ni da me čuje. — U njenim očima blesnula je iskra nade. — Možda bi vas hteli da poslušaju.

Holidej je s nevericom odmahnuo glavom. — Ništa od onga što sam do sada rekao u ovom gradu nije naišlo na otvorene uši, mis. Ne, mislim da je to vaša dužnost, i to ćete vi morati na neki način da sprovedete. Samo još da vam kažem da je

doručak bio zaista izvrstan. Mnogo vam hvala.

Prišao je vratima otvorio ih i zadržao ih tako izvesno vreme, puštajući da sa verande u kuću struji topli povetarac. Grad je još uvek imao za njega neku privlačnost, jer ga je okruživala prostrana travna prerija sa brdovitim predelima dalje iza nje. Namestio je bolje šešir na čelo i uputio se ka izlazu iz dvorišta. Kada je bio blizu vratnica, začuo je njene korake na verandi. Okrenuo se i u tom momentu ona je progovorila.

— Moj otac će saslušati vaš savet mister Holideje, znam da vas uvažava kao hrabrog i časnog čoveka. Da nije tako, ne bi vas doveo svojoj kući. A što se tiče mog dede i njegovih vatrenih priča i hvalisanja, on nije ni izbliza onaj čovek za kakvog sebe smatra. I on će vas takođe saslušati u to sam sasvim sigurna. Ne mogu da garantujem da će vaš savet odmah i prihvatiti, ali uspeh će biti već i to što će o njemu morati da razmisle i jedan i drugi.

Holidej je izvesno vreme zamišljeno gledao, a onda je rezignirano slegnuo ramenima. — Dobro, možda ću im nešto reći, mada ne volim da radim nešto što može biti uzaludno. — Okrenuo se i izašao na ulicu. Kada se posle nekoliko učinjenih koraka okrenuo, ugledao je kako još uvek stoji na terasi sa licem koje je izgledalo nešto veselije i s usnama upola razvučenim u osmeh. Shvatio je tada da će devojka, ma kakve planove njen otac i njen deda imali s njom, poći svojim putem u susret svojoj ličnoj sudbini. Sad je sebi time natovarao na glavu rešavanje još jednog problema koji juče nije imao. Promrmljao je sebi u bradu nešto nerazumljivo što je

ličilo na izraz negodovanja, a onda je prešao preko ulice i uputio se prema štali. Išao je lagano, i dok mu je sunce prijatno grejalo lice, odjednom je primetio da je grad sasvim tih; nedostajalo je one jučerašnje živahne aktivnosti. Samo nekoliko ljudi moglo se videti na ulici. Taj osećaj atmosfere napetosti podsetio ga je da jedan čovek dolazi da ga ubije. Pri toj pomisli, Holidej je malo bolje namestio opasač sa revolverom i koracima punim samopouzdanja nastavio da hoda. Stigavši do gradske štale, video je svog Miga kako trčka po ograđenom prostoru za konje, i Dok zadovoljan što je njegov zahtev ispunjen zastao je pored ograde da pozdravi svog starog prijatelja.

Mig je trčkao u krug po dvorištu, vezan konopcem kojim je držao Oulei Manuel. Manuelov glas je monoton odjekivao u jutarnjoj tišini i izgledalo je kao da taj uspavljujući ton sasvim odgovara konju. To je Holideja iznenadilo. Malo ljudi, skoro niko da sada, nije bio u stanju da se Migu približi, i Holidej se pitao nije li Manuelov uspeh trebalo pripasti činjenici da je konj osećao da mu je leva noga još povređena.

Holidej je izvesno vreme stajao pored ograde i posmatrao. Mig je kaskajući prošao pored njega, zatim je naglo okrenuo glavu, kratko zarzao i povukao Manuela prema ogradi. Kada je Holidej digao ruku i pomilovao snažnog pastuva po nozdrama, Ouli Manuel je prišao, pljesnuo ga blago po vratu i rekao.

— Mir, mir, mali, još uvek moraš da pripaziš na svoju nogu.

Holidej je ozbiljno pogledao malog crnokožog Manuela, a onda je ovaj nastavio.

— Ako ste brinuli za konja znajte da sam ga lepo timario i dobro nahranio. I stavljao sam mu tople obloge. Proveo sam pola noći u tom poslu. Konj je pitom i nije mi pričinjavao nikakve muke.

— To je nešto novo, da sada nije bio tako razuman — rekao je Holidej.

— To je naipametniji konj koga sam do sada imao u rukama, Holideje, a verujte da sam u mom životu nahranio i timario stotine konja. Čini mi se da tačno zna šta mu čovek govori.

— Jednom u svoje vreme on je napisao jednu knjigu — rekao je Holidej osmehnuvši se. — U toj knjizi piše šta konji treba da rade da bi izašli iz ograđenog prostora. Knjiga nikada nije štampana, zato što mislim da bi se tome protivili vlasnici konja.

— Šteta — rekao je Manuel. — Ko zna koliko velik broj primera ka te knjige bi bio prodat.

Manuel je okrenuo konja u krug i uputio se ka odeljenju u štali gde se nalazila oprema, a onda je još jednom poveo Miga u krug da bi Holidej ocenio kako životinja hoda. Manuel je stao pored konja i držeći ga na kratkom povoru rekao tiho. — Vidite još uvek se primećuje mala oteklina. Još dva ili tri masiranja i nekoliko toplih obloga i sutra ujutro biće spreman za pokret.

Holidej je sačekao da Manuel završi svoje izlaganje, a onda ga je zanitao. — Zašto ste ga sakrili od mene, mister?

Manuelove crne krupne oči zaustavile su se na Holideju. — Zato što mnogo poštujem i obožavam Aleka Grahama. On je dobar i častan čovek.

— Prošao je vrhunac svoje karijere — primetio je Holidej.

Menuel je klimnuo glavom u znak da se slaže s tim zapažanjem. — Naravno, prilično je prošao svoj vrhunac. Kad kažem prošao vrhunac, mislim na mogućnost obračuna sa tipovima kao što su Najk ili Kejn Semol. Ali, on je još uvek dobar čovek, čovek kome se može verovati i koji je zagrejan za svoj posao, šerif koji u normalnim okolnostima lako može odžavati kontrolu u gradu. Najviše zbog Aleka želeo sam da budete ovde kad dođe onaj ubica Kejn Semol. Vi možete izaći na kraj s njim, i time mnogim ljudima učiniti veliku uslugu.

— To nije moj posao — rekao je Holidej.

— Ubili ste njegovog brata.

— Ako taj ima makar malo razuma, on će znati da je to moralo da se desi.

Menuel se osmehnuo dobroćudno. — Kejn Semol nema ni trunke razuma, bar ne tog razuma o kome vi govorite. On poseduje životinjsko lukavstvo i zversku brutalnost. Sem toga, on poseduje takvu brzinu i veštinu potraživanja revolvera da mu samo neki vrlo vešt čovek može parirati. Mislim da ste vi taj čovek.

Holidej je pogledao starog i nećužno počeo micati usnama kao da nešto govori za sobom. Krenuo je pogled na svog konja. Ono što je maločas video, uverilo ga je da je njegovom konju potreban bar još jedan dan odmora. A on nije nameravao da bez svog pastuva ide bilo kuda.

Posle kratkog razmišljanja, rekao je mirnim glasom. — Hoćete li se i dalje brinuti za konja, Menuele?

— I dan i noć, Holideje.

— I spremićete ga kad budem došao da ga uzmem?

— Dabome, bez obzira kada to bude. Pogrešio sam kada sam ga sakrio od vas. Ne treba da se bojite da će se to desiti ponovo.

Holidej je prihvatio Menuelovo uveravanje i još jednom pomilovao Miga po nozdrvama. Ostao je sa svojim konjem nekoliko minuta, a onda je pošao svojim putem. Kada je krenuo u glavnu ulicu ugledao je Dobiya Merlona kako sa druge strane grada jašući na konju ulazi u ulicu. Kada je Merlon pogledao u njegovom pravcu, Holidej je zastao. Ali, Dobi Merlon nije preduzeo ništa, i pre nego što je nastavio kuda je naumio, samo je pogledao Holideja i osmehnuo se podmuklo.

Holidej je osetio da mu se uz kičmu penju ledeni žmarci. Nije se bojao ljudi, ali je zazirao od njihove podmuklosti. U svom životu sreo je mnogo ljudi Merlonovog kova. Nikada se nije plašio susreta s njima, i ako je znao da bi čovek kao što je Merlon bio u stanju da učini sve da bi zadovoljio svoju žudnju za osvetom. Ljudi takvog kova nisu se ustozili da iz svog nasilničkog držanja izvuku sve što im ono može doneti. Kada bi se u nekim slučajevima našao čovek dovoljno hrabar i spretn da takvog nasilnika postavi na njegovo pravo mesto, taj bi sledžija tražio sve moguće načine da ponovo povрати svoj izgubljeni prestiž. Holidej je išao sa trotoara i tom trenutku s druge strane ulice naišao je Alek Graham i sam zagledan tamo gde je otišao Merlon.

— Izgubio je posao — rekao je Graham.

— Kako to?

— Karl Perl, čovek za koga je

Merlon radio, jedan je od ljudi starog kova. On gaji veliko poštovanje prema ženskom svetu. Kada su mu njegovi kauboji objasnili u kakvu vrstu prljave rabote se Merlon umešao, stari Karli ga je isplati i dao mu nogu u leđa.

— Dobar čovek — primetio je Holidej. — Merlon je ono što bi se reklo trula jabuka. Ako bi se desilo da me nekim slučajem napadne, šerife, neću odgovarati što iza toga može da se desi.

— I on to zna. Holideje. Merlon nikada nije bio ništa više od običnog siledžije. Sumnjam da će se usuditi da vas ponovo takne. Ako se to dogodi, pretpostavljam da će to biti njegova greška.

— Nameravate li da mu dopustite da ostane u gradu?

— Zašto da ne? Dobio je svoju porciju batina, a ima i novca od plate. Zasad nikakvog razloga da ga oteram. Ali, ako mi bude pravio neprilike, pokazaću mu put. Dajem vam reč da će tako biti.

Holidej je maršicom obrisao tanku skramu znoja sa lica. Postajalo je sve toplije da bi se moglo duže stati na suncu. Sklonio se u senku na trotoar ispod jedne nadstrešnice i Graham je pošao za njim.

— A šta ćemo sa Keinom Semolom? — zapito je na kraju šerif, nameštajući bolje opasač sa revolverom.

— Kako šta ćemo s njim, šerife?

— On će doći, u to nema nikakve sumnje.

Holidej je ravnodušno slegnuo ramenima. — Moj konj još uvek nije sposoban da putuje. A i da jeste nisam raspoložen za jahanje po ovoj vrućini. — Rekavši to Holidej se okrenu i udaljio. Kada je posle nekoliko koraka skrenuo u

Tonkinov salun, Alek Graham je prešao preko ulice do svoje kuće i tamo zatekao svog oca koji je sedeo na verandi i čistio jednu prastaru pušku. Starac je bistrim okom odmerio svog sina i videvši tmuran izraz njegovog lica rekao, — znači ostaje.

— Konj mu još nije zdrav.

— Potraži Menuela i postaraj se da ne bude sposoban još za dva dana. Možda će Keinu Semolu trebati nešto više vremena dok dođe, možda će hteti da neke stvari proverí. Ako bude prvo razgovarao sa svojom sestrom, ona će mu verovatno reći šta se odigralo, verujem da će mu sve pošteno i otvoreno izneti. Znajući da Holidej nije neki početnik i neznalica sa pištoljem, verovatno je da će Kein biti oprezan i da će dobro razmisliti šta da radi. Prema tome, može se desiti da do njegovog prvog poteza prođe više vremena nego što sam očekivao.

Stisnutih usana, Alek Graham je odjednom rekao. — Nemam nameru da bilo šta kažem starom Menuelu. Holidejev konj je još uvek bangav, ali, čim bude spreman za putovanje, Holidej će o tome biti obavешten. I još da ti kažem, ne želim da se ti u to mešaš i da eventualno učiniš neku glupost, tata. Da znaš da neću nikakvo tvoje uplitanje u moje poslove. To će važiti od danas za buduću.

Hardi Graham se lako trgao i nagnuo napred, kao da će poskočiti od iznenađenja. — Da li sam te dobro čuo, sinko? Ti mi izgleda ka-
žeš...?

— Kažem ti jasno i glasno i otvoreno, tata. Ja neću da imam nikakav udeo u Holidejevoj smrti. Ako odluči da po svojoj volji ostane ov-

de, onda neka mu bude, jer je to hteo sam, ali, sto mu gromova, ja ne želim da budem razlog koji će ga u gradu zadržati protiv njegove volje. A s obzirom na ono što sam maločas rekao, nećeš biti ni ti.

Hardi Graham više nije mogao da se uzdrži i poskočivši sa stolice lupnuo je snažno kundakom o pod verande. Lice mu je bilo crveno od ljutine, i on je nekoliko puta bezglasno pomakao usne pre nego što je prevaleo preko jezika ono što ga je mučilo. — Momče, jes li ti pomahnitao kad tako sa mnom govoriš?

— Kažem ti najglasnije : najglasnije što mogu, tata, da gledaš svoja posla. I kada Kein Semol dođe, ostani u kući. Ne želim da se umešaš niti da ispališ makar i jedan metak. Ovo nije reka Pleit i ovde nije Kasterova armija, niti su tu Indijanci na stotinu milja oko nas. Prema tome, sedi gde si, i puši svoju cigaru, a gradske polove prepusti meni.

Lica crvenog kao i lica njegovog oca, Alek Graham se okrenuo i odsečnim koracima se unutio u ulicu, ostavljajući starog da za njim sisa bujicu pogrda i reči nezadovoljstva. Ali, nekoliko minute kasnije, na verandi se pojavila Džoi i prišavši starom spustila mu ruku na od starosti povijena ramena.

— Nemoj biti takav dedice — rekla je blago.

— Ti zaveži, devojko! — odvratio joj je starac ljutito. — Drsko mlado šteno! Proveo sam život u ovom odgajajući ga, a on sada pokušava da mi se suprotstavi da mi nešto zabranjuje, nazivajući me starom sumanutom budalom. Sto mu gromova!

— Ti si ga podigao i odgojio da bude šerif, i on to i jeste dedice. Tata zna šta treba da radi. Ako mu budeš potreban, on će doći da te potraži, sigurna sam u to.

— Ako?

Džoi ga je okrenula ka sebi. — On je isti kao ti dedice, tvoja slika i prilika. I on ima svoj ponos. Zar želiš da mu ga uzmeš, zar želiš da bude čovek koji nema svoje ja?

Ljutina Hardija Grahama je solasnula, i on se malo odmakao i iskosio pogledao devojku. — Ponos? — rekao je. — O čemu ti to govoriš devojko?

— On je šerif ovoga grada, dedice. Neophodno je da uživa pun autoritet, a to je nemoguće ako se ti tako postavljaš i mešaš u njegove noslove. Hajde, dođi, pripremila sam ti kafu.

Džoi se vratila u kuću i ostavila vrata otvorena. Čula ga je kako iza njenih leđa još i dalje nešto gundala, ali, kada je konačno ušao unutra, njegovo lice je bilo blede i tmurno od neprijatnih misli. Pogledao je devojku kao mesečar, a onda se sklonio u stolicu i živornovitim starim mršavim čekama obuhvatio šolju sa kafom. Gledajući zamišljeno negde u ugao, sedeo je tako, nagnut nad sto, kao star čovek koji je na kraju shvatio ko je, i video gde je njegovo pravo mesto, i zaključio da su uspomene jedino što mu je još preostalo.

VI

Sve do zalaska sunca. Dobi Merlon se nije pojavio u salunu. Kada je došao, ušao je na zadnja vrata i dugotrajnim pažljivim pogledom obuhvatio goste koji su stajali po-

red šanka, a onda je vukući s naporom svoje izubijano gromadno telo prišao do kraja šanka. Bacio je na tezgu jedan komad metalnog novca i ne rekavši ni reč, pogledao Hepa Tonkina. Hep Tonkin ga je ćutke uslužio, uzeo novac sa tezge i ostavio Marlona zabludelog u misli.

Baš nekako u to vreme, Dok Holidej je bio u koralu za konje i pošto je pregledao Migovu nogu, zaključio je da je zahvaljujući Menuelovoi predanoj nezi njegov konj skoro potpuno izlečen. Do sledećeg jutra Mig će, pomislio je Dok, biti čio i spreman za svako putovanje na koje bi mogao da se odluči. Posle toga, Holidej se unutio u salun i bio je na pola puta do šanka kada je ugledao Marlona. Njihovi pogledi su se sreli i snagatorovo lice se zgrčilo. Holidej se naslonio na šank pored Marlona i poručio piće. Zagledan u čašu, rekao je pribranim glasom. — Želj ste da me vidite, mister?

Merlon je razvukao usne u lažan lukav osmeh. — Ni govora o tome. Nikada nisam želeo da vas vidim, ne samo ovde nego nigde, Holideje. Imam pravo da budem ovde kao i svako drugi.

— Imate li možda nešto protiv mene, mister? — zapitao je Holidej namerno provocirajući konvoja. Cilj mu je bio da proceni dokle je Merlon spreman da ide.

Merlon se udalio korak dalje od šanka. Na bedrima nije nosio oružje. Rekao je promuklo. — Naravno da imam dosta protiv vas, Holideje. Šta ste drugo mogli da očekujete?

— Nameravate li da povodom toga nešto preduzmete?

— Ne. — Merlon se prigušeno zacerkao, naslonio se preko šanka i kao da se igra, pomerio čašicu u jednu baricu od viskija. — Ne, nemam nameru da bilo šta preduzmem, Holideje. Posle onoga što sam doživeo pre dva dana, naučio sam jednu stvar, a to je da se što dalje držim na pištolju za mene, i da o donoga ka bi mogao da mi nešto naudi. Našao sam da je to bolje za mene. Prema tome, mister glavni, pretpostavljam da ste suviše bliz na pištolju za mene, i da vraški gađno udarate. Dakle, šta je bilo bilo je, i neka se završi na tome.

— To je nairazumnija odluka koju ste u vašem životu doneli, Merlone — rekao je Holidej osećajući da osećaj nepoverenja i neizvesnosti u njemu polako kopni. Danni iščekivanja išli su mu na nerve, i način kako su se građani držali na distanci od njega opterećivao ga je, bez obzira na to što se u suštini osećao kao usamljeni vuk.

— Da mislim da sam bio zaista razuman, Holideje. Sad sam tu, i nameravam da kao posmatrač stojim po strani i da posmatram šta će se desiti. — Dobi Merlon se okrenuo naslonio se laktom na tezgu i dignuvši punu čašu s osmehom nazdravio Holideju. — Nameravam da posmatram sa strane, Holideje, i da vidim kako vam nečiji metak probija srce. Jeste li ikada videli Keina Semola u akciji?

Bez namere da izgleda nadmen, Holidej se spontano ispravio. — Što se tiče Keina Semola, znajte da za njega ne dajem ni pet para,

— Dobro dobro, davaćete već, skitnice. Videli ste Najka, on je bio brz, brz kao vetar. Vi ste ga samo zamalo nadmašili, što sam ja paž-

ljivo posmatrajući zaključio. Ali, kad je reč o Kejnu, sto mu gromova Najk nije bio dostojan da mu bude ni šegrt. Kejn će vas udesiti, Holideje, a ja ću stajati po strani, i uživati dok to gledam.

Holidej je hladno odmerio Merlona dok se u njemu budila želja da Merlona zgrabi za košulju i ošamari ga kao nekog đaćića. Ali, savladao je svoj gnev, jer je shvatio i Merlonovo ogorčenje. Ipak, nije hteo da kauboj ostane bez opomene. — Ne igrajte se sa srećom, — rekao mu je unoseći mu se u lice. — Ja nisam uvek strpljiv i ne sviđa mi se vaš izgled i vaš miris, a još manje mi se sviđa to što govorite. Možda bi za vas bilo najbolje da nađete neki drugi grad.

Uplašen Holidejevim pretećim izgledom, Merlon je ustuknuo i rekao.

— Idite do vraga, Holideje. Ovaj grad nije vaš, niste vi ovde gazda. Već sam se video sa šerifom, i on mi je rekao da mogu da ostanem ovde. Prema tome, ostavite me na miru.

— Onde zavežite gubicu i ne pojavljujte mi se pred očima. Ne bih želeo da vas vidim na dometu pištolja dok sam u ovom gradu. Jeste li me dobro čuli? Držite se što dalje van domašaja metka. Ako priđete bliže, moglo bi se desiti da pomislim da nameravate da potegnete pištolj, a u takvim slučajevima je nemam nameru niti običaj da mnogo čekam.

Merlon se pljesnuo po bedrima. — Ne nosim revolver, Holideje, kao što vidite. Ne nosim ga ni sada niti ću ga nositi dok ste vi ovde. Ako se desi da potegnete pištolj na mene, potegnute revolver na nena-

oružanog čoveka, a to će onda biti čisto mučko ubistvo.

Holidej ga je pogledao prezrivo i odgurnuo ga u stranu. — Čuli ste šta sam rekao — opomenuo je još jednom, kauboj i okrenuo mu leđa, dajući mu na znanje da je razgovor završen.

Sve oči su počivale kao prikovane na snažnom Marlonu dok se udaljavao od šanka. Prišavši stolu za kocku, kauboj je neko vreme ozbiljno posmatrao četvoricu igrača, a onda je privukao stolicu, stavio nešto novca ispred sebe i promrm-ljao. — Podelite i meni.

Igrači su se međusobno pogledali, a zatim su svi pogledali bankara koji je slegnuo ramenima i počeo da meša karte. Za šankom, Dok Holidej je držao u ruci svoju treću čašu piva, kada je odjednom na ulici odjeknuo pucanj.

Hep Tonkin je pogledao Holideja. — Pucanj se čuo negde s one strane ulice.

Nekoliko ljudi potrčalo je do leptirastih vrata gde su se nagomilali jedan preko drugoga proturajući glavu napolje ne bi li videli šta se desilo.

— Dobro, šta se tamo napolju desilo? — doviknuo im je Hep Tonkin. — Vidite li nešto?

Dvojica posmatrača odmahнули su glavom, ali je treći žmireći očima preko leptirastih vrata procedio kroz zube. — Vidim samo starog Hardija Grahama tamo ispred njegove kuće. On je...

Drugi pucanj prekinuo ga je u pola rečenice i čovek koji je zvirio preko vrata žurno se povukao unutra lica bledog zbog onoga što je video. Razrogačenim očima pogledao

je Doka Holideja i rekao, — Kejn Semol.

Holidej je sačekao da gomila izjuri napolje, a zatim se odmerenim korakom, kao da ga se dolazak Kejma Semola ništa ne tiče, izašao na trotoar. Na neki način, osećao je ipak da je to nešto što će biti sudbonosno za njega da je taj Kejn Semol, ispalivši hice iz pištolja, u stvari bacio rukavicu kao izazov na obračun.

Tada je neko povikao. — Pogledajte tamo pored ograde. To je stari Hardi... ranjen jel!

Holidej je video da se starac s mukom digao na noge, teturajući pošao u dvorište, a onda ponovo pao. Iz gornjeg dela ulice trčali su Džoj Graham i njen otac. I Holidej je potrčao i stigao do starog Grahama pre njih dvoje. Digao je njegovu sedu glavu iz trave i naslonio ga na ogradu, a zatim brižljivo osmotrio njegovo ogrubelo izborano lice. Hardi Graham je otvorio oči.

— Do đavola sa podlim ubicom koji puca s leđa — progovorio je krkljajući. Mlaz krvi pocureo mu je s usana. Holidej ga je bolje namestio uz ogradu, a zatim mu svojom maramicom obrisao krv. Ali, životna tečnost je i dalje curila iz Grahamovih usta.

— Mirujte, — rekao mu je Holidej.

— Da mirujem? — Začuo se isprekidan šapat sa starčevih usana. — Ko do vraga hoće da bude miran? Moram da ga udesim. — Žmirnuo je očima, a onda mu se lice zgrčilo od bola. Rukom je grčevito stisnuo Holidejevu ruku. — Jeste li to vi, Holideje?

— Da, ja sam.

U tom trenutku, Džoj je kleknula pored svog dede, a Alek Graham je stao pored Holideja i zapitao. — Šta se ovde dogodilo?

Holidej je odmahnuo glavom. — Jedino što pouzdano znam je da je vašem ocu hitno potreban lekar.

Džoj je primakla glavu bliže licu svog dede, i iz očiju su joj potekle suze. Klećala je pored staroga, i očajnički odmahivala glavom, Dok je starac pogledom zamućenim od bola, šetao sa jednog lica do drugog. Ljudi su se okupili i načinili polukrug, stojeći bez reči u ozbiljnom sumornom ćutanju.

— Oče? — Pozvao ga je šerif Graham brižno. Kad se njegov otac okrenuo i pogledao ga, Graham je nastavio. — Ko je to učinio?

— Ko dečko? — zakrkljao je starac, a zatim je počeo besno da sipa pogrde, od čega je Džoj kao šokirana odskočila unazad. — Kejn Semol, sto posto je to on bio. Uleteo je u grad jašući kao da je cela varoš njegova. Ja sam bio u dvorištu, video sam ga jasno, i uzeo sam moju pušku. Nikada nisam bio čovek koji će dozvoliti da hulje jašu dignute glave u mom prisustvu. Nikada čak ni samom Kasteru nisam dozvolio da me šalje u borbu, a da ja o tome ne kažem svoju reč. Bilo je u mom životu trenutaka kada se krv lila potokom, a ja sam je pokadkad gazio do kolena. Učinio sam samo ono što sam morao.

— Ne biste smeli da govorite — umešao se sada Dođ Holidej. A onda, pošto je Džoj pocepala jedan tanak šnit tkanine od svoje bluze, Holidej je iz džepa izvadio svilenu maramicu sa monogramom i dodao je devojci. Džoj je upotrebila maramicu da obriše znoj sa čela nje-

nog dede, a onda je njome obrisala krv sa njegove brade i usana.

— Neka neko odmah pođe i dovede lekara — rekao je Holidej i ustao prelazeći pogledom preko okupljenih. Tonkin je smesta potrčao niz ulicu u pravcu gde se nalazila doktorova kuća. Ali, stari Hardi Graham se pomerio i od tog pokreta se zakašljao, a krv je u sitnim kapljicama poprskala po devojčinoj bluzi. Ona to međutim nije ni primetila.

— Prokleta hulja, usudio se da prolazi mojom ulicom... morao je biti smaknut kao pas. Video sam ga jasno i uzeo sam moju pušku, — ponavljao je stari Hardi mrmljajući za sebe, ne obračavajući pažnju na nastojanje svoje unuke da ga umiri. — Napravili smo dobar grad sinko, trebalo bi ga malo podšišati, ali, nas dvojica možemo to da uredimo. Kejn Semol, šta je on za nas, postaraćemo se mi za to pašče i bez obzira na to kako barata revolverom.

Suze su nekontrolisano tekle niz Džojine obraze. Šerif je kleknuo i uzeo svog oca za ruku, zatim se snažno ugrizao za donju usnu od čega mu je poteklo par kapljica krvi.

— Jesi li siguran tata? — zapitao je. — Je li Kejn Semol pucao na tebe?

— Da, bio je to Kejn Semol — rekao je jedan visoki stariji čovek iz gomile. — Hardi je bio u svom dvorištu, kao što je rekao, a Kejn Semol je na konju jahao niz ulicu. Čuo sam da mu je Hardi nešto rekao, i video sam kada se Semol mašio revolvera. Hardi nije imao vremena da prinese pušku ramenu, jer je pre toga Semol ispalio metak u njega. Zatim je brzo odjahao,

jer je Hardi pokazao da ima srca i ustao je da dohvati svoju pušku. Semol se okrenuo u sedlu, a oči su mu preteći sekile kao da je zmija zvečarka, a onda je poslao još jedan metak u Hardija.

Džoj je zajecala glasno kada je Hardi Graham spustio njenu ruku. Alek se nagnuo napred i brzo prineo uho usnama svog oca koje su se još micale. Holidej je video da je šerifovo lice pobledelo. Zatim, sa krajnjim poslednjim naporom, Hardi Graham je izgovorio promuklim isprekidanim glasom. — Sledeći put ja ću ga udesiti, sinko, videćeš. Uspeo sam da se probijem u bici kod Plate, skinuo sam tada stotinu Indijanaca, stajao sam pred gomilom spremnom za linč i rekao im u brk da se nose. Zar misliš da bi jedan gmizavko, jedno kučkino štene kao što je Kejn... Kejn Semol... mogao... mogao...

Starac se zakašljao i krv mu je ponovo linula niz usne, a onda se naglo njegovo telo trglo i ukočilo. Još jednom je duboko odahnulo i onda se smirio.

Alek Graham je povikao. — Oče! Oče!

Džoj je pritislula lice na grudi svoga dede i zajecala gorko. Ljudi koji su ih okruživali počeli su da se premeštaju s noge na nogu, i ozbiljnih lica čuteći odmahuju glavama. Tamo negde sasvim pozadi iza gomile, stajao je Dobi Merlon potpuno sam, lica izvijenog u zlokobni osmeh. Holidej je uhvatio njegov pogled i pročitao podsmešljivo cerenje na njegovim usnama. Odjednom se u njemu digla plima besa, i Merlon, videvši da mu se lice mrači, okrenuo se i brzo zamakao za ugao.

Čuvši pucnje u donjem delu grada, Tereza je zaključala zadnja vrata svoje kućice. Zatim je ogrnuvši se šalom, izašla na prednju verandu. Kada je niže niz ulicu ugledala okupljenu gomilu, hladni žmarci počeli su da joj mile uz kičmu. U svom životu, zahvaljujući svojoj braći, videla je dosta mrtvih ljudi, i sada je po držanju gomile i po tišini koja je vladala, znala sasvim sigurno da je neko bio ubijen.

Bojeći se za sebe, ostala je skrivena u tami nastrešnice, i pitajući se šta se desilo, nadala se da se niko neće uputiti u njenom pravcu. Gomila je stajala mirno, bez pokreta, tako da ju je jedan glas koji je dopro sa strane iz žbunja pored verande potpuno zbunio.

— To sam ja, Kejn.

Kada se Kejnova vitka figura pojavila u mraku pored kuće, Tereza je kratko prigušeno kriknula. Zatim je plašljivo okrenula glavu prema gomili ispred Grahmove kuće, strahujući da će neko videti njenog posetioca.

— Kejne, jesi li ti... da li si možda ti...?

— Ta stara budala je potegnula oružje na mene — odgovorio je Kejn Semol razdraženo, i odmah zatim izronio je iz mraka i stao ispred nje ruku oslonjenih na vitke dugačke kukove. Čak i u tom polumraku, ona je jasno mogla da vidi mržnju u njegovim očima.

— Na koga si to pucao? — zapitala je Tereza.

— Na onog starog glupavog starog indijanskog borca.

— Na mister Grahama?

— Da. Bilo je već vreme da neko

zauvek prekine njegove glupe priče.

Kada je njen brat zakoračio prema njoj, Tereza je ustuknula jedan korak, što je u očima Kejna Semola izazvalo iskru ljutine.

— Zar ti nešto nije pravo, sestro?? — upitao je grubo.

Tereza je pokušala za zadržati suze koje su joj se već skupljale u očima. — Ali, on je bio jedan potpuno bezopasan star čovek, Kejne, jedan jadnik koji...

— Bio je prokleta bezobrazna stara mrcina koja je potegla oružje na mene? — Frknuo je Kejn Semol žestoko. — Jesi li ti na njegovoj strani ili na mojoj?

Tereza se povukla sve do ivice verande i naslonila se ljeđima na ogradu. Skrenula je pogled sa Kejnove lica i pogledala niz ulicu. Pri slaboj svetlosti ručnih fenjera ugledala je Džoj Graham koja se uz pomoć svog oca udaljavala od ograde dvorišta. Zatim je ugledala i Dobija Merlona koji je hitajući zamakao u senku.

Kejn je pljunuo preko ograde. — Vraška zla sreća! Može biti da me je neko video. Mislim da bi bilo najbolje da se sad izgubimo odavde, i da mi pošle toga ispričaš sve što znaš o tome nitkovu Dolu Holideju, i o tome šta se desilo između njega i Najka, i kako je uspeo da Najka sredi.

Tereza mu se odjednom unela u lice. — Ne! Kejne, ti moraš odmah da odeš odavde — rekla je glasom punim molbe. — Moraš na svaki način da odeš odavde. Znaš i sam da nikada nisi bio omiljen u ovom gradu, a sada, kad se ovo desilo sa Najkom, oni neće imati nikakvog obzira, a još manje straha od

tebe. Doći će da te uhvate. Znam da se neće nimalo dvoumiti da te obese.

— Mogu da dođu ako baš žele, Tereza — rekao je Kejn cedeći reči kroz zube. — Može da ih dođe cela gomila kukavnih nitkovskih hulja. Ali ti i ja sad moramo da se izgu-bimo odavde, i da najpre na miru porazgovaramo o svemu. Posle to-ga mogu doći. Ako su me nekim slučajemf videli, oni koji me budu tražili doći će najpre ovde da me potraže, a ja još uvek nisam spre-man da ih dočekam. Ne zbog toga što ih se bojim, već zato što ne znam šta se sve desilo, i što želim da saznam nešto više o tome čove-ku Holideju.

Kada je čvrsta ruka njenog bra-ta dograbila za podlakticu, Tereza je kriknula lako. U jednom momen-tu, instinktivno je trgnula ruku kao da će se oteti, ali, Kejn je samo čvršće stisnuo, a onda prodrmusao dosta grubo.

— Šta j to do đavola? — drek-nuo je na nju. — Najk je mrtav? Zar nije?

— Da, mrtav je, Kejne

— Onda to znači da nas dvoje treba o tome da razmislimo i da se dogovorimo. To je ono povodom če-ga treba da se obračunamo s ovim gradom. Sa celim gradom, i onim jednim nitkovom uz to. Priberi se devojkjo. Ja sam smakao jednog starog jarca koji je samo dobio ono što je tražio, to je sve. Nema zbog toga nikakvog razloga previše se uzbuđivati. Hajdemo dakle, odav-de, i to na zadnji ulaz u sporednu ulicu, da nas neko ne bi video.

Kejn je povukao sestru sa veran-de, a onda je vukući je za sobom proveo kroz dvorište i jedan uzani

mračni prolaz do ulice. Tereza se nekoliko trenutaka kolebala, nasto-jeći da se pribere, ali je čuvši za sobom brze Kejнове korake nasta-vila da hoda, trudeći se da što re-alnije shvati šta se događa, ljuta na sebe zbog toga što je svojim drža-njem doprinela da se njen brat razljuti još više. Hardi Graham njoj u stvari nije mnogo značio, a još jedan zločin njenog brata tako-đe je nije mnogo uzbuđivao, jer je to bio samo još jedan korak na njegovom zločinačkom putu. U nje-govom životu kao uostalom i u nje-nom, toga je bilo suviše mnogo da bi jednom takvom događaju prida-vala tragičan sudbonosan značaj.

U tami sporedne ulice Kejn je u jednom trenutku uhvatio za ruku i zaustavio je, i naćulivši uši osluš-nuo šumove koji su dopirali iz glav-ne ulice. Kada su šumovi zamrli, i kada se na grad ponovo spustio noćni mir, on je rekao.

— A sada ispričaj mi o Najku. Pre svega, reci mi kako se desilo da pogine?

— Ja nisam videla početak doga-đaja, ali po onome što su mi pri-čali, Najk je uzeo jedna kola i sa kolima naleteo na konja tog stran-ca, Kejne. Zbog toga ga je taj stra-nac dohvatio i isprebijao.

— Isprebijao Najka? Je li to on-da neki snažan čovek?

— Naizgled i nije tako snažan. Malo je viši od običnog rasta i po njemu se ne bi reklo da ima pre-više snage, ali je mišićav elastičan i brz kao panter. Kao što ti rekoh, Najk je dobio batine i to nije mo-gao da prežali. Otišao je u salun izazvao stranca i stranac ga je ustrelio.

Kejnovo lice preplavio je izraz

neverice. — Kažeš da je brže potegao od Nejka, je li tako? To ne mogu da verujem. Najk istina nije bio najbrži i koga sam znao, ali, u ovom kraju teško da mu je bilo premca. Ne verujem da se to baš tako desilo. Mora biti da ga je stranac na neki način prevario. Je li tako bilo Tereza? — Kejn je dodirnuo dršku revolvera i mišići vilica su mu se zgrčili kad je stisnuo zube. Očigledno nije verovao da neko iz njegovog plemena može biti pobeđen, i u njegovoj duši začinjao se uragan žeđi za osvetom.

— Ne, Kejne — rekla je Tereza tiho. — Obračun je bio pošten i častan. Bilo je dvadesetak ili možda čak i više svedoka. Na mestu su bili čak i neki naši prijatelji. Svi su mi oni rekli istinu. — Dok Holidej je Najka ustrelio, jer je bio brži od njega.

— To je prokleta izmišljotina i laž! — Dok je govorio, Kejn je jarnosno stiskao pesnice. Najk nije bio najbrži na pištolju, ali je bio brz čak skoro koliko i ja, i to mu je u najmanju ruku bilo dovoljno da bude brži od nekog bezveznjaka koji je prolazio ovuda.

Tereza je bezvoljno i skoro očajno odmahнула glavom. — Ne Kejne, moraš me saslušati i verovati. Sve sam proverila. Bila sam toliko ljuta da sam ti odmah poslala poruku, znajući da ćeš želeti da znaš i da ćeš doći ovamo da se osvetiš tom čoveku. Ali Kejne — glas joj je postao još tiši i ona ga je brižno i čak sa strahom pogledala u oči. — Kejne, sve je tako kao što sam ti rekla. Najk je dobio ono što je tražio, i taj nepoznati došlijak koji se zove Dok Holidej, nije prema njemu gajio nikakvu posebnu mržnju.

Šta više, moram ti reći, da je stranac bio prinuđen da potegne i opali.

Kejn je dograbio za ramena i grubo je prodrmusao kao da na njoj želi da iskali deo svoje jarosti. — Šta to do đavola govoriš, Tereza? Taj Holidej je ubio Najka, je li tako? Šta nam je drugo potrebno da znamo? A sada mi reci nešto o njemu. Može biti da je ipak prilično brz. Može biti da bi u odnosu na njega trebalo da budem obazriviji nego obično, a možda i da primenim neku posebnu veštinu.

— On nije zaslužio da umre — rekla je Tereza kao da želi da kaže neku dobru reč za Holideja. — On je... pa eto, kako da ti kažem, on nije kao ostali ljudi koje sam poznavala, kao tvoji i Najkovi prijatelji ili većina ovdašnjih građana. On je dobar čovek i...

Kejn je snažno pljesnu šakom po obrazu, od čega se devojka zateturala i pala na zemlju. Pre nego što je devojka mogla da ustane, on joj je priskočio, dograbio je rukama za dugu crnu kosu i nemilosrdno je podigao. Unoseći joj se u lice, zurlao je glasom koji je ličio na lajanje besnog psa.

— Šta do đavola to treba da znači devojko? Ti si na strani ubice tvog brata?

Tereza je još uvek osećala ujed njegovog šamara na obrazu i u očima su joj se ponovo zakovitlale suze. Ali, uspela je da savlada svoj bes i svoj jad, i nije dala bolu i poniženju da je nadvlada. Stajala je čvrsto ispred njega, i prkosno ga gledala. — Kejne, kažem ti da taj čovek nije podmuklo ubio Najka, da je bio izazvan i da nije želeo taj obračun. Tako je bilo. Nemoj ići da ga tražiš, i nemoj mu se sve-

titi. Ako baš hoćeš da znaš zašto ti to kažem, onda ću ti reći razlog. On me je spasao od Dobija Merlona. Kada je Dobi Merlon pokušao da me napastvuje, on je Merlona isprebijao i poslao ga napolje. Eto ako baš hoćeš da znaš, on je takav čovek, dobar i pošten čovek, iskren, častan i...

Kejn je ponovo ošamario, ovaj put još jače nego ranije, i Tereza se od udarca ponovo pružila po zemlji, ovoga puta licem okrenuta tlu. S mukom je uspela da ustane, a kada se našla licem u lice sa svojim bratom, bacila se na njega pokušavajući da ga noktima zgrčnim u kandže dokopa za lice i oči. No, Kejn Semol je zgrabio za ruke i stisnuo ih čvrsto pored njenog tela.

— Šta je to? procedio je kroz zube. — Jesi li imala nešto s njim — zapitao je strogo. — Jesi li možda spandžala s tim Holidejem, sa čovekom koji je ubio Najka, je li to u pitanju, neka si prokleta, ženituračo?

Stisnuta njegovim snažnim rukama, Tereza se trgla i odlučno odmahнула glavom. — Ne Kejne, nemoj tako govoriti. Činjenica je jednostavno da je mister Holidej...

Kejn je tako besno prodrmusao da je Tereza skoro izgubila svest. — Mister, je li? Taj čova je znači neki gospodin, gospodičić, parajltja, je li? Gurnuo je svom snagom nazad u ulicu, a onda energičnim pokretom izvukao revolver iz futrole i proverio da li je pun. Kada je vratio pištolj u futrolu, primetio je grupu ljudi koji su se udaljavali od kuće njegove sestre. Sačekao je da se udalje i nestanu u glavnoj ulici, a onda se ponovo okrenuo Terezi i

sikćući procedio. — Vрати se kući i ostanj tamo. Pošto si pokazala šta misliš, ne mogu da se pouzdam u tebe. Naći ću tog Holideja i sam ću svršiti s njim. A posle toga, časna reč, doći ću po tebe da se i s tobom obračunam i da vidim šta si to napravila.

Tereza je posrćući pošla, osećajući bol u celom telu. Ni u jednom trenutku nije sumnjala da će Kejn ubiti Doka Holideja. Poznavała je svog brata, i znala je da ono što mu na um dođe on i izvrši. U raspoloženju u kakvom je Kejn bio sada, nije bilo živog stvora koji bi ga mogao odvratiti od njegove namisli. A u ovom momentu, Kejn je bio spreman da ubije, spreman isto kao maločas kada je bez razmišljanja ispašio hitac u Hardija Grahama samo s tom razlikom što je sada u njemu bilo još i mržnje prema Doku Holideju, koga je smatrao za svog dužnika. Kada su se vratili nazad na verandu kuće, Tereza je poslednji put pokušala da apeluje na svog brata.

— Kejne, da li sam te ikada nešto prevarila? Da li sam te ikad nešto slagala?

Stojeći na stepeništu verande zagledan u pravcu grada, Kejn je muklo ćutao. Razmišljao je, ali nije govorio ništa.

— Nikada, nikada te nisam prevarila, i ti to vrlo dobro znaš. Ponačljam ti, Najk je zaslužio ono što je dobio. Mislio je da je bolji na revolveru nego što je u stvari bio, i zbog toga što je precenjivao sebe on je pred svoju smrt saznao da greši u tome. Posle toga Dobi Merlon je pokušao da me siluje, i Holidej ga je u tome sprečio. Posle tog događaja ja sam razgovarala sa

mister Holidejem i preklinjala sam ga da ode iz grada. Nisam želela da se sukobi s tobom kao što to ne želim ni sad. Nisam želela da jedan plemenit čovek pogine, i zato sam htela da ode.

— A on nije hteo, je li? — rekao je Kejn. — Smatrao je da može i mene da smakne, Je li?

— Ne Kejne. Nije to smatrao, bar ja ne verujem da je to imao na umu. Pravi razlog je nešto drugo. Konj mu je obogaljen. On ne gaji prema tebi nikakvu mržnju i ne želi da se sukobi s tobom. Molim te poslušaj me. Nije potrebno da dođe do obračuna između vas, nije nužno da neko bude ubijen. Kejne, nas dvoje možemo da odemo oдавde smesta. Ima puno novih gradova koji se stvaraju. Možemo...

— Pre svega, na red je došao Holidej, i taj račun mora biti sređen — rekao je Kejn ozbiljnog izraza lica, i prvi put posle nekoliko minuta okrenuo se da je pogleda. — Zbog toga sam došao. Kada to bude završeno, videćemo. Ne ka-žem da možda nećemo otići. I — zastao je kao da premišlja da li da kaže ono što mu je na umu — žao mi je što sam morao da te udarim, sestro. Nisam želeo to, i stvarno mi je žao.

Tereza je prišla ogradi zgrade. — To što imaš na umu nije dobro Kejne. Ne vredi da ti ma šta više ka-žem, jer znam da te ne mogu od-vratiti, ali, ponavljam ti to što si naumio nije dobro, i znaj da će mi uvek biti žao što se ovo desilo.

— Znam — rekao je Kejn smrk-nuto, kao da je u izvesnoj meri po-gođen onim što je devojka rekla. No, bio je to tvrd i nepomirljiv čo-

vek. Pogledao je još jednom pre-ma gradu i nastavio. — Ostani ov-de, budi mirna i čekaj. Ako neko dođe i pita za mene, reci da me ni-si videla. Moram sebi da pružim još malo vremena da sve dobro pro-računam i napravim plan. Pre sve-ga, moram da smislim šta da ka-žem za onog matorog jarca koji je potegao pištolj na mene. Ali uj-u-ro, kao što si kazala, možda ćemo poći oдавde ako to stvarno budeš želela. Poslove na severu sam za-vršio i tamo nemam više šta da tra-žim. Možemo poći na jug ili na za-pad, bilo gde ti budeš htela.

Posle tih reči, Kejn Semol je ne-stao u pomrčini. Prošao je na ne-kih dvadesetak metara daleko od Dobija Merlona koji je stajao pri-ljubljen uz zid trgovine. Kejn je usporio hod, i okrenuo glavu u tom pravcu, kao da ga je neki instinkt opomenuo na prisustvo opasnosti. Ali, kada su njegovom prodornom pogledu i njegovom napetom uhu kao odgovor došli samo tišina i ta-ma, on je čvrstim korakom nastavio u pravcu glavne ulice i ušavši u nju skrenuo prema salunu.

VII

Ouli Manuel je stajao usamljen na zapadnoj strani glavne ulice i posmatrao gomilu koja se vraćala od kuće Tereze Semol. On nije ni očekivao da će tamo naći Kejna Semola. Taj čovek bio je suviše lu-kav da bi se dao iznenaditi tako jednostavnim i iznenadnim prepa-dom. Po Manuelovom mišljenju, Kejn je bio nešto mnogo više i ne-što mnogo bolje od običnog ovešta-log revolveraša. On je mnogo pu-ta dao povoda Manuelu da pomisli

lia Kejn ima mnogo inteligencije i zdravog razuma, da je čovek koji bi u nekim drugim okolnostima mogao biti dobar advokat ili čak izvrstan predstavnik zakona. Ali sada, pošto je ubio Hardija Grahama, Kejn Semol je pokazao odlučnost kriminalca i za svakog onog ko bi pokušao da se s njim uhvati u koštac taj sudar biće veoma težak. Ma ko bude pokušao da ga privede zakonu dobiće samo jedan odgovor — metak.

Nesiguran u to kako bi u ovoj kritičnoj situaciji mogao pomoći Aleku Grahamu ili Doku Holideju, Manuel je stajao u pomrčini i posmatrao razvoj događaja na ulici. Gomila se bila u međuvremenu uputila duž glavne ulice u pravcu saluna, sa Hepom Tonkinom na čelu, koji je po prvi put posle dužeg vremena bio vrlo govorljiv i izgledao vrlo raspoložen. Ouli Manuel ga za to nije osuđivao. Ni jedan razuman čovek nije želeo ni da vidi, a kamoli da sretne Kejna Semola kada je ovaj u rđavom, ubilačkom raspoloženju, ili u bilo kakvom raspoloženju, jer i najbolje raspoloženje kod ljudi takvog kova moglo je iznenada doneti neočekivane neprijatne posledice. Zato je, kada je ugledao devojkicu Terezu i njenog brata Kejna kako su se uputili ka Terezinoj kući, Ouli Manuel pozeleo da je mnogo mlađi i mnogo, mnogo hrabriji. Pružala mu se prilika da osveti smrt svog starog prijatelja Harija Grahama. Ali ipak, uprkos silnoj želji, on nije učinio ništa. Nenaoružan, zbunjen, usplahiren i napet, on jedva da je bio u stanju da pravilno i razumno rezonuje, jer je u tom trenutku bio i suviše uzbuđen. Ako bi slu-

čajno pokušao da pozove nekoga sa ulice, to bi možda bio samo povod i izazov Semolu da ponovo stupi u akciju. A ako bi slučajno pokušao da mu se približi, to bi moglo da mu donese samo kuršum iz revolvevera tog opakog revolveraša.

I tako raspinjan različitim osećanjima, on je čekao govoreći sebi i nastojeći da to prihvati kao istinu, da je, ako ništa drugo, bar našao gde se Semol nalazi. Kada je to već učinio, moći će odsada da motri na njega, i da ga ne gubi iz vida, a možda će moći da kasnije upozori i opomene nekoga od onih ljudi na koje se moglo računati, ljudi koji su bili sposobni da se suprotstave Semolu.

Mora biti da je bilo prošlo već punih pet minuta kada je Ouli Manuel zapazio Kejna Semola kako dolazi iz mraka u dvorištu Terezine kuće. Starac se trgao i priljubio se leđima uz zid trgovine. Istina, noć je bila vrlo mračna, ali, on se osećao kao da pred sobom ima zapaljenu buktinju koja ga osvetljava kao usred belog dana. Način kako je Kejn Semol hodao, izazvao je u njemu novu plimu straha. Taj čovek u stvari kao da nije hodao, on je nekako plivao kroz noć ne pričinjavajući pri tom ni najmanji šum, kao da nogama ne dodiruje zemlju. Bio je to graciozan hod divlje mačke, hod koji uvežbana zver bez napore čini kada se sprema da zgrabi plen, hod u kome su svi pokreti i svi mišići bili sračunati na to da u opštem naporu čoveka ispune svoj cilj i zadatak do savršenstva.

Manuel je šakom obrisao ozojno lice, ovladan sve više osećajem ledenog straha. Kada se Kejn Semol zaustavio i neodlučno osvrnuo

oko sebe, Menuelovo srce je ludo zakucalo udarajući u prsa kao najbrži kovački čekić. Šta je Kejn to mogao da čuje? Ponovo je obrisao čelo šakom, a kada je spustio ruku, grebanje dugmeta na košulji dodirom o zid izazvalo je oštar šum od koga je starome zastao dah. Semol je pogledao u njegovom pravcu i Menuel je već očekivao da će za tu neopreznost dobiti smrtonosno tane. Ali, ili revolveraš nije čuo jasno taj šum, ili na njega nije obratio pažnju, tek, on je nastavio da hoda i prošao pored njega. Menuel je znao vrlo dobro šta mu valja činiti. Morao je da opomene Holideja, ali, nije video načina kako bi prošao pored Kejna Semola, a da ga ovaj ne vidi i ne zaustavi. Time što je revolveraša video pre svih ostalih, bila mu je pružena prilika da gradu učini neprocenjivu uslugu, ali, strah ga je držao prikovanog na mestu kao stegnutog njegovim strašnim zagrljajem. Osećao je da ne može pomoći nikome, ni Aleku Grahamu, ni Doku Holideju, niti bilo kome drugom u ovom gradu. Sa njegovih usana u tom trenutku oteo se neki uzdah koji je ličio na jauk, očajanje ili možda na nešto sasvim drugo, na radost.

A onda, dok se okretao rešen da nešto preduzme, nešto bilo šta sem dokonog stanja pored zida, ugledao je nešto nalik na munjevit pokret sa zida trgovine na drugoj strani ulice. Ouli Menuel se ponovo priljubio uza zid kao i maločas. Ruke su mu se tresle i podrhtavale, a isprekidan dah s mukom mu se probijao iz grudi do usana. Bio je star, slab, istrošen, skelet od čoveka koji nije mogao ni u šta da se

računa. Znao je da će uvek biti ništa, i samo ništa.

Onda je u onome što ga je preplašilo prepoznao Dobijsa Merlona, velikog hvalisavca među kaubojima, koga je Dok Holidej pretukao i vratio ga u njegovu pravu meru tako lako, da je ta borba između njih dvojice izgledala samo kao šala. Setio se kako je Merlonova žudnja za Terezom Semol izazvala toliko mnogo neprilika u gradu. Sada je Kejn Semol bio na ulici, tražio je žrtvu, tražio je nekoga kome će se osvetiti, a Dobi Merlon se šunjaao kroz noć, i po svemu sudeći, bio se uputio kući gde je čekala Tereza Semol.

Menuel je odjednom shvatio i to sasvim izvesno, šta Merlon namerala da se osveti na Terezi Semol. Starac je tiho izgovorio kletvu sebi u bradu. Smrdljivj tvor! Pomislio je starac u sebi. Mada mladu Indijanku, tačnije rečeno polu Indijanku, nije voleo, Menuel je smatrao da je Merlonov gest ispod svakog dostojanstva zrelog i razumnog čoveka.

Ouli Menuel je čvrsto stisnuo pesnice i dubok uzdah ljutine napeo mu je prsa. Njegovog straha je nestalo, odnela ga je mržnja prema Dobijsu Merlonu. Mada star i slabšan, bio je siguran da može izaći na kraj sa Merlonom. Merlon nije bio ni Najk Semol, a još manje Kejn Semol. On je još najmanje ličio i mogao se porediti sa Dokom Holidejem. Merlon je bio jedna obična životinja.

Menuel se tiho odvojio od zida i nečujno pošao niz ulicu. Sačekao je dok je Merlon skrenuo u dvorište Semolove kuće, a tek onda se usudio da i on pređe preko ulice. On-

da je zastao, kao da se koleba, jer je Merlon išao sasvim lagano, oprezno, ispitujući pogledom svaki kutak i u svim pravcima, pre nego što je zakoračio na verandu. Kada je Merlon prišao i otvorio prednja vrata kuće, i kada je kroz otvor u tamnu noć probilo tračak žućkaste svetlosti, Memuel je požurio. Vrata kuće zatvorila su se za Merlonom, a onda je jedan ženski vrisak prolomio tišinu, ali je brzo bio prekinut. Zatim se čuo neki tup šum kao udar nečeg mekanog o pod ili zid, strahovit tup udar od koga su se vrata i spoljni zid kuće skoro zatresli. Ouli Menuel je krupnim skokovima potrčao uz stepenice i preleteo preko verande. Ako je u nekom trenutku bio plašljiv i oprezan, sada su opreznost i strah ustupili mesto lavljoj hrabrosti. U momentu kada je otvorio ulazna vrata kuće začuo je da je devojka glasno povikala.

— Priljava kukavička svinjo!

Ouli je utrčao unutra, neustrašiv kao neki epski heroj, pokrenut do besa i sa mržnjom nalivenom u svakom atomu svog tela. Saznanje da džinovski nečovek od ljudskog bića napada krhku Terezu izazvala je u njemu vulkan otpora. Utrčavši u odaju, ugledao je pri slaboj svetlosti Merlona kako je levom rukom drži za kosu dok joj je istovremeno desnom rukom cepao haljinu sa tela. Kada su iz komada pocepane haljine izronile dve okrugle, pune, zdrave dojke, Ouli je u Merlonovim životinjskim očima spazio zversku požudu.

— Ne? Za ime gospoda boga ne!
— Vrištala je Tereza kada je Merlon počeo da je vuče i prisiljava da legne na pod.

— Ti i ja — mucao je on izbezumljeno. — Žudeo sam za tobom već dugo vremena. Noćima sam seдео i razmišljao o tome kakva si i na šta ličiš kada na sebi nemaš ništa. A sada, neka te đavo nosi, pružiće mi se prilika da to vidim u stvarnosti.

Tereza Semol ga je svom snagom udarala pesnicama po licu u očajničkom nastojanju da ga odbije, ali, Dobi Merlon te udarce nije ni osećao. On je jednostavno držeći je rukom za kosu povukao njenu glavu unazad, oborio je na pod i nogom je pritisnuo po stomaku. Kada je ona kniknula od bola, on joj je surovo zadao jedan udarac po licu, od čega se njena glava zanela u stranu. A onda, kada se ona poluonesvešćena skljkala na pod, on je kao podivljala zver zgrabio rukama kaiš na njenoj suknji, jednim zamahom ga otkinuo i drugim zamahom zaderao suknju sa njenih bedara. Sledećim potezom je pocepao ostatak donjeg veša i pred njim lišena svake tajne izronila otkrivena prelepa ženska devojačka nagota. Ouli Menuel je zastao užasnut kada se pred njim kao na dlanu opružilo divnu devojačko baršunasto zdravo i zrelo telo.

— Sada ćeš biti moja — rekao je Merlon izbezumljeno, baš u trenutku kada je Ouli Menuel jurmnuo napred, i svom težinom se bacio na široka siledžijina leđa. Uhvaćen na prepad, Dobi Merlon je za trenutak zastao, a onda je glasno opsovao i naglo se stresao, od čega je starac pao na pod. Tereza je pokušala da ustane, ali on je udario po glavi. Devojka je jauknula i ponovo se srušila na pod. Onda je pri slaboj žućkastoj svetlosti Merlon prepoz-

nao svog napadača i iz njegovog grla kao urlik životinje oteo se besan krik.

— Šta, to si ti prokleta matoro štene i kučkin sine! — riknuo je Merlon i svom snagom udario Menuela pesnicom u vrh brade. Udarac od koga se začulo resko krckanje kostiju odbacio je starca preko odaje i svom težinom starac je trenuo leđima o suprotni zid. Za trenutak, Merlon je zastao dvoumeći se šta dalje da učini. Kada se Manuel više nije pomerio i kada je video da i Tereza leži nesvesna, Merlon je požurio na ulicu, na njegovu zadovoljstvo, na ulici nije bilo nikoga, a u gradu je vladala potpuna tišina i mir.

Obrisao je znoj sa čela i napregao svu snagu da ovlada svojim disanjem ubrzanim od napora i uzbuđenja. To je trajalo sasvim kratko vreme, pola minuta ili tek malo više, a onda se okrenuo, načinio nekoliko koraka i izbliže pogledao onesvešćenog Menuela. Sem slomljene vilice, Manuel je imao i veliku otvorenu ranu na potiljku. Merlon ga je čušnuo vrhom čizme u rebra. Zatim se sagnuo i s naporom podigao Terezu na noge. Ona je mlitavo ležala u njegovim rukama i samo se po neprimetnom micanju usana i slabim pokretima ruku moglo zaključiti da se opire i pruža neki slab otpor. Ali, to nije smetalo Merlonu niti je na njega delovalo otrežnjujuće kao što bi delovalo na svakog drugog čoveka. Naprotiv, kao da ga je nemoć žrtve još više pomamljivala. Disanje mu je postalo brže, i želja za njom ovladala je Merlonom u potpunosti. Jednim pokretom ruke zderao je sa

nje poslednje ostatke odeće, i po-
neo je prema kanabetu. Položio je na
ležaj i njena glava je klonula na
stranu. Pokušala je ipak da se digne
i poslednjim naporom zamahnula
je pesnicom i nemoćno udarila njo-
me po Merlonovom licu. Ali, u ži-
votinjskom nastupu požude, on to
nije ni osetio. Njegova teška pes-
nica spustila se na njenu glavu, a
onda je njegova medveda telesina
pokrila njeno nago telo. Tereza se
nije ni pomerila niti je izustila reč.
Pred njenim očima crneo se naj-
dublji mrak.

Kejn Semol je čekao i vrebao.
Budući čovek neograničenog str-
pljenja kada je u pitanju bio obra-
čun revolverima, on je oduvek bio
ubeđen da u tom smrtonosnom po-
slu samo veoma pažljiv čovek može
preživeti i doživeti pravi ljudski
vek. Posle mnogobrojnih obračuna
o kojima je uvek uspevao da pobe-
di svoje protivnike, Semol je uspeo
da ostane prvi i najbolji. Ali, on
nikad nije propuštao da kaže ili u
najmanju ruku da pomisli da su
neki od njegovih protivnika koje je
srećom pobedio, bili bar isto toliko
brzi na revolveru kao što je bio i
on. Samo, Kejnova urođena hlad-
nokrvnost i sposobnosti da zapazi
najsitnije pojedinosti pomagala mu
je dosada da uvek ostane pobednik.

Dok Holidej... razmišljao je o
tom imenu i tih nekoliko zlokobnih
samoglasnika preturao je po svom
sećanju. Nije znao to ime, ali, neg-
de je kao kroz maglu dopiralo do
njegove svesti da to ime i nije sa-
svim nepoznato. Morao je na kraju
ipak da konstatuje da u svim gra-

dovima na Divljem zapadu u kojima je proveo manje ili više vremena, nikada nije čuo da ga neko pominje. To je bilo čudno. Kada je neko bio stalno u pokretu, lutao granicom od grada do grada, sudarao se sa napasnicima, nevaljalcima, i raznim drugim tipovima svih vrsta, u salunima ili oko logorskih vatri, svi razgovori bez izuzetka okretali su se pre ili posle prema ljudima koji su uz pomoć svojih revolvra uspeli da steknu neki glas i ime.

Zato se i pitao kako je bilo moguće da neki totalni neznalac uspe da pobedi njegovog brata Najka? Najk nije bio početnik, ali, nije bio baš ni velika klasa sa revolverom. Njegova velika greška bila je pre-jaka želja da se pokaže i dokaže svoju vrednost. Po Kejnovom mišljenju, Najk je bio nedovoljno mudar i oprezan čovek, mlada temperamentna zverka koja se nije ustezala da u mračnu neispitanu pećinu uđe bez razmišljanja, iako bi neko mnogo brži i glasovitiji revolveraš od njega pre ulaska zastao i proverio šta ga unutra čeka. Više nego jednom Kejn je rekao svojoj sestri da je Najk od onih ljudi koji će veoma rano poći poslednjim putem do groblja. Kejn je to znao, ali, isto je tako znao da ne može ništa učiniti da to predupredi. To je bio između ostalog razlog što je u jednom momentu pre nekoliko godina pošao svojim putem, smatrajući da je bolje da u život uđe sam, i da se sa svojim nevoljama i tegobama uhvati u koštac sam bez ikakve Najkove pomoći.

Sada je stojeći u tihoj noći Kejn Semol osećao da je napet. Pre svega, mrzeo je što mora stojati u mraku, drugo, voleo je da o čoveku sa

kojim se ima sukobiti zna što više ako ne sve, jer je svakom zrnice takvog znanja moglo biti od koristi, moglo pomoći da čovek ostane živ, a on u pogledu Holideja nije znao ništa, ili je znao vrlo malo.

Sa zadnje strane saluna pojavila su se tri kaubojia i galameći prešla preko širokog dvorišta do njihovih konja koji su stajali sapeti u štali saluna. Kejn Semol je ćutke stajao osluškujući škripanje kože na sedlima i glasan žagor njihovih pijanih glasova. Ali, tek kada je trojka prošla pored njega ne primetivši ga skrivenog u mraku, on je čuo kada je jedan od njih rekao sasvim jasno.

— Ne dajem za to ni jednog jedinog prebijenog centa. Ja sam za miran život. Volim da se izgalamim i da nešto popijem, ali, to je sve. Merlon je u gradu i koliko sam mogao da vidim neraspoložen je kao da su mu sva goveda pocrkala. I Kejn Semol je tu, takođe, a ovi u salunu kažu da je odmah čim je stupio nogom u grad izvršio već jedno ubistvo. Prema tome, što se mene tiče, prepuštam ovaj grad Grahamu i Holideju, pa neka se oni nose s njim kako znaju.

— I mi idemo s tobom, zar nismo tako rekli, Djupe? — Rekao je jedan od ostale dvojice nabusitim glasom. — Prema tome zaveži gubicu, jesmo li se dogovorili?

— Ma, ja to više govorim za sebe, Rosko. Ako nekim slučajem želite da ostanete, nemojte se truditi da me ujutru stignete. Ja ću do tada biti daleko u preriji s ostalim kaubojima i stadom.

Sva trojica su se ipak zajedno udaljili i njihovi glasovi su zamrli u noći. Kejn Semol je još izveo

vreme ostao da stoji na mestu gde je bio. On je sasvim slabo poznao Dobija Merlona, moglo bi se reći da ga je samo jednom ili dva puta video. Sećao se da je Dobi Merlon prilično visok i snažan čovek dosta aljkav i nemaran u ponašanju, ali, uglavnom čovek koji se plašio sopstvene senke. Jednom prilikom Merlon je preko nekih poznanika izrazio želju da se udruži s njim. Kejn Semol se prezirivo osmehnuo u pomrčini, iako ga niko nije mogao videti. Morao bi biti mnogo glup čovek pa da dozvoli Dobiju Merlonu da bude njegov saputnik u lutanjima i raznim drugim poslovima. Merlon je bio ništica, i kao takav nije trebao nikome.

Trojica kauboja odlazeći rekli su da grad prepuštaju Grahamu i Holideju. Semol je opsovao tiho. To bi moglo da znači da su se Holidej i onaj kukavni policajac udružili da mu se zajednički suprotstave. Morao je zato biti dvostruko obazriv, i dvostruko sigurniji kuda ide. On je dosta mrzeo šerife u principu, ali je bio dovoljno razuman da shvati da su ljudi uglavnom raspoloženi da onome ko nosi šerifsku značku izađu u susret, i ako treba, pruže pomoć. Morao je dakle da ukloni najpre Grahama sa puta, i to na taj način što će ga držati na oku ili sa naperenim revolverom, a ne da ga ubije. Posle toga, mogao je svršiti sa Holidejem onako kako je priželjkivao, a kada obračun bude gotov, mogao je pojahati konja i otići iz grada bez bojazni da će ceo grad poći u poteru za njim.

Po treći put te večeri Semol je izvukao revolver, proverio da li je pun i kako se vadi iz futrole, a onda ponovo oslušnuo. Iz saluna jed-

va da se čuo razgovor, i nije bilo one uobičajene gužve i galame na koju je bio naučio. Postavljao je sebi pitanje zašto? Dvorište sa zadnje strane saluna bilo je suviše dobro osvetljeno da bi mogao prići prozoru i proveriti šta se događa unutra.

Kejn je osetio trnce u prstima što je značilo da strpljenje počinje da ga napušta. Svakako da nije mogao ostati na svom mestu celu noć. Pre ili kasnije, moraće da se pomakne, da preduzme neki korak. Ali, činilo mu se neophodnim da pre toga sazna kakav je tačno čovek Dok Holidej, i da sazna šta Alek Graham ima na umu. Moglo bi se čak desiti da je Alek Graham posle smrti svog oca odjednom postao drugi čovek, da je smogao u sebi dovoljno hrabrosti da se suoči sa svakom opasnošću.

Idući za tim tokom misli, Kejn Semol je opsovao u sebi. Šta je onda do đavola imao da čeka tu u mraku? Neka đavo nosi Grahama i neka Dok Holidej ide u pakao! Moraće taj posao da završi što pre, najbolje smesta, a posle toga izgubiće se iz grada. Sa sobom će povesti i Terezu, da bi mu kuvala i spremala. Bez obzira što je bio lutalica, čak skitnica, u sebi je negovao jaku naviku za domaćim udobnostima, i sada, posle završetka nedavnih potucanja i gutanja oblaka prašine iza stada stoke, loše hrane i tvrdog ležaja u stočarskim logorima, njeno prisustvo i nega bili bi sasvim zgodna promena. Posle svega preživljenog, želeo je da sedi negde na verandi u stolici za lju-ljanje, da ga hladan povetarac miluje po licu, i da mu neko s vre-

meja na vreme prinese čašu pića ili mirišljavu cigaru.

Kejn Semol se odvojio od ograde i jut na sebe zbog suviše opreznog prilaza celom ovom poduhvatu. Sada je odjednom zaključio da za to nije bilo nikakvog razloga. Prokleti skitnica kockar, nasmejao se promuklo i uputio se brzim korakom ka zadnjim vratima saluna. Bio je odlučio da svoju nameru izvrši odmah. A onda, kada je bio ne više od desetak koraka daleko od vrata, blizu mesta gde je na zemlju ispred njega kroz mutno staklo salunskog prozora svetiljka iz unutrašnjosti bacala žuti osvetljeni kvadratić, na sporedna vrata u dvorište je izašao Hep Tonkin. Vlasnik saluna je u ruci držao veliki „stetson“ sa širokim obodom. Jedan od trojice kauboja nije imao šešir, setio se Kejn spuštajući ruku na dršku revolvera. Bacivši pogled u dvorište iza Kejna Semola, Tonkin je nešto nezadovoljno zamumlao, a onda je bacio stani šešir daleko u dvorište. Zatim je okrenuvši se odjednom ugledao visoku siluetu nekog čoveka u senci. Lice mu se maglo zgrušilo i usta su mu ostala otvorena kao da želi nešto da kaže, ali da je ostao bez reči. — Priđi i zatvori vrata za sobom. rekao je Kejn Semol samouvereno.

Tonkin je progutao vazduh. — Kejn! Do vrata ja...

— Ni reči da nisi rekao, mister. Samo lepo zatvori vrata i dođi ovamo. Neću ti ništa učiniti.

Tonkin je napravio nekoliko sitnih koraka kao da vuče noge i istovremeno se umežvereno osvrtao oko sebe, a onda je, videvši da mu nema nikakvog spasa niti pomoći bilo od kuda, duboko uzdahnio. Znao je sasvim dovoljno o Kejnu

Semolu da bi shvatio da svaki pogrešan pokret u ovom momentu može zapaliti fitilj na buretu Semolovog nezadovoljstva i dovesti do eksplozije koja bi ga mogla skupo koštati.

— Naravno, Kejne, odmah dolazim — promrmlija je tiho, dok je klopao sa bravom pre nego što je privukao vrata i zatvorio ih iza sebe. Sto mu gromova, Kejne, pa, nas dvojica nismo nikada bili u svađi. Ja nikada nisam učinio ništa...

— Umukni, ja ovde imam reč — rekao je Kejn Semol. — Ti imaš samo da odgovaraš na moja pitanja.

Kejn ga je dograbio za prsa i povukao ga nekoliko koraka niz dvorište u dublju pomrčinu. Tonkinovo lice bilo je blede, ali to se nije moglo videti, a usne su mu podrhtavale kao u malog deteta, kad hoće da zaplače. S mukom je pokušavao da kroz tesno grlo udahne vazduh.

Semol je gurnuo Tonkina leđima prema zidu saluna i zapitao ga. Cedio je kroz zube, a glas mu je bio strog. — Je li Holidej unutra?

Tonkin je klimnuo glavom.

— Gde se tačno nalazi? Otkuda ću znati koji je od gostiju baš on?

— On je... on stoji sam za sebe, izdvojen od svih, na ovom kraju šanka. Pije lagano i izgleda zamišljeno.

— Da li me očekuje?

— Ne bih to znao da ti kažem. Pošto si već u gradu, svi smatraju da ćeš poći da potražiš Holideja. Sto mu gromova Kejne, nikada u životu nisam učinio ništa što bi moglo da te razljuti i...

— Zaveži kad ti kažem vrug te odneo, ili ćeš me naljutiti! A kad

sam ljut, onda svašta mogu da napravim. — Semol je pustio Tonkina i odmakao se korak nazad. — Opiši mi ga.

Tonkin je rukom obrisao oznojeno čelo i lice i jezikom liznuo osušene usne. — On je dosta visok čovek, prilično je širok u ramenima i snažan, i ako se to na prvi pogled ne bi moglo pomisliti. Vitak je, i to ga naizgled čini slabijim. Drži se pravo. Na sebi ima elegantan kaput od sivog kariranog štofa i uzame pantalone golubije boje. Ni u kom slučaju ne možeš ga zameniti sa nekim drugim, Kejne. On je izrazita i posebna individua. Sem toga, stoji sasvim sam, jer se svi drže dalje od njega, pošto znaju da si ti u blizini.

— A šta je sa šerifom?

— Hep Tonkin je odmahnuo glavom. — I on je bio unutra, ali je otišao. Njegova kći je teško pogođena starčevom smrću, pa je on otišao da bude s njom.

— Odlično Hepe — rekao je Kejn Semol sa slabim osmehom na usnama, od čega se na barmenovom licu ukazao izraz olakšanja. — Dosta si mi pomogao. Ali, na kraju krajeva, ti si oduvek bio vrlo uslužan čovek, mada je to možda bilo samo zbog toga što si se suviše bojao mene i Najka. Ali, to u ovom momentu nije ni važno, ne treba biti sitničar. A sada još nešto. Ispričaj mi sve o Najkovoj smrti i pazi, nemoj propustiti da mi kažeš čistu istinu. Kako je ta došljaka hulja uspela da ga pobedi.

Osećajući približavanje bure, Tonkin je počeo ponovo ubrzano da diše i ruke su mu iznova zadržtale. Nije mu se dopadalo kada je Kejn Semol nastojao da sebe prikaže kao širokogrudog i prijat-

nog čoveka. Ljubaznost je kod Kejna Semola obično uvek značila uvod u nešto drugo daleko opasnije, a to je obično bila masa velikih neprilika.

— Prošle noći Najk je izazvao Holideja. — Počeo je Tonkin nesi-gurno. — Ja sam bio prisutan i uveravam te da je obračun bio pošten. Taj Holidej je vrlo brz, Kejne, časne mi reči, znaj da je pakleno brz.

— To su mi već rekli — rekao je Kejn natmureno, a onda kao sasvim slučajno zamahnuo revolverom i tresnuo drškom Hepa Tonkina po glavi. Mirno je posmatrao kako Tonkin pada na zemlju, a zatim se hitrim korakom uputio ka vratima. I sam je bio prilično napet. Ali, to mu nije smetalo da čvrstom rukom okrene jabučicu brave i uđe u salun. Zatvorio je vrata iza sebe, i mrkim pogledom crnih očiju prešao duž šanka i zadržao se na jednom usamljenom čoveku koji je stajao na suprotnom kraju. Ostali gosti nalazili su se tu i tamo po odaji, zbijeni u male gomile, ali, svi skupa uvek na priličnom rastojanju od čoveka u elegantnom odelu koji je stajao usamljen. Niko u tom trenutku nije pogledao u Kejnovom pravcu, niti je ko čuo kada je on zašao dublje u odaju. Tek nekoliko sekundi kasnije, začuo se bat njegovih koraka i rezak glasan povik.

— Holideje!

Holidejeva ruka je zastala na ivici čaše kao sleđena, ali, to niko nije primetio. Povik ga je trgao iz misli koje su plovile negde daleko od mesta gde se nalazio, koje su ga bile odnele u njegov rodni kraj u predele gde je proveo svoje detinjstvo. U njegovom sećanju tog

trenutka živela su lica mnogih osoba iz njegovog detinjstva i prve mladosti, drugova, roditelja, prijatelja i devojaka sa kojima je sazevao. A u to vreme, zajedno s njim rasla je još jedna osoba koje se najviše sećao, osoba visoka, vitka, i blaga, po imenu Lujza Herbi.

Holidej se okrenuo i pogledao čoveka u crnom odelu koji je stajao nedaleko od sporednog ulaza sa nogama malo raširenim kao usađenim u tlo i sa rukom stegnutom oko drške revolvera. Prvi Holidejev utisak bio je da je taj nepoznati čovek malo zabrinut, nesiguran u sebe, i da strepi od onoga što mu predstoji. Holidej je poznavao taj osećaj. I sam ga je mnogo puta doživeo kada je morao da se suoči sa nepoznatim. A onda je video da su se tanke usne nepoznatog izvile i da je u njegovim tamnim očima blesnuo pakao mržnje.

— Semol? — rekao je Holidej mirno.

— Tačno, to sam ja, Kejn Semol. kockare. Došao sam po tebe. Pretpostavljam da znaš i zašto.

— Nije moralo tako da bude — rekao je Dok Holidej.

Semolov pogled je kao munja proleteo pored Holideja i zaustavio se na ostalima koji su šćućurenj u gomilice motrili sa strane. Zatim je dodao. — Ako se bilo ko od vas umeša, prosviraću mu metak kroz srce isto kao što ću učiniti sa Holidejem. To je obećanje svakome ko želi da bude budala.

Dok Holidej je učinio korak dalje od šanka i izvadiвши smirenim pokretom čistu maramicu iz svog džepa na sakou pažljivo obrisao ruke kao da ne primećuje čoveka koji je stajao ispred njega spreman

da poseje smrt. Zatim je laktom desne ruke otkrilio sako i oslobodio revolver koji mu je visio u futroli od crne zmijske kože, sve vreme mereći Kejna Semola očima iz kojih su izbijali mir i ravnodušnost.

— Ponovo vam kažem Semole, ovo ne mora tako da bude kao što ste naumili. Vaš brat je dobio samo ono što je tražio.

— Može biti da je tako, Holideje. Može biti da je samo dobio to što je tražio kako si rekao. Ali, to više nije važno... ja sada tražim nešto od tebe, a ne on. Udalji se od šanka. Kreni lagano i dobro pazi kuda stavljaš ruku. Mogu lako da se obračunam s tobom i najviše bi voleo da to bude časno i pošteno, ali časna reč ako pokušaš da me na neki način izigraš ili iznenadiš ja ću te bez trunke razmišljanja ustreliti.

— Biću pažljiv — rekao je Holidej bez uzbudivanja. Očigledno da mu dolazak Kejna Semola nije pokvario raspoloženje. Na neki način, Dok je želeo da sve prođe u miru, ali, ni pomisao na obračun nije mu bila strana. — Obično nemam nameru da budem nepromišljen kada me neko drži na oku. Ali, i ja moram da motrim na vas. Vidite, priznaćete da ne mogu mnogo verovati čoveku koji je ustrelio jednog starca koji je jedva mogao da se kreće.

Na Kejnovom licu ukazao se izraz ljutine. — Vrag te odneo! Sam je tražio to što je dobio! Ta stara budala Graham uvek je radio ono što mu nije posao, i nije prestajao da izaziva sudbinu. Uvek kad bi me video, drao se na mene i vređao me kao lud. Ovaj put je

preterao i potegao oružje na mene.

— To što pričate niko ne može da posvedoči. Jedino vaša reč, ako pretpostavimo da govorite istinu — rekao je Holidej mirno. Dok je to govorio, laganim koracima udaljio se od šanka pazeći sve vreme da desnu ruku drži što dalje od revolvera. Niko u odaji nije se micao, sve dok Holidej nije zauzeo položaj sasvim udaljen od šanka. A onda su svi počeli da se sklanjaju u stranu, ostavljajući dvojici boraca prazan prostor za njihov obračun.

Semol je stajao miran, nogu čvrsto ukopanih u drveni pod, besno stisnutih vilica, žmireći crnim očima upravljenim na Holideja sa koga sve vreme nije skidao pogled. Hladnokrvnost lepog pustolova očigledno da ga je malo zabrinjavala. U glavi mu se neprestano vrzmala pomisao da je u obračunu nadmašio Najka. Prema tome, morao je biti brz, đavolski brz na potezanju revolvera. Ali, da li je bio dovoljno brz? To Kejn Semol nije znao i predstojalo mu je da proveriti. Jedina nevolja bila je u tome što se moglo desiti da mu posle tog proveravanja stečeno iskustvo više ne bude od koristi.

U tom trenutku, leptirasta vrata su se širom otvorila i u odaju je odlučnim korakom sa revolverom u ruci stupio Alek Graham. Vrata su se još uvek škripeći ljuljala kada je Semolov pogled ošinio u šerifovom pravcu. Semolovo levo rame se jedva primetno spustilo naniže.

— Stoj dalje i ne mešaj se šerife — promumlao je.

Alek Graham je zastao kao ukopan, i lice mu je odjednom poble-

deo od ljutine. Videvši ga takvog, Holidej je nedvosmisleno zaključio da su Alekova strahovanja koja su u prošlosti bila razlog njegove pasivnosti i neodlučnosti, sada zauvek nestala. Alek Graham se više nikoga nije bojao. Smrt njegovog oca učinila je ono što se u običnom životu naziva čudo. Ona je pokrenula onu lavinu ljudskog dostojanstva i osećanja samopoštovanja koja je dugo vremena mirovala u Alekovoju duši. Sada se ta lavina pokrenula, i on je čvrstim korakom došao pravo do šanka s upe- renim revolverom u ruci.

— Ti si ubio mog oca — zapitao je Kejna Semola, ali, to pitanje imalo je više prizvuk tvrđenja nego nedoumice.

— Naravno šerife, ali, to što je dobio, sam je tražio. Ja u ovom gradu nikome nisam učinio ništa nažao i niko meni nije ništa skrivio, a ta stara budala potegla je puškom na mene. Misliš li da je trebalo da dozvolim jednom izlape- lom hvalisavom starom jarcu da me bez ikakvog razloga smanji za glavu?

— Tata je imao neke svoje razloge, to je sigurno — rekao je Alek Graham. — A ja opet imam svoje.

Kejnove usne su se zategle u prezriv osmeh. — Ti imaš neke svoje razloge je li tako, šerifčiću? Pa dobro, to je još jedna greška koju si napravio. Kada se osvrnem unazad, dolazim do zaključka da je ceo tvoj život jedan niz velikih grešaka, a prava od svih je to što si se uopšte rodio. Takvu grešku neko kao ti ne bi smeo sebi da dozvoli. Druga velika greška bila ti je što si prihvatio da na košulju prikačiš tu značku. Značka pristaje ljudima druge vrste, a ne takvi-

na kao što si ti. Ti si jedan običan bedan šerifčić, od glave do pete kukavan i jadan. I zato se gubiš odavde dok još imaš vremena, i dok mi nisi suviše dosadio da te pošaljem u pakao.

— Hapsim te i zadržaću te u zatvoru do suđenja, Semole — rekao je Alek Graham i pošao prema njemu. Prisutni su nehotice ustuknuli nekoliko koraka nazad i u salunu je zavladala mrtva tišina. Kejn Semol je neprimetno nakrivio glavu na jednu stranu i gledajući šerifa podmešljivo svojim crnim očima koji su iza stisnutih očnih kapaka kroz tanke proreze ličila na dva užarena ugljena reka.

— Ne mešaj se u ovu stvar, Holideje. Kasnije će se vratiti na tebe a za sada...

Njegove reči presekao je prasak revolveruskog hica. Tane iz revolvera Aleka Grahama zviznulo je sasvim blizu pored Semolove glave, i on je ustuknuo i skočio u stranu. A onda je Semolov pištolj poleteo iz furtrole i poskočio u njegovoj ruci. Na grmljavinu drugog hica Alek Graham se zateturao s okruglom rupom od taneta u ramenu. Dok Holidej je samo stisnuo vilice i mahinalno spustio ruku ka dršci pištolja. Ali, tek što je Alek Graham pao na zemlju, Kejn Semol je zapet revolver uperio na Holideja i tako presekao njegovu nameru.

— Kao što sam ti već rekao Holideje, učini grešku na koju sam te upozorio i umri. Ti ćeš, istina, u svakom slučaju umreti, ali, više bih voleo da te ustrelim časno i pošteno u pravom obračunu između pravih ljudi, tako da kad posle toga odem iz grada za mnom ne pojuri cela gomila ovih glupavih gra-

đana. Skloni tu ruku sa revolvera. Odmah!

Dok Holidej je stao i prošlo je sasvim kratko vreme, možda nekoliko sekundi pre nego što je prste zgrčene oko drške revolvera opustio i ruku pustio niz telo. Uglom oka video je Aleka Grahama koji se od bola uvijao na podu, i došao je do zaključka da mu u ovom trenutku ne preostaje ništa drugo nego da poslušati. Sudbina kojoj je hteo da izbegne neumitno se približavala, i on je prestao da se opire toku događaja.

— Okej, Semole, spreman sam. Kad budete hteli, vi recite — dodao je smirenim glasom.

Ali, Kejn Semol je i dalje držao naperen revolver. I ako je pažljivo motrio Holideja, njegovom budnom oku nije izmakao ni Grahamov pokret koji je pokušao da ustane i nanišani revolverom na uljeza. Bez razmišljanja, Kejn Semol je uputio jedno tane u njegovu podlakticu. Revolver je ispao iz šerifove ruke i otklizao preko uljem namazanog poda sve do šanka, gde je udario o drvenu prepreku i ostao da leži na podu. Holidej se trgao i plima ljutine nabujala je u njemu. Ali, bio je nemoćan. Kejn Semol ga je držao na oku i svaki pokušaj protiv zapetog revolvera mogao mu je doneti samo smrt. Shvatio je tada da na ovom svetu neće biti mesta za njih obojicu. Ili on ili Kejn Semol moraće da nestanu.

VIII

Ouli Menuel se s mukom uspravio na podu i obuhvatio glavu rukama. Napor koji je učinio da se uspravi izazvao je u celom njegovom telu strahovit bol. Napregao je snagu i stenjući ustao. Posle to-

ga dugo vremena je stajao naslonjen na zid nesposoban da se pokrene, a sve stvari oko njega kao i zidovi odaje koji su ga okruživali izgledali su mu samo kao nejasne senke.

Sem lakog šuma povetarca koji je dopirao kroz otvorena vrata iza njega, u sobi se ništa drugo nije čulo. Ouli je stisnuo zube i slabo jeknuo, jer je od tog stiska u vilicama osetio oštar bol. Stajao je tako naslonjen na zid sa jednom rukom pritisnutom na glavu a drugom na rebra koja su ga bolela kao ubodi noža. Oslonio se sasvim na zid u strahu da će ga noge izdati i da će se srušiti na pod.

Prošlo je punih nekoliko minuta pre nego što je izubijanim grudima mogao da udahne dovoljno vazduha. Izmaglica pred njegovim očima polako se digla i predmeti u sobi lagano su počeli primati svoj normalan izgled. Lagano je pogledom obuhvatio celu odaju i pokušao da se seti šta se desilo.

A onda ugledao je Terezino telo opruženo na divanu. Devojka je ležala raširenih ruku kao raspeta, a kosa joj je visila preko ivice ležaja. Bila je bleđa u licu kao smrt, a na ramenima, grudima i trbuhu videli su se tragovi nasilja. Od tog prizora Menuelu je zastao dah i on je istog trenutka potpuno zaboravio na svoj bol. Vukući noge prišao je do devojke, kleknuo pored nje i opipao joj puls. U prvom momentu njegovi drhtavi prsti nisu osetili otkucaje i njega je uhvatio strah da je devojka mrtva, ali je trenutak kasnije pod prstom napipao sasvim slabšne otkucaje. Devojka je ipak bila živa, i bez obzira na to šta je preživela, ipak je takav ishod bio

srećan. Osvrnulo se po sobi i na jednoj polici ugledao čebe. S napornom je digao ruku da ga dohvati i njime pokrio devojčino nago telo. Konfuzan i glave ispunjene zbrcanim mislima, počeo se osvrutati oko sebe ne shvatajući još uvek šta se sve događalo. Sasvim lagano, do sećanja su mu dopirali fragmenti događaja koji su prethodili njegovom dolasku u ovu kućicu. Kejn Semol i njegova sestra vratili su se u njihovu kuću, pošto su ih prethodno Alek Graham i grupa građana uzaludno tražili po celom gradu... posle toga Kejn Semol je prošao pored njega, naoštren, ljut, raspoložen da se obračuna sa svakim koga je smatrao krivim... a onda je Dobi Merlon odnekuda iskrsnuo iz mraka...

Dobi Merlon!

Ouli Menuel je klonuo pored tela mlade devojke i očajnički pokušao da je povрати svesti. Trljao joj je lice i ruke i očajničkim pogledom pogledao po sobi ne bi li negde našao vode. Ali, vode nigde nije bilo. Nije mogao otići tek tako, pre nego što bude siguran koliko je teško povredena. Ali, izgledalo je da su tu njegove sposobnosti nemoćne i da će morati da pozove nekoga u pomoć.

Koliko dugo je devojka tako ležala? Ouli Menuel je s mukom pokušao da na to pitanje nađe odgovor, ali ma koliko da se upinjao, nije mogao biti siguran. Pošto su njegovi napori da devojku vrati svesti ostali bezuspešni, on je pohitao do ulaznih vrata i pogledao napolje. Svetlosti na ulici još uvek su gorele. U salunu svetiljke su takođe gorele, a žuta svetlost petrolejki osvetljavala je niz konja vezanih za privezište. Prema

tome, u salunu Hepa Tonkina još je sve bilo u toku, što je značilo da nije mnogo vremena prošlo od kako je završen mučni događaj.

Ouli se vratio do divana na kome je devojka, ležala i malo bolje je pokrio čebetom. U tom momentu, nije mu palo na pamet da bi za devojku mogao učiniti nešto bolje od toga. Brišući znoj sa čela i vraćajući se u sećanju na svoj idiot-ski napad na Dobija Merlona, stari Ouli je besno opsovao. Zatim je šepajući pošao prema vratima u želji da što pre napusti ovo mesto. Niko neće moći da ga optuži da je on možda uzročnik devojčinog stanja, da je možda on napao. Ouli je bio suviše star, i takve stvari više mu nisu padale na pamet. Znao je sem toga da će mu veoma lako poverovati u priču o Merlonu, jer je Merlon i ranije ne samo pokazivao svoje pretenzije prema Terezi, već je i prema drugim ženama znao da bude neumesan i grub. Građani će za to delo teško kazniti Dobija Merlona, možda će ga i obesiti, a Ouli Manuel biće prisutan tome, i videće poslednje trzaje te svinje i hulje.

Nalazio se već negde na polovini dvorišta kada je odjeknuo prvi pucanj. Ouli je zastao. Oko njega svuda je vladala gusta tama neprozirna kao testo. Odjeknuo je i drugi pucanj, a zatim je nastala duboka tišina.

Ouli je malo bolje namestio okovratnik košulje koji ga je stezao. Činilo mu se kao da se guši. Gde je sada bio Dobi Merlon? Gde je bio Kejn Semol? Devojka je bila po svemu sudeći napastovana i u dubokoj nesvesti. Ko je ispalio ta dva hica. Da li je to značilo da je Holidej već mrtav?

Dok Holidej! Ouli je jezikom liznuo osušene usnice. Setio se da je lečio Holidejevog konja i da je u tome dosta dobro uspeo. Bio je zadovoljan onim što je postigao. Holidej dakle nije bio ljut na njega, bez obzira na ono ranije skrivanje konja, samo je malo negodovao zbog toga i to je bilo razumljivo. Istina, Manuel je znao da je deprineo tome da Holidej ostane u gradu, i to je učinio iz sasvim jakog razloga. Verovao je da Holidej može izaći na kraj sa Kejnom Semolom, čak je bio sasvim uveren u to. Kada Kejn Semol bude mrtav Alek Graham će biti u stanju da grad drži u miru, i redu, kao što je to nekada bilo. Ali, i tada će biti na dnevnom redu jedan siledžija i nitkov spreman za sve, Dobi Merlon. No, s njim će se već lakše izaći na kraj.

Ouli Manuel je odjednom šepajući potrčao. Izbio je na glavnu ulicu i žurno, koliko je to mogao, uputio se ka salunu. Bio je na nekih petnaestak metara daleko od ulaznih leptirastih vrata, kada je ugledao Dobija Merlona naslonjenog na zid saluna sa revolverom u ruci, kako zuri kroz prozor u unutrašnjost odaje. Ouli se nije zaustavio. Bez oružja, on je bio nemoćan, nije mogao ništa da preduzme protiv siledžije kakav je bio Dobi Merlon. Ali, u gradu je bilo ljudi koji su to mogli.

Ouli je kao oluja skočio kroz leptirastih vrata u salun i ugledao Doka Holideja i Kejna Semola koji su stajali jedan naspram drugog u očekivanju da jedan od njih potegne revolver i počne obračun. Video je takođe letimičnim pogledom Aleka Grahama koji je ležao na podu i dvadesetak drugih ljudi

koji su čutke ozbiljnih lica posmatrali scenu.

Ouli se zaustavio u mestu čim je ušao u salun, a zatim je šepajući došao do šanka. — Stojte! — Povikao je i pokazao prstom u pravcu prozora. Merlon je tamo napolju pored prozora. Napastvovao je i teško povredio tvoju sestru Semole.

Stojeći lako nagnut napred, tela zgrčenog za akciju, Kejn Semol je letimično pogledao u Menuelovom pravcu. — Šta treba to da znači, starče?

— Ovog trenutka dolazim iz tvoje kuće, Semole. Tamo leži tvoja sestra napastvovana i bez svesti. Video sam da je to učinio Dobi Merlon, a on je u ovom trenutku tu napolju ispred saluna.

Lice Kejna Semola posivelo je od ljutine. — Lažeš starče, lažeš kao i svi ostali u ovom gradu. Svi vi želite da Holideja ostavim na miru. Eto, to je vaš cilj, ali, taj cilj nećete postići.

— Ne! — povikao je Ouli Menuel. — Pogledaj i sam i uveri se. Eno tamo na prozoru!

Pružio je prst prema prozoru i u tom momentu staklo je prsnulo u hiljadu komada. Revolver je grmnuo četiri puta. Dok Holidej je osetio da je jedno tane svirnulo kroz naramenicu njegovog sakoa. Drugi metak zagrebao mu je kožu na vratu. On se hitro okrenuo, zaboravljajući potpuno na Kejna Semola. Verovao je starom Menuelu bez pogovora. Starac nije imao nikakvog razloga da laže.

Kejn Semol je grozno zamumlao, okrenuo se prema prozoru i ispalio hitac iz pištolja. Istog trenutka, treći kuršum koji je doleteo spolja pogodio ga je u grudi i od udara,

on se zaneo. Drugo tane pogodilo ga je u kičmu još dok se teturao od udara prvog metka. Iz grla mu se oteo prigušeni bolan jauk.

Krupnim koracima Dok Holidej je potrčao prema izlazu saluna. Kada je stigao do trotoara ispred zgrade, niz ulicu je u punom trku bežao jedan konj sa konjanikom na sedlu. Jahač je ležao priljubljen uz vrat životinje i svom snagom mamuzao konja. Holidej je ispraznio ceo magacin svog revolvra za konjanikom koji je već nestajao u mraku, ali nije bio siguran da li je neki od njegovih hitaca pogodio cilj. Konj je nastavio trk i pošto je tutnjeći kopitama skrenuo u sporednu ulicu,* uputio se prema travnoj preriji koja se prostirala iza poslednjih kuća grada.

Dok Holidej je hitrim korakom prišao konjima vezanim za privezište, već je bio odvezao jednog, s namerom da ga pojaše i pođe u poteru kada mu je pritrčao Ouli Menuel.

— Ne Holideje! Nema nikakvog smisla da sada pođete za njim. Biće dovoljno da sačekamo jutro, a to je već dosta blizu. Zemljište je meko od nedavnih kiša. Pri dnevnoj svetlosti, lako ćete naći njegov trag.

Holidej se okrenuo prema starom sa zamišljenim izrazom lica. To je i sam znao, ali u želji da mu zločinac ne izmakne, za trenutak je zaboravio na tu okolnost. Starčevo iskustvo dobro mu je došlo i on je ponovo vezao konja.

— U svakom slučaju, potrebno je da se vratite u salun — rekao je Menuel. — Tamo se događa nešto iz čega se može izroditi krvoproliće. Semol drži na oku sa revolverom u ruci sve goste koji se

nalaze u salunu. Teško je ranjen, toliko teško da čak nije ni svestan šta radi. Kažem vam, on je poludeo. Pobiće sve koji mu se nadu na dohvat.

Dok Holidej je pogledao prema leptirastim vratima uklonio je rukom Menuela s puta i rekao mu da ne ulazi u salun, a onda je prisima odgurnuo vrata saluna i ušao unutra. Kada je ušao u odaju sa praznim revolverom u spuštеној ruci, ugledao je Kejna Semola oslonjenog na zid sa revolverom uperenim u njega.

Ne obazirući se na pretnju, Holidej se laganim korakom uputio ka njemu.

Kejn Semol je malo podigao „kolt“ tako da je ciljao pravo Holideju u srce. Njegova košulja bila je natopljena krvlju, a lice mu je bilo blede od gubitka krvi i bola. Na malom rastojanju od ranjenika, Dok Holidej se zaustavio i rekao:

— Ono što je Manuel rekao za vašu sestru, verovatno da je tačno Merlon je to dokazao time što je pucao na nas, i što je posle toga pobeгао.

Kejn Semol je nastavio da mrko posmatra Holideja, ali, u tom njegovom pogledu nije više bilo one čvrstine i odlučnosti. Ko bi mogao da bude siguran u to? — rekao je promuklo i po tonu njegovog glasa videlo se da trpi velike muke.

— Ja mu verujem, a mislim da mu i vi takođe verujete. Ova druga stvar, između mene i vas, ne bi smela da se nastavi dok ste u takvom stanju. Vama je potreban lekar, čoveče, inače ćete pasti mrtav i bez mog metka. U svakom slučaju, nije nimalo herojski obračunati se sa jednim ranjenikom.

— Preživeću ja ovo, Holideje — rekao je Kejn Semol. Drhtavom rukom izvadio je iz svog opasača dva metka i izbacivši iz cilindra dve prazne čaure stavio ih na njihovo prazno mesto. A što se tiče one tvoje primedbe o ranjeniku, o tome nemoj misliti. I ovakav kakav sam, dovoljno sam snažan i brz da izađem na kraj sa jednim fićfirićem i revolverašćićem. — Rekavši to, Kejn je pokušao da se odvoji od zida i osloni na svoje noge, ali je istog trenutka posrnuo. Nije imao dovoljno snage.

— Imaš li nameru da odgovoriš na moj izazov, Holideje? Zapitao je promuklim glasom. — Imaš li dovoljno hrabrosti za to?

— Imam dovoljno hrabrosti, Semole — rekao je Dok Holidej mirno. — Ali, kao što sam vam već rekao, vi u ovom trenutku niste dorasli da mi budete protivnik. U takvom stanju sigurno mi niste ravnopravni. Vidite da vam ruke vise i da jedva držite revolver.

Kejn je nešto tiho opsovao kroz stisnute zube, ali je levom rukom prihvatio desnu, da bi se na taj način pomogao da drži revolver pravo naciľjan.

— Ja sam dorastao takvom kockarčiću i žutočkljunčiću kao što si ti u svako doba i u svakom stanju. Usred dana ili noći zatvorenih očiju ili budan. Holideje, ja mogu da se odmerim s tobom. Misliš li da si time što si smaknuo Najka daleko odskočio u mojim očima. Istina je, obračun sa Najkom bio je fer. I ti sada misliš da si brži i od mene. U redu, dokaži to. Povuci se nazad i neka me neko pomogne da stanem na noge.

— Dobro, kako god hoćete. U međuvremenu, ja ću napuniti moj

revolver, Semole — rekao je Holidej kao uzgred. — Ispraznio sam ceo magacin pucajući za Merlonom kao što ste verovatno morali da čujete.

Kejn Semol je bolnog izraza lica žmirnuo prema Holideju i duboko udahnuo. — To je pošteno od tebe — rekao je, i mušnje skoro da je nestalo sa njegovog lica i iz njegovog glasa. Za to vreme, Dok Holidej je iz svog finog opasača izvukao nekoliko metaka i počeo da puni svoj revolver. Dok je on to radio, dva čoveka su se odmakla od šanka i pomogla Kejnu Semolu da stane na svoje noge.

Kada se našao uspravan bez oslonca, Semol im je grubo odmahnuo rukom i poterao ih da se udalje. — Okej, sad se svi povucite što dalje. Ovo je obračun između mene i Holideja i noka se niko ne meša. Videćete, svi koliko vas ovde ima, da li sam ja odgovoran za smrt one stare budale, i da li sam imao potrebe da mu pucam u leđa. Videćete da ću Holideja srediti ovde licem u lice, pa ćete se svi уверiti da nije bilo nužno starom Grahamu ne dati šansu. Kad svršim s ovim poći ću u poteru za Dobijem Merlonom.

Za to vreme, Holidej je bio napunio svoj revolver i vratio ga u futrolu. Taj njegov pokret izmamio je na licu Kejna Semola izraz nezadovoljstva. A onda je i on vratio svoj revolver u futrolu i čvršće se oslonio o zid, ruku opuštajući pored tela. Lice mu se orosilo od sitnih graški znoja, a usne su mu bile čvrsto stisnute da su podsećale na tanku crtu ispisanu preko njegovog lica. Obrazi su mu bili upali, a disao je teško s mukom i čak isprekidano.

— Vi niste u stanju za ovakav obračun, Semole — rekao je Holidej. — Ja nikako ne bih želeo da se naš obračun odigra ovako. Za dan ili dva, kad budete malo jači, ja ću još uvek biti tu. Namjeravam da ostanem u gradu neko vreme, i postaraću se da budete izvedeni na odgovornost za smrt starog Hardija Grahama.

Kejnovе usne su se zategle prema ušima i otkrile bele jake zube nalik na vučje. — To ćemo još videti, glavni. — Zatim je njegova desna ruka poletela naniže. Ali, to nije bio uobičajeni potez ručnog revolvеraša, nije bio pokret koji oko ne može da prati. A kada su njegovi prsti obuhvatili dršku revolvеra, taj stisak nije bio čvrst, već mlitav i skoro bezvoljan.

No, pre nego što je drhtavom rukom izvukao revolver, zaljuljao se kao da je izgubio ravnotežu i posrnuo napred. Glasno je izustio kletvu i pružio ruku kao da želi da se za nešto prihvati, da zgrabi nešto što bi mu pomoglo da se održi na nogama. Ali, pred njim nije bilo ničega. Pao je licem na zemlju i sem prigušenog tupog udara tela, začulo se njegovo prigušeno stenjanje. Pošto se nije više pomerio. Dok Holidej je opreznim korakom pošao prema njemu. Sada, kad je Semol ležao licem okrenut podu, mogao je da vidi veliku tamnu mrlju na njegovoj košulji i malu rupicu na mestu kuda je tane izašlo iz njegovih leđa. Cela košulja i pantalone oko pojasa bile su natopljene krvlju. Od takvog prizora skoro svakom čovеku od onih koji su se tu malazili zastao je dah.

Ouli Manuel koji je uprkos Ho-

Holidejevom savetu ipak ušao u salun da zadovolji svoju radoznalost i vidi šta će se desiti, zastao je kao ošamućen, — Gospode bože, pogledajte njegova leđa! — Rekao je glasno.

Njegove reči bile su izlišne, jer nije bilo potrebno skretati pažnju na ono što su svi videli. Oči svih prisutnih u odaji bile su upravljene prema leđima Kejna Semola i svi su videli rupu od metka, pitajući se kako je taj čovek posle tako strahovite rane uspeo da se toliko dugo održi na nogama.

Onda je Dok Holidej prišao Semolu i okrenuo ga na leđa. Zagledao se u njegove ustakljene crne oči i u njima pročitao da smrt revolveraša nije više daleko. Uzeo ga je ispod obe miške i lagano ga dovukao do zida, i postavio ga u sedeći položaj. U tom trenutku, Kejn Semol je otvorio oči i pogledao ga.

Videći Holideja pored sebe, mladi revolveraš je zaustio da nešto kaže, ali se zakašljao i nekoliko kapljica krvi orosilo mu je usne. Hrapavim krljajućim glasom rekao je — Ja bih te sigurno pobedio, Holideje. Vrag te odneo, ti to znaš!

— Možda — rekao je Holidej.

— Bih... bih, neka te vrag nosi! Nikakav smrtnjivi skitnica i krivošao što si ti, nikada me bi mogao... — telo Kejna Semola se zgrčilo od nastupa kašlja, i Holidej ga je pridržao da ne klizne pored zida na pod. Kada se kašalj malo umirio Kejn Semol je ostao da sedi dišući ubrzano. Crnim očima koje već nisu jasno videle svet oko sebe, preleteo je po licima prisutnih najzad se zadržao na nekoj tački u daljini. Život je

sve većom brzinom napuštao njegovu telo.

— Dovedite ovamo Menuela — rekao je promuklo jedva dišući.

Čuvši da ga Semol poziva, Menuel je prišao bliže i kleknuo pored njega. Kejn je dograbio Manuelovu ruku, privukao ga bliže i rekao. — Jesi li siguran za ono što si rekao o onom nitkovu Merlonu, Manuele?

— Siguran sam, kako da ne, mister Semole.

— Mister? — Ponovio je Kejn Semol kao da proverava da li je dobro čuo i slab osmeh zaigrao mu je na ivici usana. — Jesi li čuo ovo, Holideje? — On me je oslovio sa mister. Po prvi put. Prvi put u mom životu čuo sam da me neko tako oslovljava.

— Sa puno razloga — rekao je Holidej.

Oči Kejna Semola ponovo su se sklopile od bola, i disanje mu je postalo brže i napornije. — Šta si to hteo da kažeš Holideje?

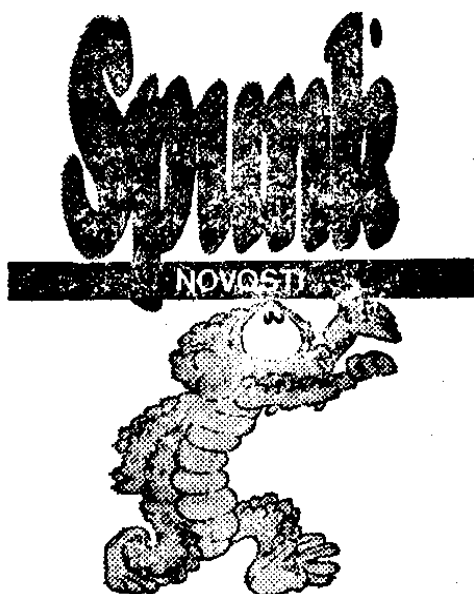
— Niko nikada neće znati ko bi od nas dvojice bio brži i ko bi pobedio da smo se obračunali — rekao je Holidej. — Ali, svako ko je danas bio ovde, sećaće se toga da ste vi imali prilike da me smaknete, ali da to niste učinili. Prema tome, vi ste častan hrabar čovek, a ne mučki ubica.

Kejn Semol je pogledao preko Holidejevog ramena na gomilu okupljenih posmatrača koji su bez reči i bezizraznih lica stajali i posmatrali.

— Misliš da će tako biti, zar ne Holideje?

— Sigurno će biti tako, Semole.

Kejn Semol se slabo osmehnulo, zatim je još jedanput duboko uzdahnuo i čvršće, koliko mu je to snaga na izmaku dozvoljavala, stisnuo Ma-

NEDELJNI LIST NOVINSKOG FORMATA
ZA ČITAOCE SVIH UZRASTA

●
DRUGI BROJ IZAŠAO JE IZ ŠTAMPE
7. JANUARA 1982. GODINE

●
**VAŠI OMILJENI STRIP JUNACI
REDOVNI SU GOSTI NA STRANICAMA
SPUNK NOVOSTI**

TARZAN, MODESTI BLEJZ, BEN BOLT,
RIP KIRBI, SREBRNI LETAČ, DŽEF HOK,
HULK, IZNOGUD, POPAJ I DRUGI

●
RAZNI PRILOZI POSVEĆENI DEVETOJ
UMETNOSTI, ZANIMLJIVOSTI IZ ZEMLJE
I SVETA, POPAJEVA ŠKOLA CRTANJA
I IZUZETNO ZANIMLJIV FELJTON BERLICA
I MURA „DOGAĐAJ U ROZVELU”

●

nuelovu ruku. — Kažeš da si video kada je Merlon napastvovao moju sestru i povredio je. Siguran si da nisi pogrešio.

Ouli Menuel je potvrdno klimnuo glavom. — Bio sam tamo u vašoj kući u tom trenutku i pokušao sam da ga spređim. Međutim, nisam u tome uspeo, jer kao što znaš on je jak kao medved. Udario me je pesnicom i polomio mi je vilicu, što možeš i sam da vidiš, a sem toga, i jedno rebro.

Kejn je pažljivo pogledao starog ključara u lice i posle izvesnog vremena klimnuo je glavom. — Zahvalan sam ti na tome, starče, zaista sam ti mnogo zahvalan, bez obzira što nisi uspeo da je spaseš. — Zatim je skrenuo pogled na Holideja i zagledao se u njega prikupljajući snagu. U jednom trenutku učinio je pokret kao da želi da se oslobodi okovratnika koji mu ne da da slobodno diše. Niz lice su mu se slivale kapljice znoja.

— Holideje... moja sestra, Tereza... pričala mi je dosta o tebi. Rekla mi je da si ti pošten čovek. Čini mi se da je prema tebi osećala nešto što do sada kod nje nisam zapazio. To me je čudilo, nisam mogao da razumem. Znao sam samo da si ti ubio mog brata i sve što sam hteo, to je da ti se osvetim. Smatrao sam da i ona treba tako da oseća. Ali, ona se u međuvremenu bila izmenila. Sada znam šta je osećala.

Dok Holidej je ćutke klimnuo glavom.

— Onaj nitkov Merlon, ... ti ćeš se obračunati s njim, je li? Obračunaćeš se s njim za Terezu i za mene. Prosviraćeš njegovo lupeško srce, a onda ćeš ga ostaviti da ga le-

šinari raskomadaju. Hoćeš li to da učiniš?

Dok Holidej je izdržao Kejn Semolov pogled. Već je bio odlučio šta će učiniti sa Dobijem Merlonom. Taj nitkov bio ga je previše zadužio i nije mogao olako proći. Molba Kejna Semola da nitkova kazni nije ništa više da doda onome što je već bio odlučio.

— Znae da ću to učiniti, Semole. — Ipak je rekao.

Kejn Semol se osmehnuo jedva primetno. — Da, znam. Čudna stvar Holideje, pala mi je na pamet. Ti i ja. Razlikujemo se u mnogo čemu, ali ipak... pod nekim drugim okolnostima, možda bismo se dosta dobro složili, možda bismo čak mogli biti i prijatelji... možda bismo zajedno jahali, išli u pustolovine, i čak se provodili zajedno.

Dok Holidej je ćutao. Nije hteo da smrtniku ruši njegove poslednje iluzije. Istina, pod drugim okolnostima Kejn Semol možda ne bi bio tako zao kao što se činilo da jeste. Ali ipak su njihove prirode i njihovi pogledi na život bili sasvim različiti i udaljeni kao nebo od zemlje, no, u ovom trenutku, to više nije bilo ni od kakvog značaja. Osetio je u jednom trenutku da se Kejnovo telo zgrčilo, a onda omlitavilo. Kada je pogledao revolveraša u lice, zapazio je da onaj slabaški osmeh nestaje sa njegovih usana. Život u njemu se gasio i dolazila je smrt. Onda je Kejn Semol kliznuo na stranu niz zid i Holidej ga je prihvatio i lagano spustio na pod.

Dok Holidej se uspravio i osvrnuvši se oko sebe pogledao lica prisutnih. U tom trenutku, na sporedan ulaz iz dvorišta lica umrljanog krvlju posrećući, ušao je Hep Tonkin.

Kada je ugledao Holideja i opruženo telo Kejna Semola on je zastao.

U prvom momentu Tonkin jedva da je shvatio ko leži na zemlji, a kada se bolje zagledao u Kejnovo telo, on je promrmrljao nešto što je ličilo na kletvu. — Znači, uspeli ste da ga sredite, je li tako Holideje? — rekao je uzbuđeno. — To je mnogo dobro. Zaista je to izvrsno.

Holidej nije obratio pažnju na njegove reči i ćutke je prešao preko odaje do mesta gde je na podu ležao Alek Graham. Pogledao je šerifovu ranu i obratio se Tonkinu naređenjem da se za šerifa pobrine, a onda je laganim korakom pošao pored šanka. Još jednom ostao je potpuno sam. Nije bilo više nikoga u koga se mogao pouzdati, i obračun sa nasilnikom, morao je završiti sam. Izašao je kroz leptirasta vrata na glavnu ulicu, i tamo na drugoj strani na verandi ugledao Džoj Graham lica posivelog od brige i uzbuđenja.

Holidej je prešao preko ulice, zastao pored ograde dvorišta i rekao joj. — Vaš otac je ranjen, ali rana nije teška. Ne treba da brinete, preživeće. Potrebni ste mu, i pođite k njemu.

Ne čekajući da čuje da li će joj Holidej još nešto reći, Džoj je sletela niz stepenice i potrčala preko dvorišta. Ali, kada je stigla do trotoara ispred vratnica, ona je zastala kao da se nešto dvoumi a onda se okrenula.

— I vi ste povređeni — rekla je.

Holidej se pipnuo rukom po vratu i primetio da su mu vrat i košulja malo krvavi. Ali, krvarenje je bilo sasvim slabo, i već je bilo prestalo. — Sa mnom će biti sve u redu — rekao je.

— Uđite u kuću mister Holideje. — Pozvala ga je Džoj. — Sve što vam treba naći ćete u zadnjoj sobi. Ja ću se vratiti što pre budem mogla.

Dok Holidej je ispratio pogledom, a zatim je otvorio vratnice i ušao u dvorište. Stigavši do verande, okrenuo se i pogledao u pravcu kuda je devojka otišla, i video je kako žurno nestaje iza leptirastih vrata. Ulica je bila napuštena i tiha. Stigavši na verandu, Holidej je skinuo svoj sako, otvorio vrata kuće i ušao unutra. U odaji u koju je ušao na stolu je video lepo opranu i savijenu svoju maramicu. Uzeo je i zamišljeno pogledao svoje inicijale. Podsećali su ga na jedan od njegovih ranijih doživljaja.

Holidej je zatim prešao u drugu odaju. Ostavio svoj sako na stolicu, zatim skinuo košulju i nasuvši malo vode u lavor na umivaoniku, pažljivo oprao tačkice usirene krvi sa svog vrata. Ranica nije bila ništa veća od obične ogrebotine. Osušio je vrat čistim ubrusom, a onda se laganim korakom uputio do stolice koja se nalazila u uglu sobe. Sa tog mesta mogao je videti zadnje dvorište i dalje iza njega podnožje planina i puteve koji su vodili u svim pravcima preko te granice divljine. Puteve koji, što se njega tiče, nisu vodili nikuda.

Opustio se u stolici i sklopio oči. Sutra rano sa prvim tračkom svetlosti na istoku, poći će u poteru za Dobijem Merlonom. Stići će Merlona i obračunaće se s njim, za ono što je učinio devojci i Kejnu Semolu. Posle toga, biće opet slobodan da izabere kojim će putem poći. Neće imati nikakvih obaveza, i moći će

da ide kuda želi. Osmehnuo se, ali u tom osmehu nije bilo prave radosti kada je shvatio koliko je malo vremena prošlo od kako je dojahao u glavnu ulicu grada, i od kako je došao u sukob sa Najkom Semolom. Sada je Najk bio mrtav. Isto tako mrtvi su bili Hardi Graham i Kejn Semol. Alek Graham je bio teško ranjen, Ouli Manuel je zadobio slomljenu vilicu i možda još nekoliko slomljenih rebara, a Tereza Semol bila je napastvovana i teško povređena. Rezultat tih događaja koji su trajali samo nekoliko časova bio je zaista porazan.

Ali, Dobi Merlon je bio živ. Vinovnik velikih nevolja i zločina, zasada je bio nekažnjen, Ali, samo zasada.

Kada se pola časa kasnije Džoj Graham vratila u kuću Dok Holidej je nije čuo. Nije je čuo niti se okrenuo ni kada je ona prebacila čebe preko njegovih nogu i kada mu je namestila jastuk ispod glave. Zavaljen u stolici za ljučenje, on je spavao čvrsto. Nije je čuo niti se probudio niti kada je stala ispred njega lica ozbiljnog i zabrinutog, prepunog nekog izraza tuge.

Pa ipak, u tom izrazu ogledala se i neka radoznalost zbog koje se činilo da sve ono o čemu je razmišljala nije bilo samo tragično i tužno. Nastavio je da spava, a Džoj Graham, pošto je sada bila sigurna da njen otac nije previše teško ranjen, i da će se zahvaljujući doktorovoj brizi izvući, otišla je u svoju sobu, svukla se i legla u krevet gde je dugo vremena ostala budna, razmišljajući o tom neobičnom došljaku, usamljeniku, koji je tek pre nekoliko časova ušao u njen život, i u njemu već urezao dubok trag

koji, ona je to vrlo dobro znala, nikakav protok vremena neće moći da izbriše.

IX

Pošto je bio završio sa čišćenjem zatvora, što je bio jedan od njegovih svakodnevnih poslova, Ouli Manuel je izašao na drveni trotoar i stao tamo, posmatrajući grad u kome su se za tako kratko vreme desili vrlo krupni i značajni događaji. Bio je to miran grad rekao je on sebi, uprkos svemu što se desilo u njemu. Zaista je bila šteta što je stari Hardi Graham na tako glup način izgubio život, ali je Ouli zaključio da je za Aleka Grahama možda čak i bolje što se to desilo. Kao razumno stvorenje koje je na zapadu proveo skoro ceo svoj život, Ouli je umeo da razluči osećanja od razuma. Nesumljivo da ga je očeva smrt pogodila, ali, Alek će odsada biti u mogućnosti da misli sam za sebe, svojom glavom, a Ouli Manuel je smatrao da šerif u sebi ima dovoljno pozitivnih osobina, i da će u svemu čime se bude bavio uspeti da donese pravilne odluke.

Mahnulo je mahinalno nekoliko puta svojom starom metlom po trotoaru, više iz navike nego što je trebalo stvarno počistiti daske, i već se spremao da uđe u zatvorsku zgradu, kada je dalje niže niz ulicu ugledao Doka Holideja na njegovom snažnom rasnom pastuvu. Konj je ostavljao dobar utisak, kao da mu se pre nekoliko dana ništa nije desilo, i pokreti su mu bili čili i živahni. Manuel je naslonio metlu na zid zatvora i vukući noge prišao do ivice trotoara. Holidej je zategao uzde i zaustavio se za kratko ispred

starog čoveka, a njegova senka izdužena na suncu koje mu je sijalo u leđa sasvim je zaklonila mršavog Menuela.

— Gde bih mogao da potražim Merlona, starče? — Zapitao je Holidej. Na njegovom licu nije bilo ni traga napetosti, a glas mu je bio tiši i mirniji nego što ga je Manuel ikada čuo. Oni koji su dobro poznavali Doka, znali su da onda kada govori tiho i smireno kao što je to sada bio slučaj, da je tada najopasniji i da ga se najviše treba čuvati. Ali Manuel, budući da je Dok u gradu bio došljak, to nije znao. No, na neki način, i on je osećao da je Dok Holidej u tim trenucima spreman na sve. Setio se posle razmišljanja koje nije trajalo duže od nekoliko sekundi da u stvari nikada nije ni video Holideja naročito uzbuđenog, čak ni onda kada je Najk Semol došao da se obračuna s njim. Taj čovek bio je oličenje čeličnih nerava, snage i volje.

— Koliko mi se čini, Merlon bi trebalo da je otišao prema zapadu. On živi i radi u ovim krajevima dosta dugo vremena, i mislim da ga u okolini dobro poznaju. Pijančio je i pravio izgrede širom pokrajine, tako da nema nijednog poštenog čoveka u krugu od trideset milja da ga ne poznaje. Ali, zapadno odavde, to je već nešto drugo.

— Ima li nekih bliskih prijatelja? — zapitao je Holidej.

Manuel je slegnuo ramenima. — Družio se sa nekim kaubojima sa ranča na kome je radio. Ne znam da je imao drugih prijatelja. Oni, njih trojica ili četvorica dolazili su u grad zajedno i zajedno ispijali viski u salunu, kockali se, i izvodili razne druge budalaštine. Teško

bi bilo reći u takvoj jednoj grupi ko je kome prijatelj a ko se samo priključio da bi pravio što veću gužvu.

— Mislite li da se ne bi pokušao da sakrije kod tih prijatelja? — zapitao je Holidej.

Ouli Manuel se izvesno vreme razmišljao. Zatim je ponovo slegnuo ramenima. — To je teško reći. On je sada očajnik, preplašen od glave do pete i neće birati sredstva ni načina da se sakrije. Prema tome, moguće je da će pokušati i da se sakrije kod ljudi koje zna, ali, nije izvesno da će ga oni prihvatiti.

Holidej je ćutke klimnuo glavom. Dosta je poznavao psihu čoveka koji beži od smrti i ovo što je Ouli Manuel rekao, bilo je sasvim verovatno. — Šta mislite šta bi trebalo učiniti.

Ouli Manuel se malo iznenadio zbog tog pitanja, jer mu Holidej nije ličio na čoveka koji traži savete. Počeo se po vratu i rekao. — I to je teško reći. U svakom slučaju, on zna da vas je promašio kad je imao šansu da sebi bedu skine sa vrata. Pretpostavljam da dobro zna da ćete ga goniti bez milosti, naročito zbog onoga što je učinio sa devojkom.

Dok Holidej je pogledao u pravcu zapada, gde je horizont poigravao u izmaglici. — Zamolio bih vas jednu stvar, stari. Recite Grahamu da sam otišao da gonim Merlona — rekao je mirno, a onda poterao svog konja da pusti kas.

Manuel je povikao za njim. — Pazite se dobro, Holideje. Kao i sve kukavice Merlon je čovek koji se neće libiti da vam opali metak u leđa. Neće vam dozvoliti da mu pridete blizu, a još manje će se iz-

ložiti opasnosti da se sa vama ogle-da u časnom obračunu, ako to ika-ko bude mogao da izbegne.

— Priredite Kejnu Semolu pri-stojan pogreb — odvratio mu je Dok Holidej i šakom pljesnuo svog konja po vratu. Na njegov dodir, snažni pastuv je odgovorio trkom, i uskoro je tutnjeći izjurio iz gra-da.

Ouli Menuel je ostao da stoji sam na ulici, šešira zabačenog nazad na potiljak, u sakou koji je, pre nego što ga je od nekoga dobio, bio vlas-ništvo mnogo šireg čoveka i čiji su krajevi lepršali pod naletima slabog povetarca. Smešio se u sebi, a taj njegov osmeh izražavao se i na licu. Bio je zadovoljan sobom. Za jednog starog i već otpisanog čoveka, on je iz ove prilično mučne situacije izašao sasvim srećno, čak bolje nego što se mogao nadati. Posmatrao je Holideja sve dok u daljini nije postao vidljiv kao sitna tačka, a onda se okrenuo i ušao u zatvorsku zgradu. Alek Graham se-deo je na ležaju u ćeliji. — Je li to bio Holidej? — Zapitao je.

— Da, Otišao je za Merlonom — objasnio mu je Manuel.

Graham je pokušao da ustane, ali ga je navala bola prouzrokovano-g pokretom nateralo da se vrati u svoj dotadašnji položaj.

— Kako ja vidim ovu stvar — rekao je Manuel — ovo je najbolji ishod kakav se samo zamisliti može. Zagledao se u pod i nastavio vi-še za sebe. — Ne bih voleo da se sada nađem u koži Dobija Merlona. Čini mi se da će mu se prerija na granici učiniti manja od običnog ograđenog prostora za stoku, kada mu se za repom nađe čovek kao što je Dok Holidej.

Rekavši to, Menuel je izašao na zadnja vrata u dvorište, ostavljaju-ći Aleka Grahama da gleda za njim i mrmlja sebi u bradu izraze ne-zadovoljstva.

•

Li Skelon je prepoznao Doka Ho-lideja pre nego što je ovaj izbio na čistinu ispred ranč kuće. Holidej je pogledao prema dvojici kauboja koji su u tom trenutku sedlali svoje konje. Nijedan od njih nije ništa progovorio, ali po izrazu Holideje-vog lica obojica su zaključili da se desilo nešto neprijatno.

— Ostani tu gde si — promrmljao je Skelon svom prijatelju. — Ja ću videti šta želi.

Bacio se konju na leđa i poteravši ga preko čistine zaustavio se na ne-koliko metara ispred Holideja. Ho-lidej ga je hladno odmerio pogle-dom.

— Tražim Dobija Merlona — re-kao je.

Skelon je samo klimnuo glavom potvrđujući da je razumeo. — Ra-čunao sam da će već neko doći da ga potraži. Pre ili posle, to se mo-ralo desiti. Šta je učinio?

Dok Holidej ga je pogledao. — Zar ne znaš?

Skelon je ćutke odmahnuo gla-vom.

— Silovao je Terezu Semol — re-kao je Dok Holidej — a to je u svim gradovima na Dalekom zapa-du dovoljan razlog za vešanje.

Skelon je nešto tiho opsovao i mahnuo rukom svom prijatelju da pride. U međuvremenu, njemu se bio pridružio još jedan kauboj i Skelon ih je predstavio Doku kao

Toma Filda i Stena Petvela, kaubo-je koji su napustili Dobija Merlona one večeri kada je prvi put pokušao da napastvuje Terezu Semol.

— Mister Holidej traži Merlona — rekao je Skelon. — Zna li vi nešto gde bi ga mogao naći?

Kaubo-ji su nekoliko trenutaka ćutali, a onda je Ton Fild rekao bo-jažljivim glasom. — Gde bi mogao poći na drugu stranu ako ne pravo na zapad, Li. Sigurno da je po-šao prema reci, računajući da kad je jednom pređe, više niko neće moći da ga stigne.

— Ali, reka je sada jako nabujala — primetio je Skelon. — Kiše su padale često u toku poslednjih meseci. Treba da prođe dosta dugo vremena pre nego što nivo vode opadne i otkrije mesta pogodna za prelaz.

Dok Holidej je pogledao u pravcu u kojem su mu kaubo-ji pokazali i u daljini ugledao izdignute vrhove planina. — Koliko daleko su planine? — Zapitao je.

— Skoro dva dana jahanja, a ako se konj ne štedi, onda se do podnožja može stići za dan i po — rekao mu je Skelon. Znači, tako kažete, silovao je devojkicu?

— Da, baš to, nema nikakve sumnje da je to on učinio. Ima svedoka koji su ga videli.

Skelon je ponovo pogledao Filda i Petvela, a onda se obratio Holideju. — Možete li da pričekate malo dok spakujemo nešto hrane, Holideje? Mi se osećamo na neki način umešani u sve to, i ne bismo želeli da senka tog zločina padne na nas. Zato bismo vam pomogli da ga nađete. Može biti da Tereza Semol nije anđeo, ali, nikako nije zaslužila to što joj je Dobi učinio, to je sa-

svim sigurno. Ako pričekate samo nekoliko minuta, dobićete u nama pomoć koja vam neće biti na odmet.

— Nemam vremena za čekan-je — rekao je Holidej i poterao svog konja pored njih. Nije hteo da trojici kaubo-ja kaže da ne želi njihovo društvo. Naizgled, njih trojica su ostavljali utisak poštenih ljudi, i pomoć koju su mu ponudili potvrdila je njihovu dobru volju da to i dokažu. Ali, on je iznad svega bio usamljenik, čovek koji je svoje račune likvidirao uvek sam. Zbog toga je smatrao da bi mu njihovo prisustvo samo moglo smetati.

Bio je odmakao samo nekoliko metara, kada je Skelon povikao za njim.

— Ako ne poznajete dobro kraj u koji ste se uputili, Holideje, najverovatnije da ga nećete naći. Reka teče sa planine kroz jedan dubok klanac. Kada je sezona kiša, kao ovih poslednjih meseci, vodene bujice lako mogu blokirati puteve i čoveku koji ne poznaje predeo nemogućiti da se krene ni napred ni nazad. Morali biste za to da krenete desno, pravo do kraja planine, pa tek onda da se uputite preko. Jedino tim putem...

Holidej je nastavio da jaše ne pokazujući da li sluša ili ne sluša ono što mu je Skelon govorio. Kada je za sobom čuo Skelonovo nezadovoljno gundanje, kome se učinilo da je Holidej neučtiv i nezahvalan, poterao je svog Miga u kas. Veliki ždrebac radostan što je opet zagazio u preriju, odgovorio je na njegovo traženje i krupnim skokovima prešao u trk. Pre nego što su trojica kaubo-ja mogli da se odluče da li da pođu za čovekom koji odbija njihovu pomoć, Holidej je bio

već daleko zamahao u preriju, na putu ka nižim terenima koji su prethodili podnožju planine.

Jahao je celog tog dana, s vremena na vreme zastajući da proveriti tragove koje je ostavljao jedan konj koji se kretao ka zapadu. Za sve to vreme, samo jedanput je zastao da se odmori i pripremi sebi mali obrok na jednom plitkom potoku. Dan je bio nepodnošljivo vreo, a vazduh zasićen isparenjima iz vlažnog tla. Mig nije pokazivao znake umora i nameru da uspori kas, i poslušno je išao napred i ispunjavao sve ono što je njegov gospodar tražio. Negde u sumrak, stigli su do malo višeg predela što je značilo, ako je bilo verovati izjavama trojice kauboja, da se već približavaju podnožju planina. Holideju se činilo da negde sasvim blizu čuje neki potmuli šum kao šum tekuće vode, možda nekog velikog potoka ili manje rečice.

Nastavio je da goni svog Miga, sve dok se mrak nije potpuno spustio, i tek onda je podigao mali logor. Rasedlao je konja i pustio ga sapetog da čupka retke bokore trave, a on sam pojeo je nekoliko komada sušenog mesa i komad dvopeka. Šoljom tople kafe završio je večeru. Posle toga, opružio se na improvizovanom ležaju, posvećujući sva svoja razmišljanja samo čoveku koji je bežao pred njim, čoveku za koga je posigurno znao da se prestravljeno osvrće i gleda za sobom sa strahom u srcu, misleći o tome da ga neko goni. Merlon je imao jednu noć prednosti ispred njega. Ako je stigao do reke i prešao je, Holidej je znao da će biti izvanredno teško pratiti ga kroz pust predeo s druge strane planine. Još iz vremena ka-

da je živio s Apačima, znao je da se takva traganja retko kada završavaju s uspehom, jer na terenu koji je nastajao i najuvežbanije oko pustinjačkog vuka Apača, teško bi moglo pronaći konjski trag. Istina, Holidej se uzdao da će na drugoj strani biti naselja i naseljenika koji bi mu mogli dati neka obaveštenja. Ali, moglo se desiti, kao i na nekim drugim mestima, da stanovnici naselja na granici ne budu baš raspoloženi da mu ukažu pomoć. Iskustvo ga je učilo da u tim krajevima ljudi poštuju geslo da treba gledati svoja posla i da zato ne budu spremni da nekom nepoznatom čoveku pruže obaveštenja koja on zatraži od njih.

Jedan čas pre izlaska sunca, kada je belina jutra već bila osvojila pustinjaški predeo, Dok Holidej je nastavio put. Napravio je širok zaokret da bi zaobišao visoke planine. Sada je sasvim jasno mogao da čuje šum nekog udaljenog podzemnog toka. Prisetio se Skenlonovog saveta da se drži nešto dalje od planina. Pred njim se pružala ravna prerija bez trave, bez drveća, prerija više nalik na pustaru, kamenita i prazna, bez života.

Kada je već bio uveren da u toj divljini neće naići ni na kakvo živo biće, Dok Holidej je u daljini ugledao neku kolibu. Zategao je vođice i obazrivo pogledao oko sebe. Postojala je samo jedna mogućnost, i samo jedan put da priđe kolibi, a da ga onaj ko se eventualno u njoj nalazio ne primeti. Taj put je vodio iza jednog stenovitog uzvišenja koje je skrivalo nisku obalu reke. Jak šum vode koja je brzacima tekla preko neravnog stenovitog korita, govorio mu je da se nalazi blizu nabujale reke o kojoj su mu govorili

kauboji. Prelazak preko nje na tom mestu bi verovatno bio opasan, čak i za snažnog konja i veštog jahača.

Holidej je zaobišao iza stenovitog grebena, lagano prošao kroz mnoštvo nabacanih stena i zaustavio Miga nekih stotinu metara ili nešto manje daleko od kolibe. Oko kolibe nije se primećivalo nikakvo kretanje a iznutra se nije čuo nikakav šum. Nije bilo ni traga ni od konja ni od jahača, niti bilo kakvog drugog znaka života. No, taj utisak mogao je biti varljiv, i prividan mir nikako nije značio da se opreznost sme zanemariti. Sjahavši Holidej je nastavio da se šunja ka kolibi, ostavljajući svog Miga da ga čeka, vođica opuštenih do zemlje. Bez ikakvih nepredviđenih događaja uspeo je da se privuče do zadnjeg dela kolibe pa je lagano i oprezno počeo da se šunja pored zida ka ulazu. Vrata kolibe bila su zatvorena, a od priljavog stakla jednog jedinog prozora mutno su se odbijali sunčani zraci.

Kao lovac koji očekuje da iz jazbine iskoči zverka u bekstvu, Holidej je korak po korak prišao do vrata, pripremio se, a onda vešto odmerenim udarcem tresnuo nogom u vrata. Vrata su se s treskom otvorila i iza njih pred njegovim očima otvorila se mračna jazbina.

Koliba je bila napuštena.

Sa zapetim revolverom u ruci, Holidej je ušao unutra i obuhvativši pogledom unutrašnjost kolibe, otkrio da je Merlon u njoj izvesno vreme boravio. Izvesno vreme, to je u ovom slučaju značilo nekoliko časova. a možda i celu noć. Na ognjištu na kome se sada siveo pepeo od izgorele vatre, Merlon je sebi pripremio jelo, a Dok je zaključio da je i ležaj bio korišćen. U odaji je još uvek lebdeo miris izgorelog drveta, što je

značilo da nije prošlo mnogo vremena od kako je begunac napustio prostoriju. Ali, što je moglo da bude i vrlo varljivo. U zatvorenim prostorijama, tamo gde nije bilo vetra, kao što je u ovoj kolibi u podnožju planine mogao biti slučaj, miris dima i izgorelog drveta mogao se zadržati čitavu nedelju, pa možda i duže. Otuda Dok Holidej na osnovu tih podataka nije mogao tačno da zna koliko je Dobi Merlon ispred njega.

Razočaran svojim otkrićem, Holidej se vratio do Miga koji ga je čekao u stenjaru, i uzevši vođice u ruke vinuo se u sedlo. Na konju je još jednom prošao pored napuštene kolibe i uputio se prema reci. Došavši do obale, zastao je. Reka je tekla brzo nabujalim brzacima i na pojedinim delovima kovitlala se i besno ključala kao da svojim izgledom opominje drskog putnika u kakvu će opasnost zapasti, ako u nju zagazi. Holidej je primio njenu opomenu. Poterao je konja duž obale da bi našao neko bolje mesto ili neki gaz koji bi mu omogućio da pređe na drugu stranu. Očigledno, da je i Merlon učinio isto, jer je jašući obalom, Holidej ponovo naišao na trag jednog konja koji je pre toga, u blizini kolibe, bio nestao na kamenitom tlu. Po izgledu traga, Holidej je zaključio da su konj i konjanik tamo putem prošli samo nekoliko časova pre njega.

Holidej je malo brže poterao svog konja, i ostatak jutra prošao je u jahanju kroz šumom obrasle padine koje su se od vrhova planine pružale paralelno sa rekom. Oko podne, zastao je na mestu gde je zapazio ostatke logorske vatre. Sa vatrišta nije se dizao dim, niti je bilo žara, ali je pepeo još uvek bio topao. To je značilo da begunac nije daleko ispred

njega, i da će ga, ako nastavi tim tempom, uskoro stići.

No, to je istovremeno značilo da mora biti oprezniji. Zbog toga je Holidej nastavio da jaše nešto sporije, šarajući očima predeo oko sebe i ispred sebe. Posle još jedan čas jahanja došao je do mesta gde su se visoke rečne obale spuštale u ravnu travom obraslu niziju. Trag koji je pratio, pružao se pravom linijom preko te travne nizije ka jednom delu obale koja je bila nešto niža, i odakle se reka sužavala i tekla znatno mirnijim tokom.

Negde na tom delu reke, Dobi Merlon je prešao na drugu stranu! Dok Holidej nije nimalo sumnjao da je njegov zaključak apsolutno tačan. Sem toga, bio je uveren u još jedno, da je vrlo blizu čoveka koga je gonio. To je zaključio po sve kraćim koracima Merlonovog umornog konja koji su mu ukazivali da je ne samo blizu beguncu, već da mu se sve više približava. A onda je Holidej začuo udaljen odjek revolverskog pucnja. Pucanj u tom predelu mogao je značiti samo jedno: morao je pohitati da se što pre nađe blizu mesta gde je hitac ispaljen. Poterao je Miga u trk ne obazirući se na popodnevnu žegu i na do tada učinjene napore. Jahao je izvesno vreme pored niske rečne obale, a onda, kada mu se učinilo da je došao do mesta gde je reka izrazito mirna i gde bi mogla biti pogodna za gaz, poterao je Miga u vodu. Bez nekih nepredviđenih obrta lako i bez opasnosti pregazio je reku, i kad je izlazio na drugu obalu, primetio je da se iz gustog žbunja na nekih pola milje daleko od obale, diže tanak stub dima. Značilo je to da se na tom mestu nalazi čovek, a s obzirom da je Merlon bio blizu, mogao

je to biti i on. Holidej je bez reči kliznuo iz sedla, privezao Miga za jedan nizak žbun i nastojeći da ne pričinii nikakav šum, nastavio je pešice prema gustišu gde se taj nalazio. Da li je to bio Merlon, a Dok je verovao da jeste, trebalo je tek videti. Nastavio je da se šunja i kada se nedaleko od žbunja ponovo zaustavio, ugledao je siluetu nekog čoveka pogurenog pored vatre. Nekoliko metara dalje, ležao je konj prevrnut na bok sa rupom od revolverskog metka na čelu. To je bilo objašnjenje za pucanj koji je Holidej kratko vreme ranije čuo. Sada se ispostavilo da je umor koji se ogledao u sve kraćim koracima Merlonovog konja na kraju bio fatalan za životinju.

Zgrčenog i od napornog jahanja umornog Dobija Merlona, Holidej je lako mogao ustreliti na mestu gde je ovaj sedeo bez opasnosti da sam rizikuje glavu. Ali, to nije bio Holidejev stil. Pucanje s leđa prepuštao je kukavnim bednim plaćenicima i sitnim revolverašima, a on sam, uvek je više voleo obračun oči u oči, bez obzira što je to moglo koštati života. Umesto, dakle, da tu dužnost završi bez ikakvog rizika, on se upustio u pustolovinu. Uzeo je sa zemlje jedan dosta debeo komad drveta, i bacio ga daleko od sebe. Kada se komad drveta zario u žbunje na drugoj strani gustiša, Dobi Merlon je poskočio kao da ga je osica ujela i sa revolverom u ruci, leđima okrenut Holideju, povikao glasom u kome su se nazirali strah, nedoumica ali i nada.

— Jesi li to ti Li? Tome? Stene?
— čekao je ali niko mu nije odgovorio. — Sto mu gromova ko je to tamo?

Dobi Merlon je počeo da uzmiče

od vatre i da se sve više približava Holideju. Nije ni slutio da opasnost ne vreba sa strane odakle je čuo lomljenje grančica, već sasvim s druge strane njemu iza leđa.

— Li, ako si to ti, ono što sam rekao još uvek važi. U međuvremenu sam sve isplanirao do detalja. — Povikao je Merlon glasom ispunjenim očajom, kao da je slutio da lomljenje grančica, nije nastalo pod nogama njegovog prijatelja. Nastavio je skoro histerično. — Nema nikakvog smisla raditi za druge ljude. Najbolje je odseći za sebe komad kolača, što veći komad, a onda neka se svi ostali nose do đavola.

Govoreći to, Merlon je nastavio da uzmiče, a onda je slučajno nagazio na jedan kamen, posrnuo i u tom nevoljnom pokretu se i okrenuo. Lice mu je bilo skoro belo od straha, a pogledom je izbezumljeno šarao levo i desno od sebe.

Holidej je kleknuo iza jednog žbuna i rekao odmerenim glasom. — Tvoji prijatelji ne žele da imaju nikakve veze s tobom, Merlone. Čak su izrazili želju da pođu u poteru za tobom. Na kraju, oni su poštteni ljudi, a ne hulje kao ti.

Merlon je s mukom progutao vazduh. Svom snagom je stiskao dršku revolvera i od tog stiska u koji je uneo svu svoju medvedu snagu, podrhtavali su damari i žile na njegovoj šaci i podlaktici. Izbezumljen zbog toga što ne vidi čoveka koji mu je pretio, očajnički je mahaó „koltom“ levo, desno, pokušavajući naslepo da nađe neki cilj.

Kada nije uspeo nikoga da otkrije, on je počeo da uzmiče u drugom pravcu, a onda se odjednom okrenuo i nagnao u beg. Nasilnik Merlon pokazao se u pravoj boji, onakav ka-

kav je uvek bio. Kukavica od glave do pete.

Holidej je digao glavu i pogledao u pravcu neba odakle je usijana sunčeva kugla pržila kat u pećnici, a onda je spustio pogled do Merlona koji je bežao kao mahnit. Morao je nešto preduzeti, inače će se ova trka po vrelom danu nastaviti do u nedogled. Digao je pištolj, pažljivo nanišanio i opalio. Leva Merlonova noga poletela je napred od udara tane-ta u štiklu čizme, kao da je neko tude nepoznato samostalno telo i Merlon je izgubio ravnotežu i pao. Pre nego što je uspeo da ustane, iza njega je odjeknuo rezak zapovednički glas.

— Stoj Merlone! Sledeći put neću gadati u čizmu.

Merlon je s naporom ustao i okrenuo se još uvek držeći revolver u ruci. Gledao je unezvereno oko sebe. Tek tada, Dok Holidej se pojavio iza žbuna gde je do tada stajao. Neopisiv strah ukazao se na licu Dobija Merlona. Ispred njega, stajao je čovek koji ga je tukao golim pesnicama, čovek koji ga je ponizio, i koji je prouzrokovao sve njegove nevolje, počev najpre od toga što je izgubio posao. On je bio kriv što ga je njegov poslodavac oterao sa ranča, i praktično mu onemogućio da u tom kraju dobije drugi posao. Val mržnje nadvladao je strah, i on je podigao pištolj prema Holideju. U njegovim očima gorela je samo jedna želja — osveta.

— Proklet da si Holideje! Neka te vrag nosi u pakao!

Njegov revolver je planuo, i odjek pucnja je zamro u gluvoj vrelini dana. Na brzinu ispaljen hitac, proleteo je daleko od cilja. Holidej se nije ni pomakao, jer je instiktivno znao da neće biti pogoden.

Uplašen protivnik nije bio opasan i dostojan protivnik, i Dok je svesno davao Merlonu šansu da se pribere. I u tom momentu, pred oči mu je kao stravična vizija, izašla slika životinjskog nasilja nad vitkom i gracioznom Terezom Semol. Kao u najružnijem snu video je kako nakaza u ljudskom obliku obasipa devojkicu udarcima po licu, kako medvedim šapama rije po njenom prelepom telu, i najzad, kako... Zatresao je glavom da bi oterao ružno priviđenje.

Holidej je pred sobom jasno video Merlona ali ne kao čoveka, već kao zver u ljudskom obliku. Pritisnuo je okidač četiri puta. I četiri hica slili su se u jedan. Sva četiri taneta, pogodili su Merlona u prsa, kidajući komade odeće. Od udara tanadi grdosija je počeo da se tetura unazad, kao ponet strahovitim naletom vetra, a onda se posle nekoliko uzaludno učinjenih koraka kao pijan srušio na leđa. Nešto nalik na krkljav krik otelo mu se iz grla a onda je, pošto je pokušao da se dignu na lakat kao ponovo na leđa trgao se nekoliko puta i ukočio. Revolver mu je ispao iz ruke a glava mu je uz tup udar klonula na tlo.

Holidej se nije potrudio da proveri da li je njegov protivnik mrtav. Vratio se do mesta gde se nalazio njegov konj i doveo Miga bliže, da bi na njega natovarao mlitavo telo Dobija Merlona. Pošto je pojahao, uputio se nazad do reke, prešao istim gazom kojim je došao na ovu stranu, a onda je istim polukružnim putem obišao oko podnožja planine i uputio se prema ranču na kome je nekada Dobi Merlon radio.

— Silovao je devojkicu koja je građanka ovog grada — rekao je šerif Alek Graham svojoj kćeri dok je pritezao kolan svome konju u dvorištu zatvora. — Moja je dužnost da pođem u poteru za njim.

— Ali, ti nisi sposoban da jašeš, tata — rekla je Džoj. — Doktor je rekao...

— Suviše mnogo ljudi mi već suviše mnogo vremena govore šta treba da radim a šta ne treba da radim, Džoj. Ne mogu to više da podnesem. Hoćeš li da me pustiš da sam odlučujem o svojim postupcima?

Džoj je ustuknula korak nazad, zaprepašćena oštrinom njegovog tona. Ali, trenutak kasnije, na njenom licu ukazao se izraz dubokog poštovanja prema ocu. Prošlo je već dosta dugo vremena od kako ga je poslednji put čula da govori tako odlučnim i energičnim tonom.

— Onda ću i ja poći s tobom, tata — rekla je.

— Ne! Merlon je ubica!

— Ali, poći ću samo zato da se staram o tebi, tata, u slučaju da bi se desila da ti rana eventualno ponovo prokrvari. Pa, ne možeš valjda očekivati od mene da ostanem u gradu i da se izbezumljujem od brige, razmišljajući i dan i noć o tome da li ćeš tamo negde u pretriji iskrvariti do smrti, a da se niko ne nađe u blizini da ti pomogne.

Alek Graham je progundao nešto sebi u bradu, ali se po izrazu njegovog lica moglo naslutiti da mu reči njegove kćeri nisu bile prijatne. A tada se u razgovor umešao Ouli Menuel koji je do tog trenutka stajao po strani, pakujući u bi-

sage hranu i druge potrepštine za Grahamovo predviđeno dugo putovanje. — Ne vidim da bi bilo neke štete od toga ako bi Džoj pošla sa vama, šerife. Biće potrebno da vam se ta rana na ramenu s vremena na vreme previje, a pošto je begunac odmakao ispred vas dobra dva dana, pretpostavljam da ćete morati dosta dugo da jašete, pre nego što ga uhvatite.

Graham je ljutito pogledao svog ključara, a onda se odjednom osmehnuo. Rame ga je zaista bolelo, toliko da je jedva podnosio bol.

— Okej, okej, neka ti bude, ali pazi da mi ne ideš uz nos Džoj. Ako već polaziš sa mnom, onda me moraš u svemu slušati. Ako ti budem rekao da sediš i da me čekaš, onda ćeš morati tako i da učiniš.

— Pa, to se razume, tata — prihvatila je Džoj spremno, i odmah je potrčala da osedla svoju kobilu.

Kada su nekih petnaest minuta kasnije Džoj i njen otac jahali kroz preriju, Alek je značajno pogledao i rekao.

— Ne bih rekao da si pošla sa mnom samo zbog mog ramena, je li tako devojkco? Čini mi se da postoji za to i neki drugi razlog.

Džoj je osetila da joj se lice obililo rumenilom. Oborila je pogled što je njen otac shvatio kao priznanje da je njegova tvrdnja bila istinita. No, ona se ipak nije predavala. — Šta bi to drugo moglo biti, tata?

— Dok Holidej!

Džoj ga je zabezeknuto pogledala, ali su njene usne ostale neme.

— Zabrinuta si za njega — rekao je Graham.

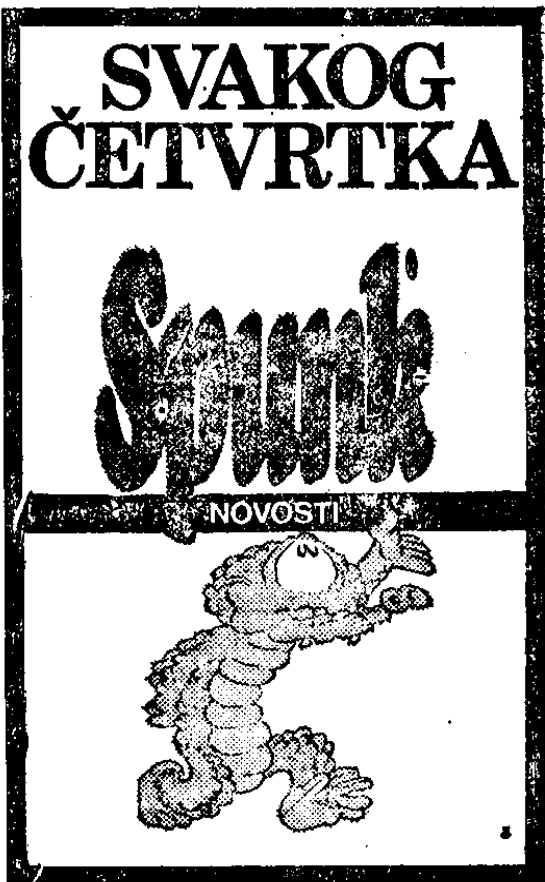
Devojka je potvrdno klimnula glavom. Shvatila je da se ne može nositi s iskustvom svog oca, i da

sve to što bi ona želela da od njega sakrije njemu nije nepoznato.

— Mislio sam da bi on mogao biti razlog, Džoj — nastavio je Graham. — Prošlu noć provela si u kući potpuno sama s njim. Pomislio sam da se za to vreme nešto moglo desiti.

— Tata!

Graham se napravio da nije čuo njen uzvik pun negodovanja. — Ne znam šta zapravo da mislim o tom čoveku. On sasvim odudara od meni poznatih karaktera. Nekako je skoro neprirodno miran i tih, ali, to nikako ne znači da je krotak i pokoran. Naprotiv, ispod toga privida izbijaju ogromna snaga i samopouzdanje. Interesantno je još i to da se on uvek drži po strani,

sam za sebe. Ti ljudi su obično opasni kao usamljeni vukovi. U to sam imao prilike i da se uverim. On ne samo da zna da iskoristi svoje pesnice, već barata revolverom kao pravi as. Pretpostavljam da je stekao veliki ugled tamo gde se do sada nalazio, a ako ostane ovde, steći će ugled i u mom gradu. Tako nešto ne bi mi se mnogo dopalo. Ali, to u ovom trenutku nije važno. Mislio sam nešto drugo da kažem. Takvi ljudi lako zavrte glavu većini mladih žena. Ne bih se čudio da se nešto slično desilo i Terezi Semol, na primer.

— Tata, kako bi mogao nešto tako samo da pomisliš? — skoro da je zavapila Džoj, ali, Graham je učutkao pokretom ruke i nastavio.

— Mogu da mislim na bilo koji način koji mi se dopada, Džoj. Ja sam tvoj otac, a to mi daje pravo da proverim sve što je u vezi s tobom, pa čak i ono što ti misliš. Verujem da si zabrinuta zbog mene, i da je to jedan od razloga što si pošla sa mnom. Ali, mislim da bi ti to učinila čak i u slučaju da uopšte nisam povređen. Znam sem toga da nemaš ništa posebno protiv Dobija Merlona i da nikakvog specijalnog razloga nema da se nađeš tamo gde on bude uhapšen ili eventualno na licu mesta kažnjen za svoj zločin. Prema tome, dodatni razlog tvoje odluke mora biti da je Holidej. A sada, želim da znam šta se prošle noći desilo između vas.

Džoj je dugo vremena ćutke jahalala pored svog oca. U njenoj glavi kovitlale su se protivurečne misli i osećanja, i uspomene od prošle noći. Tek posle izvesnog vremena rekla je. — Tata, ništa se nije desilo. Imaš moju reč da se zaista nije desilo ništa, mada nisam sigurna da

bi sve tako prošlo da je mister Holidej hteo nešto drugčije. Čuj, pa mister Holidej je jedva znao da sam živa i da sam u blizini.

Graham je zadovoljno progundao i petama poterao svog konja. Presekli su preko jedne padine do predela koji se spuštao naniže, ne progovorivši sve vreme ni jednu reč. Nešto kasnije, približili su se ranču Karla Perija. Kada su se našli u blizini ranč kuće, ugledali su jednog usamljenog jahača koji je laganim hodom terao svog konja ka ranču. Džoj je zategla vođice svoje kobile i zgrabila oca za ruku. I Alek Graham je zaustavio svog konja, uzeo durbin iz bisaga i prineo ga očima.

Pošto je nekoliko trenutaka žmireći gledao kroz durbin, on je promrmljao. — To je Holidej.

— Je li... da li je nepovređen, tata? Možeš li jasno da vidiš da li je živ i zdrav?

Alek Graham je odgovorio bezizraznim glasom. — Ne čini mi se da je povređen. Izgleda mi da iza sebe na sedlu ima neki teret natovaren, ili nešto slično.

— To je sigurno Dobi Merlon — rekla je Džoj i lice joj se ozarilo radošću. — On ga je našao, tata. Znala sam da će ga naći.

Alek Graham je nešto neodređeno promrmljao. Posle nekoliko minuta video je nekoliko konjboja Karla Perija koji su istrčali iz spavaonice ispred koje se zaustavio usamljeni konjanik. Dok Holidej je zaustavio svog konja ispred njih i jednom pokretom zbacio Merlonovo telo sa savi svoga konja na zemlju. A zatim je poterao svog Miga okrenuo ga, i vratio se istim putem kojim je došao.

Džoj je na to kriknula. — Tata, on odlazi.

— Da, kćeri on odlazi i otići će. Čini samo ono što mora — rekao je Alek Graham.

— Ali, zašto, tata?

— Čoveka kao što je on, devojko, dosta je teško razumeti. Holidej je došao u naš grad slučajno, došao je nekim svojim poslom a možda i bez specijalnog razloga. Najk Semol mu se zamerio, i on mu je to na svoj način vratio. Posle toga došao je Kejn Semol i on mu je na neki način pričinio neprilike, pa je i Kejnu Holidej vratio ono što mu duguje. Ni Kejn nije prošao bolje nego njegov brat Najk. Onda se pojavio Dobi Merlon...

Dalje reči su zamrle na Grahamovim usnama. Pogledao je iskosa svoju kćer i video da se u njenim očima skupljaju suze. Njene predstave o Holideju bile su drukčije, obojene romantikom, i protkane pritajenim nadama. Čudno, pomislio je, čak i kada su u pitanju ljudi koji nigde ne puštaju koren i kojima je promena bitna nit života, kao što je slučaj sa Holidejem, žene uvek gaje skrivenu nadu da će se baš u odnosu na njih desiti čudo, i da će se takvi ljudi iz osnova izmeniti i poželeti, ženu, dom, grad u kome će zauvek ostaniti. Poterao je svoga konja petama u trk, a Džoi je pojahala za njim. Kada su stigli do gomile okupljenih Perijevih kauboja, zatekli su ih kako stoje i ćutke gledaju mrtvog čoveka čije je telo ležalo na zemlji. Četiri rane od revolverskih metaka na Dobičevim prsima govornice su same za sebe. Primitivši da je njegova kći od tog prizora pobledela, Graham je priterao konja do nje.

— Holidej nikada nije dao svom gradu ništa od sebe, devojko — rekao je trudeći se da je uteši. — Nije dao ni tebi, kao što si mi rekla. Sada je otišao svojim putem što je logičan ishod za ljude njegovog kova. On je usamljenik. Nema drugog imena za njega. Dok Holidej, usamljenik, večiti begunac i tragač za nepoznatim, Niko živ na svetu neće to promeniti.

Suze su potekle Džoj niz obraz i iz njenog grla začuo se prigušeni jecaj. — Zar se nikada neće vratiti ovamo, tata?

— Za ljude kao što je on, teško je bilo šta predviđati.

Džoj je okrenula konja i petama ga podbola u trk. Otac je pogledao i učinio pokret rukom kao da će poterati svog konja za njom, ali se predomislio i ostao gde je. Bio je čovek sa dosta životnog iskustva, i znao je da je plač u samoći najbolji lek za ojađeno srce. Džoj je poterala konja pored štala i uputila se prema podnožju brežuljka.

Polu milje dalje od Perijevog ranča. Dok Holidej se bio zaustavio u hladu granatog drveta. Mada ga Linkoln kao grad nije privlačio, nešto ga je kopkalo da se vrati. Okrenuo se i pogledao u pravcu odakle je došao, i istog trenutka shvatio je otkuda mu ta želja. Razlog je bila Džoj Graham. Video je kako jaše blagom padinom brežuljka sa kosom lepršavom na blagom povetarcu. Bila je lepa, ljupka i nevina, i njen pogled nudio je raj. Ali, Dok je znao da u taj raj ne sme uneti pakao svog života. I odlučio je da se ne sme vratiti.

I Džoj je videla njega. Za trenutak joj je srce zaigralo, a onda je videla kako joj Holidej maše rukom i odlazi.

Pustila je kobilu da napravi još nekoliko koraka i onda je zategla vodice. Dok Holidej nije hteo da joj se vrati. Otišao je sa jednim kratkim mahanjem ruke u znak pozdrava. Sedela je u sedlu lica obasjanog toplim letnjim suncem, ali joj je telo žmarila jeza. Nije upoznala tog čoveka i nije bilo nade da će ga upoznati. Niko ga u stvari nije poznavao. Došao je iznenada, kao da je iz zemlje iznikao i učinio ono što je morao učiniti. Ljudi su mu naneli nepravdu i on im je to vratio. Račun je bio izravnat.

Možda će uvek biti tako, pomislila je. Kako je njen otac rekao, Dok Holidej je bio usamljenik i nije želeo da bude nešto drugo nego to. Nije ga se ticalo, a možda nije ni znao da nekome time čini nažao. Ali, to je bilo njegovo pravo, njegov izbor u životu. Ipak, prošaputala je iako je znala da je ne može čuti.

— Vratite se, mister Holideje. Vratite se makar jednog dana u budućnosti. Kada se vratite, zateći ćete me kako vas željno čekam.

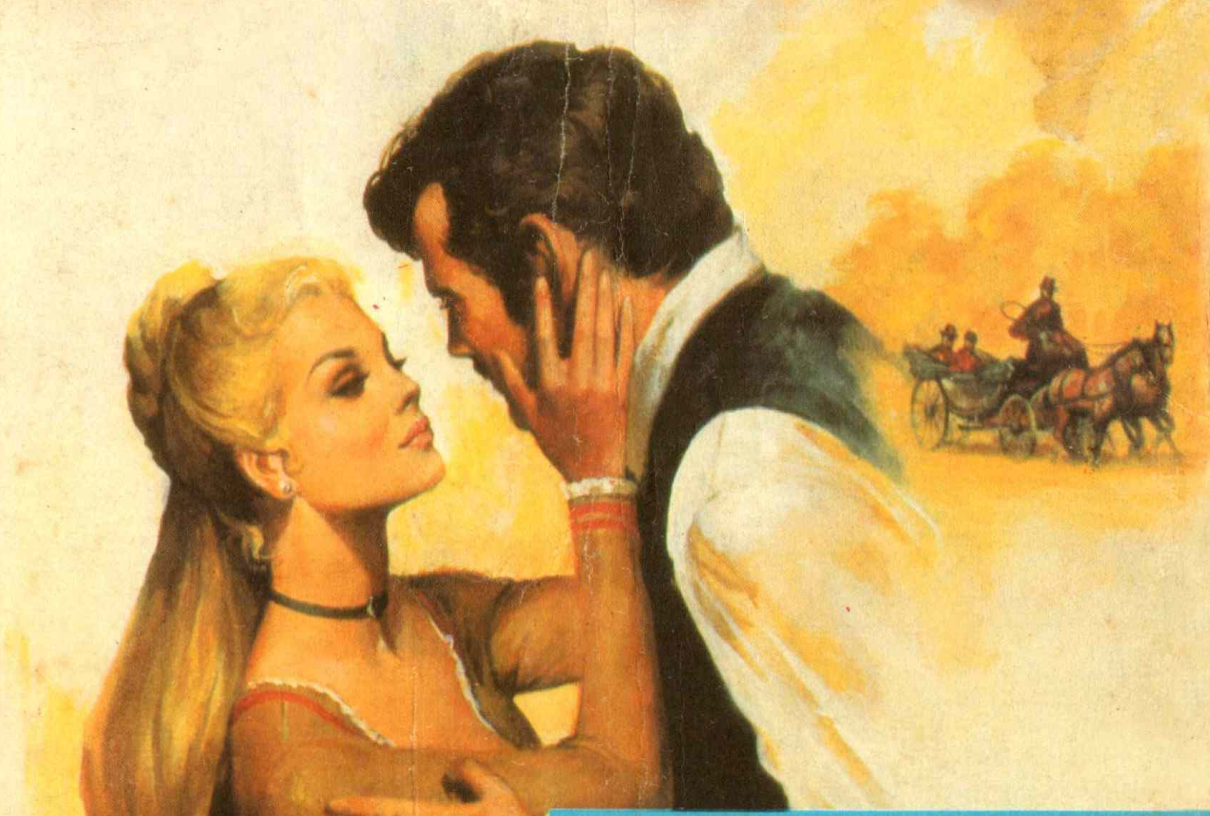
Kada je konačno tužno spustila pogled. Dok Holidej je davno bio

nestao s vidika. Džoj nije znala i nikada neće saznati da je samo nekoliko minuta ranije Dok Holidej vodio tešku borbu u sebi i da je bio na ivici odluke da joj se vrati. Da je to znala, Džoj bi možda učinila još jedan korak, možda bi usamljenom beguncu pokazala stazu povratka, i tako bi njihov život iz osnova bio izmenjen. Ali, na njenu sreću, ona nije znala za njegov mučan obračun sa samim sobom, i dopustila je da se između njih izdigne barijera bezbrojnih milja, a na kraju možda i olakšavajući zaborav.

Tako je Dok Holidej odjahao neznanu kuda, osećajući da se u nje ga sve više uvlači poznati osećaj usamljenosti. Jahao je lagano, zamišljen i zanet u sebe, ne razmišljajući o nepoznatom koje se nalazilo pred njim. Jednog lepog dana, možda će se negde nešto desiti i on više neće biti lutalica i pustolov. Verovao je da će tako biti, ali, znao je da će još dugo morati da čeka.

Nastavio je da jaše, usamljen na nepoznatom putu, večiti putnik bez određenog cilja.

KRAJ

SVIM
ČITAOCIMA ŽELIMO
SREĆNU I USPEŠNU
NOVU 1982. GODINU.